

1.
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
2.
3.
4.

1682

1. Texbach, Joh. Helpticus: Destitutionis.
2. Funck, Sebastianus: Hypomnemata de gerensio.
3. Stueckrath, Franciscus: De praescriptione reges et principes summos extinguente.
4. Terman, Johannes: De lege irrationabili.
5. Terman, Johannes: De executione extra processum.

1683

1. Beza, Johannes Conradus: De immissione et adjudicatione.
2. Buzmeister, Paulus: Fas singulare pupillarum et minorum.
3. Gueddes, Johannes: De satisfactione pro expensis et conventionibus.
4. Schleich, Georgius Fridericus: Insuperbita successio filiorum regalis, feudalis et allodialis.

1683.

5. Ternar, Joh. : Receptale F^rome
6. Waldschmidt, Johannes Tacitus : De iure perpetuo.
7. Wolff, Johannes Hermannus : De transactionum
contractibus

1684.

1. Cuper, Otto : De mutua
2. Curtius, Joh. Henricus : De teste unico.
3. Pinold, Joh. Adricus, descher Schuetz : De exper
tione auct. si testes productus Cod. de testi
bus
4. Ternar, Joh. : De circumventionibus licite.
5. Zauschiffenus, Otto Philippus : Testamentum
nuncupatorium moribundi Germanici et est
notissima ejus vel dictoria oratio juxta Tacitum
lib. 2. annal. cap. 71. et amicos habita.
6. Zauschiffenus, Otto Philippus : De jure monstrorum

1688

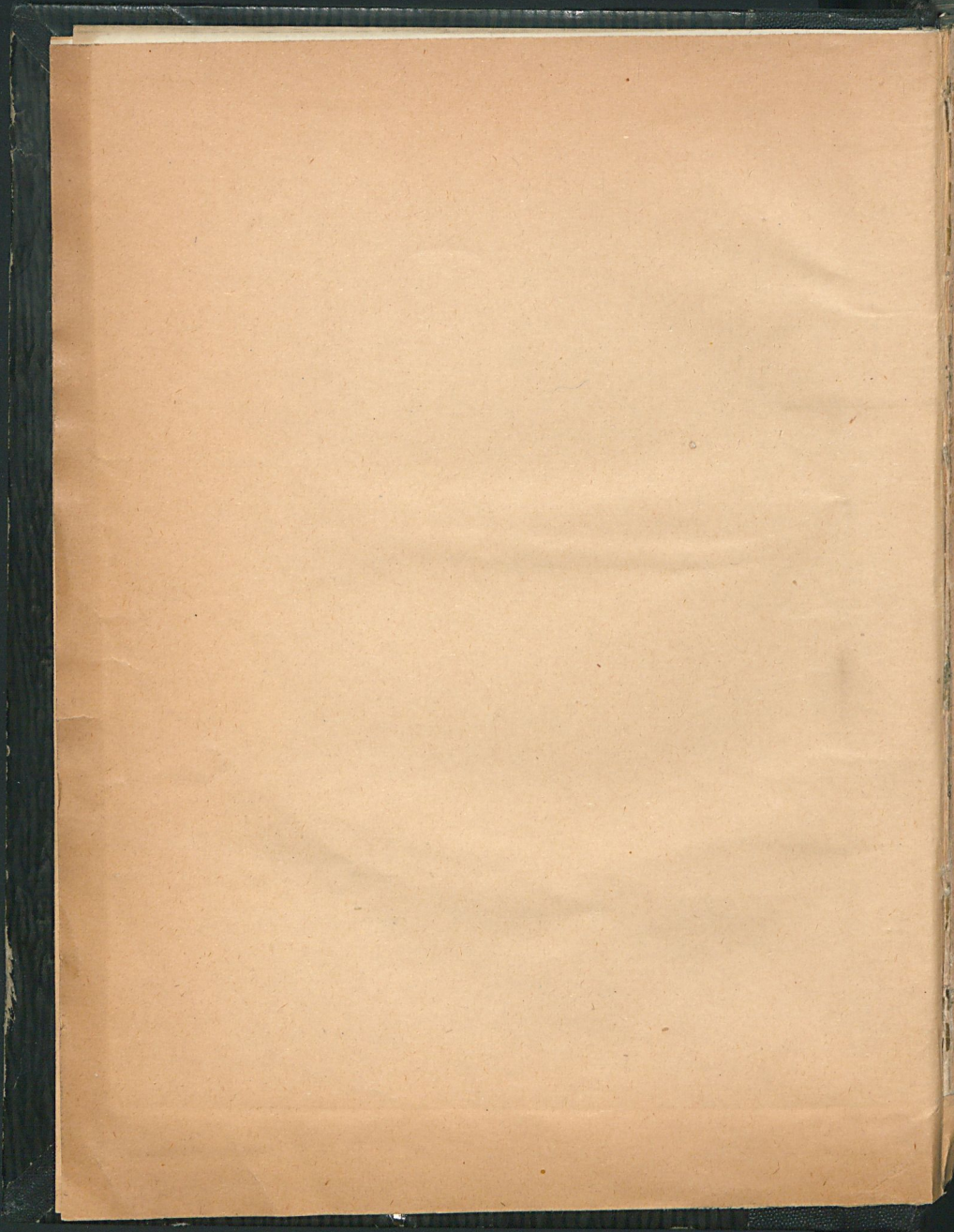
1. Burch, Joh. Godfridus: De successione anomala
sive extraordinaria
2. Franke, Joh. Sberhard: De cancellatione instru-
menti
3. Morde man, Lem. Maddeus: De homicidiis.
4. Burchaffer, Georgius: De adulterio impunito.
5. Lamm schifferus, M^o Philippus: Principi clemens.
6. Lamm schifferus, M^o Philippus: De privilegiis
professorum.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

13185.

JUS SINGULARE
PUPILLORUM

45 7

ET
MINORUM,

1683, 2.

Quod sub
PRÆSIDIO

DEI TRIUNI,

Ex Auctoritate & Decreto

NOBILISSIMÆ & AMPLISSIMÆ
FACULTATIS JURIDICÆ

IN FLORENTISSIMA ACADEMIA
WILHELMIANA,

PRO

Summis in UTROQUE JURE *honoribus & Privilegiis*

DOCTORALIBUS

Solemniter obtinendis,

MAGNIFICO SENATUI ACADEMICO

placide discutiendum

Submittitur ad diem 6. Decembris.

PAULUS BURGMEISTER,

ULMA-SUEVUS.

45

MARBURGI CATTORUM,

Typis JOHANNIS JODOCI KÜRSNERI, Acad. Typ.

ANNO MDCLXXXIII.

DEO,
PATRIÆ,
PATRONIS
ET
PARENTIBUS.

IN SINGULARE
PUPILLORUM

DOCTORALIS
MAGNÆ ACADEMIE

PAULUS BIRGMESTER
MDCCLXXXIII

I. N. D. N. J. C.
P R Æ F A T I O.

Deliberaturis quale
thema conclusioni stu-
diorum, adeoque *Inau-*
gurati disputationi con-
veniens ad elaborandum
sumeremus, sese obtulit
insignis favor *pupillorum*

et minorum, & licet ab initio ingenii nostri
tenuitas, juvenilisque ætas ad desperationem,
& ad tacendum nos potiùs compellerent, ta-
men *Alexander* apud *Curtium*, l. 7. c. 11. n. 30.
dicens. *Experiendo, qua ceteri desperave-*
runt, Asiam habemus in potestate, animum
nobis addidit, nosq; labantes penitus crexit

A 2

illud

IN

illud *Tentando Græci Trojam venerunt*, ut tandem diu titubantes toti huic materiæ incumberimus, quæ præ se satis commendata non propter utilitatem solum sed & frequentem usum, modo audiamus *Zasum*, qui dicere solitus esset, *aureis scribi literis & publicè pro rostris affigi debere, quicquid unquam de re pupillari scriptum extet*; quo circa L. Benevolum; ut ea quæ à nobis dicta sunt, benignè accipiat, precamur, admonentes eum illius quod habet *Owenus*.

*Non cuius lectori, auditorive placebo
Lector & auditor non mihi quisque placet.*

Te verò qui omnia quæque passim vellicas & arrodis, quamvis & nos aggredi velis, non curamus, sed benevolentiam aliorum freti solummodò Deum Triunum submissè implo-ramus ut nostris addat suas vires, certi quod ita omnia bene sint cessura.

JURIS

JURIS SINGULARIS PUPILLORUM & MINORVM,

CAPUT PRIMUM *continens*

1. terminor. explicationem. 2. Pupillorum & Minorum definitionem & divisionem 3. determinationem periodorum. 4. æquitatem & 5. generales regulas hujus juris singularis.

§. 1.

Peræ pretium fore duximus, *ius hoc fin-*
antequam ulterius progrediamur, con-
gulare ab-
silium J Cui in l. i. pr. de f. et f. non con-
solvitur.
temnere, dum inquit, quod juri ope-
ram daturus prius nosse debeat unde
nomen juris descendat. Ineptè enim
diceremus de jure singulari certarum
personarum, nisi primo sciamus quæ
tales personæ sint. *Pupillum ergo de-*
Pupilli ety-
riva mus à puppo, quem antiqui parvum puerum appellabant, *mologia.*
dicit enim *Martialis Epigr. l. 4. de puella quadam.*

*Dicit se vetulam, cum sit Cærelia puppa,
Puppam se dicit Gellia cum sit anus.*

A 3

§. 2.

J
S
E

homonymiâ.

§. 2.

Consideratur a. & in jure nostro accipitur varie r. strictissimè & impropiè pro eo cujus bona curator administrat l. 20. de ritu nupt. 2. generaliter & quidem [a] denotat omnem eum qui in potestate est l. 8. de acq. l. omitt. hered. [β] eum qui adhuc in patria potestate est. l. f. §. 2. de V. O. l. 7. §. 1. ff. de pecul. & [γ] talem qui desiit esse in patria potestate l. 239. ff. de V. S. & vel in specie eum qui patre orbatus r. Cubi pup. educ. vel in genere qui quovis modo ex patris exiit potestate. d. l. 239. ff. de V. S. & hi aut in alterius puta tutoris potestatem transire aut non. pr. l. de tut. nobis autem pupillus in genere est omnis is qui nondum pubertatem attingit.

Synonymiâ

§. 3.

Frequenter in jure nostro etiam impubes appellari libet. l. f. C. de jur. & fact. ignor. l. 42. ff. de acq. l. am. hered. d. l. 7. §. 1. de pecul. ut is qui pubes factus sit exiisse è tutela sua dicatur pr. l. quib. mod. tut. fin. & non amplius impubes sed minor vocetur; quamquam revera inter sese differant l. 4. ff. de in lit. jur. l. 15. ff. de Spons. cum impubes sit qui nondum pubertatem ingressus sive adhuc in patria potestate sive non; pupillus verò qui quidem impubes sed sui juris factus, pr. §. 1. seqq. l. quib. mod. jur. patr. potest. solv. Gædd. ad l. 239. de V. S. hic tamen ut in jure nostro ita & nobis pro Synonymis habentur; Impubes autem dicitur qui nondum pubes; pubem autem proprie esse lanuginem illam nascentem circa pudenda, norunt omnes, ita ut & parsilla corporis latinis pubes dicatur, teste Isidoro in c. 3. pubes X. de despons. impub. impropiè verò puberem; Ulp. Inst. tit. 2. Cassiani eum esse dicebant, qui habitu corporis pubes apparet, h. e. qui generare potest, Proculeji a. qui quatuor decim annos expleverat l. 2. de vulg. & pup. subst. approbante Inst. in §. 1. l. quib. mod. tut. fin. detestans modum illum inficiendum corpus l. f. C. quando tut. l. cur. esse des. Calvin. in verbo pubes. verum Priscus hæc duo conjungebat; probabile enim est masculos anno 14. completo & fœminæ duodecimo, licet generare nequeant, puberes tamen in jure nostro dici, nisi materiam nuptiarum excipere velis, quamvis enim à potentia generandi primitus determinata fuerit pubertās, indeque factum quod fœminæ citius pubescant, cum se prius generare possint, facilius enim esse pati quam

impuberis
etymologiâ
& homonymiâ.

quam agere, & id inde factū esse conijcimus, quod olim in solis nuptiis pubertatis consideratio occurrerit, in materia verò tutelari & aliis magis pupillaris ætas à judicio considerata, cum verò postmod. appellatio pubertatis ad tutelam & alias materias extensa fuerit, potuit id facile ad certum annorum numerum determinari; ceterum in causa alimentorum, quæ pueris puellisque usque ad pubertatem præstari quis cavet pietatis intuitu laxiora tempora præscripta sunt & puberes masculos 18. feminas verò 12. anno intelligimus l. 14. §. 1. de alim. leg.

§. 4.

Minor latinè loquentibus dicitur generaliter 1. de rebus & Minoris quidem illis quæ mediæ sint magnitudinis, hinc minore lance le-homony-gatà debetur illa quæ med. magnitudinis est d. l. 13. de aur. & arg. miâ. leg. sic minorem libertatem dicimus quæ est inter justam & deditam eod. modo minorum capitis deminutionem appellamus mediam, minorem ordinem sequentem Martial. l. 4.

Cum plebs & minor ordo maximusq;

2. de personis; vel ratione dignitatis; minor enim dicitur magistratus qui est sine imperio l. 18. pr. d. minor. l. 32. ff. de injur. ætatis; ut minor natu distinguatur à fratre majore; staturæ; quatenus minor Jacobus differt à majore; conditionis, quando pauper dicitur subesse diviti, vel ratione annorum ut minor 1. strictissime & magis improprie sit is quid est minor 14. annorum c. 8. præterea cum febrî X. de probar. & ita sumitur pro impubere. 2. in genere qui nondum 25. annum complevit ita ut & pupillos & in utero existentes comprehendat l. 4. 5. & pen. d. minor. ut accipiuntur in materia restitutionis in integrum; 3. in specie minor sumitur qui pubertatis annos egressus nondum annum 25. implevit & sic pupillis opponitur l. 30. C. de Episc. Aud. l. 8. §. 1. & 3. C. de bon. q. lib. pr. 1. de surar. & in hac posteriori acceptione & nobis Minor placet.

§. 5.

Jus quam variè audiat Paulus in l. 11. d. l. & l. nobis satis Juris hominum; denotat etiam potestatem r. r. de his qui sui l. al. jur. de in facultatem jure concessam ut in definitione actionis, usufructus, in

LIBRARY

in hoc autem nostro scripto dicitur indultum Imperatorum & quidem speciale h. e. illa scilicet particula quæ contra tenorem juris propter aliquam utilitatem, necessitatem auctoritate constituentium introducta est l. 16. de LL. & l. 196. de R. I. & hic quidem pupillis & minoribus peculiariter concessa ut plurimum eorum emolumentum respiciens.

§. 6.

item defn. pupilli.

Definitur autem *pupillus* à habilitate generandi habituq; corporis, quod sit is qui sui juris l. 239. ff. d. V. S. l. 43. d. O. & A. non dum annum 14. si mas vel 12. si fœmina attigerit pr. l. quib. mod. tur. fin. l. f. C. quand. et. ell. cur. esse def.

§. 7.

ejusque divisonem.

Ætatis pupillaris tres à DD. describuntur gradus; Est enim *Pupillus* vel *infans*, vel *Infantia* vel *pubertati proximus*. §. 9. I. inut. stip. ubi ultro apparet alio sensu dici proximum pubertati alio proximum infantia: illum qui necdum pubertatem attigit, hunc qui infantiam est egressus, nec aliter potest quippe cum à prima nativitate dicatur *infans*. Bach. ad I. de tur. n. e. add. l. pen. de manum. vindicta.

§. 8.

qui infans.

Infans autem dicitur qui fieri non potest l. 1. pr. de V. O. l. 3. §. 2. de tur. l. 2. l. 6. rem pup. salu. fore l. 70. de V. O. arg. l. 3. C. qui adm. ad B. P. pos. & est is qui minor est septem annorū. l. 18. C. de jr. delib. l. 1. §. 2. de admin. tut. Gl. in §. pupillus l. d. inut. stip. hinc *Solen* legislator de mundi officio

Impubes & adhuc *infans* cum *septa molaris*
Educit primum, septimus annus erit.

*Menoch. d. arbitr. jud. c. 57. n. 7. seqq. Cujac. ad l. 1. de V. O. Gædd. de contrab. stip. c. 7. conel. 12. n. 171. & quamvis anno secundo vel tertio loqui possunt, non tamen fit cum certa distinctione, loqui autem intelligendū est emphaticè quomodo hoc explicat Theoph. qui in d. §. 9. τὸν ὄντι καὶ ἐκφρασεὶν δύνανται τὰ ῥήματα ἀλλὰ διακρίναι ἢ δύνανται ὄντι πᾶσι τοῖς τὰ λεγόμενα. loquitur de infante: hic quamvis eloqui verba possit, tamen nequit discernere quid sibi velint ea qua dicuntur. Bach. dl. *Infantia proximus* est qui septemium nup*

per superavit; differt ab infante quod ille non intelligat quid loquatur, hic a. non sciat sc. cum accuratori iudicio quid agat. *Cuiac. ad d. §. 9. I. d. inur. stip.* quod enim ætate pupillari aliquid intelligere incipiant etiam iuridicè loquendo exinde apparet quod sponsalia contrahere possint *l. 14. de Sponsal.* hæc enim utique requirunt consensum *d. §. 9. I. de inur. stip.* de intellectu paulo accuratori accipimus vel comparativè ad alios pupillos quod non infrequens in iure sic etiam *§. 1. I. quib. mod. non est perm. fac. test.* omnibus pupillis denegat iudicium comparativè sc. ad minores & propterea nisi aliquem intellectum attribuas; qui in *d. §. 9. & l. 5. d. R. I.* cum tutore auctore agere possint? cum constet auctoritatem tantum proficere iudicium pupilli non verò introducere: aliàs enim & infantibus furiosis &c. tutor auctor fieret. *Bach. dl. Pubertati proximus v.* est qui à pubertate non longè abest & rerum intellectum jam capit dolique capax est *l. 23. seq. de furt.* ab infante & infantia proximo distat in eo quod sc. intelligat quid loquatur & quid agat. vid. etiam *Hahn. ad Wesf. de pact. n. 5.*

vel pubertati proximus.

§. 9.

Minor oppositivè ad pupillum est is qui pubertatis annos egressus nondum implevit annum 25. *tt. d. minor. & C. de fidej. min. pr. I. d. curat.* etsi ultimum 25. anni diem attigerit, non habetur enim pro majore, cum hora in qua quis natus inspiciatur tempusque à momento ad momentum computetur. *l. 3. §. 3. d. minor.*

minor verò

§. 10.

Dividitur autè ratione ætatis, aut enim est infra aut supra terminum plenæ pubertatis; plena pubertas autem certum annorum terminum in iure nostro consequitur, qui sunt octodecim annorum. *§. 4. I. & l. 40. §. 1. de adopt. §. f. l. 9. & ex quib. caus. manum. lic.* qui enim illos non implevit non consequitur effectus plenæ pubertatis. *dd. text.* Dein minor est vel naturaliter & civiliter simul talis; vel naturaliter tantum prior *§. 9. modo descriptus,* posterior verò est qui veniam ætatis impetravit *tt. C. de his qui veniam ætatis impetr.* quam autem mas anno 20. femina verò 18. demum consequuntur. *l. 2. §. 1. seq. C. d. r.* id tamen non adeo strictè observatur

dividitur à plena pubertate.

B

ut

1753

ut Sacre Cæsareæ Majestati non liceat suppletivè ex certa causa aliud statuere; exemplum est in persona Serenissimi Regis Daniæ Christiani IV. cui Imperator ob Regias dotes & qualitates veniam ætatis nondum anno 17. completo indulgit. *Hering. tr. de fidej. c. 7. n. 110. quod etiam testatur Duarenus ad d. s. C. de his qui ven. alia adducens exempla.*

§. 11.

Est vel verus vel fictus.

Minores & pupilli simul sumti sunt veri vel ficti de illis jam dictum, hi verò sunt omnes qui jure eorum utuntur ut i. furiosi prodigi, mente capti & in genere omnes qui curatore reguntur *auth. minores. in fin. C. qui dar. int. l. cur. pos. l. 9. de acq. l. am. hered. 2. Ecclesia c. 1. § 3. X. de rest. in integr. Pius locus l. 32. C. de Episc. & cleric. 3. Fiscus & Respubl. l. 4. C. quib. ex caus. maj. l. 3. C. de jure Reipubl. libr. 11. 4. Mulier arg. l. f. pr. ad Scr. Vellej.*

§. 12.

determinatio ætatis est vel pubertatis &c.

Hiscæ præmissis determinationem ætatum aggredimur; terminus tamen infantia, pubertatis ut & plena, majorennitatis quemadmodum certus in jure nostro ita & nobis infallibilis, de quo & antea jam dictum, investigare tamen debetur cur terminus pubertatis non idem masculis cum fœminis uti majorennitatis? differentiam hanc nobis illustrat *Vinn ad l. pr. d. cur.* dicens, terminum majorennitatis propter ingenii constantiam esse præfinitum, quæ non citius in fœminis quam masculis eluceat; & potius diturniore cura opus habere propter earum ingenium fragile. *l. 2. de R. I.* quia tamen non tot negotiis implicata ut mares & plerumque hoc tempore nuptui data ut ita per maritum ear. negotia gerantur eodem utuntur jure cum masculis. Pubescere autem citius cum pubertas à generandi habilitate deducatur fœminæ autem citius maribus fieri habiles ad generandum tota Shola Physicor. & experientia testatur.

§. 13.

Non incommodè autem hic in rationem inquiritur cur biennio fœminæ maturius veniam ætatis imperrent & explosis omnibus divinationibus cū *Bacch. ad pr. l. de cur. facimus* quod sc. nulla possit dari ratio; venia enim ætatis non conceditur nisi propter perfectum judicium at fœminæ non citius ad perfectionem judicii per

pervenire possunt quam mares *in §. præc. diff. Brederodii ad Schneideovv.* ratio mera est divinatio; Sufficit ergo quod Imperatoribus ita placuerit, non enim de omnibus rebus potest dari ratio dicit *l. 20. de leg.*

§. 14.

Bene tamen convenit juri naturæ certum esse terminum positum pubertati & majorennitati, quamvis enim quis putet hoc ita accuratè definiti non posse cum in quibusdam citius in aliis tardius judicium maturescat vel pubertas sese ostendat, tamen cum dolo vix careat qui ætatis istius facilitati immineret & aliorum dispendiis locupletari vult quæ isti per judicii imbecillitatem prævidere & æstimare nesciunt, & legislator liberam circa indifferentia habeat potestatem, certum terminum jus nostrum positivum definit; quo etiam aliquid certum in legibus habeamus & cum ut plurimum ita fiat *l. 3. de leg. licet in termino statuendo variè variaverint leges positivæ civitatum. Puffendorff. d. I. N. & G. libr. 3. c. 6. §. 5. & pass.*

§. 15.

Terminos nunc ponemus infantia & pubertatis proximitati, cum hi in jure expressè definiti non reperiantur, quia autem DD. schola sese in multas abscindat partes, ut dum alii dividant tempora ab infantia ad pubertatem ut facit *Accurs. ad §. 9. f. de inui Stip. Petrus Faber faciat annum duodecimum ad l. 5. d. R. I. Cujac. dicat illum esse proximum pubertati cui semestre desit arg. l. 111. de R. I. 17. obs. 4. f. Menoch. a. de arbitr. C. 57. n. 20. seqq.* Judicio & arbitrio relinquat judicantium, nos accuratius ea proponemus & quidem distinguendo inter actus licitos & illicitos, ita ut in illis ex numero annor. h. e. ut dividatur tempus ab infantia ad pubertatem, & infantia proximi masculi sc. sint usque ad decimum eum dimidio feminae v. ad nonum cum dimidio: pubertati tamen proximi ab his terminis usque ad pubertatem *Hahn. ad Wesf. de pact. n. 5.* quod propter tradita *Accurs.* etiam patet è terminis: proximus enim infantia dicitur tamdiu quam diu non est proximior pubertati quod non ante fit quam si mas decimum & dimidium femina verò nonum & dimidium excessissent; in his verò ex judicii maturitate judicemus arg. *§. pen. f. de obl. qua ex del.*

infantia & pubertati proximitas.

L. 111.

nesc. ibi posteriora verba conjunguntur ita ut in delictis non aliter possit puniri impubes nisi etiam intelligat: cum delictorum mille sint formæ criminisque qualitas, ætatis dolique capacis malitia ponderanda l. 9. §. 2. ad L. Aquil. l. 23. de furt. quod determinari nequit; malitia enim quandoq; supplet ætatem; dicitur enim feminam quand. à puero decenni gravidam factam quod & de Solomone illo testantur nutricem anno 10. complexu suo prægnantem fecisse, merito ergò judicis arbitrio relinquimus arg. l. 1. §. f. de Jur. delib. Coraf. misc. l. 6. c. 23, Gødd. all. loc. m. 187. seqq. Hanon. ad l. 5. de R. I.

§. 15.

ætas a. qui
deducitur
vel jure di-
vino.

vel natu-
rali

vel gentiū.

vel civili.

Approbat hoc jus singulare ipse Jehova Exod. 22. vers. 22. Vidua & pupillo, dicit non nocentis si laferitis eos vociferabuntur ad me & ego audiam clamorem eorum & indignabitur furor meus percutiamq; vos gladio & erunt uxores vestra vidua & filii vestri pupilli. non præterit favorem harum personarum Moses ex ore Dei. dum illis decimam dare jubet Deut. 26. v. 12. seq. Jus natura vult & jubet ut qui perfectæ ætatis non sint alios tutela regi necesse habeant, hæc ætas enim imbecilla imperita, multorum infidiis exposita & nisi optimè instituatur ad omnia vitia proclivis est, negligitur tamen cum magno Ecclesiæ & Reipubl. incommodo, quorum seminarium est; hoc tamen ipso præcepto alicui naturali tutelam non adscribimus sed tantum defensionem & quæ jure civili singulariter constituta sunt de pup. & minoribus. rationi naturali convenire, imò in ea fundari & ex ea fluere ita quidem ut si jus naturæ non jussert, suaverit saltem introduci. vid. Grot. l. 1. c. 1. §. 10. Puffendorf. de I. N. & G. l. 2. c. 3. §. 21. Gentēs hæc firmant in omnibus enim pene historicorum monumentis videmus has personas legislatoribus curæ & cordi fuisse, testantur hoc M. Anton. qui hanc in rem. Prætorum Tutelarem creavit & Athenienses qui certos habuere ἰσθμωφύλακας teste Xenoph. D. Severus 2. ait ad curam publicam pertinet subvenire pupillis l. 2. §. 2. qui petunt. à quo non abludit Imperator Justinianus in N. 72. pr. A. Gellius a. in suis Notit. Art. scribit l. 5. c. 13. Romanos post parentes primum locum dedisse pupillis; & sanctius habuisse defendere pupillos quam clientem non fallere:

§. 16.

Est autē jus singulare in genere divisione desumpta ab objecto & subjecto aliud personale aliud reale; Illud quod personæ coheret rei verò ut tali non communicatur; Hoc verò quod rei magis quam personæ coheret, quamvis utilitas inde ad personam redundet; utrumque ratione effectus est vel personale l. 42. de adm. & peric. tut. l. 19. de min. eod. fore modo ut pacta realia & personalia dicuntur in l. 7. §. 8. de pact. prius est quod ad personam restrictum est & cum ea extingatur; arg. d. l. 42. posterius est quod est transmissibile, cessibile & communicabile sive sit personæ concessum sive rei. d. l. 19. de minor. l. 13. pr. l. 18. §. f. eod. it. C. de fidejuss. min. l. 1. §. 17. de tut. & rat. distr. & hoc sensu rectè à Franzk. ad tit. d. const. Princ. n. 43. mixtum appellatur. Prius subdividi solet in personalissimum & simpliciter personale; ita ut illud plane nullo modo sit cessibile, communicabile & transmissibile, hoc verò ratione exercitii sit communicabile, ita ut communicatum ex persona communicantis eo fruatur. vid. Hahn. ad personalif. Wesl. d. pact. n. 4. verbo secundo à mater. qui ita cum Bartolo. Gl. & Wesl. l. 17. §. 5. cum. l. 21. & l. 25. de pact. conciliat. & simul addit quibus hæc pacta pers. profint, quæ non parū faciunt ad infra dicenda.

Jus singulare est vel personale vel reale.

Illud est vel personale simpliciter vel personalissimum.

Et ita juxta tradita l. 68. & 196. d. R. I. intelligimus ut privilegia quæ causæ sint, id est quæ vel rei sive negotio concessa vel personæ quidem sed non ob ejus singularem conditionem quam potius ob causæ favorem ad heredes transmittantur quæ verò personæ sc. vel ipsi coherentia vel rei ejus quidem concessa ob personæ tamen conditionem, ut hæc locum faciat beneficio; in heredes non transmittantur, sed deficiente personæ conditione beneficium quoque extingatur; ita à Dd. ad h. l. suppleta huc transferimus non verò generaliter intellecta; unde autem colligi possit quando personæ vel rei sit concessum privilegium hoc bene & suo more nervosè supplet Franzk. ad tit. de const. Princ. n. 39. seqq. cum alleg. ad eum ergo brevitas studio nos referre malimus.

Licet autem DD. in eo subsistant quod privilegia personæ ob certam conditionem concessa nec transmissibilia nec cessibilia

personale
veropro-
dest quan-
doque he-
redi mino-
ris.

nec communicabilia sint; quoniam verò varia in jure nostro of-
fendimus loca inter quæ l. 13. 18. §. f. l. 19. de min. tr. C. de fidej. min.
l. 1. §. 17. de rus. & rat. distr. & simil. in quibus ejusmodi privile-
gia ob conditionem *minorum & pupillorum* singularem concessa,
nonnunquam & heredibus & fidejussoribus prolunt, aliquando
nec illis nehis, quandoque heredibus non fidejussoribus & vice
versa, idèo tentabimus quædam determinare: Referre autem exi-
stimus an personæ conditio specialis consideretur ad benefi-
cium acquirendum an verò ad acquisitum exercendum; ut priori
modo beneficium sit cessibile & in heredes transmissibile, fide-
jussoribus verò regulariter non communicetur, ratio est quia be-
neficium quæsitum incipit esse in patrimonio & ita consequenter
in hereditate remanere dicitur, d. l. 18. §. f. de minor. l. 1. C. si adverf.
dotem l. 6. de rest. in integr. Sfort. Odd. p. 2. q. 50. art. 1. n. 11. seq &
non tantum transmissibile verum est etiam cessibile per l. 24. pr. de min.
l. 25. de admin. & peric. tut. omne enim transmissibile est etiam
cessibile arg. l. 4. 2. eod. unde fit quod restitutio minoris sit cessi-
bilis Sfort. Odd. p. 2. q. 49. art. 2. non obstante quod jus ætatis
transmissibile & cessibile non sit arg. §. 3. 7. de usufr. tanquam jus
personalissimum. Resp. potest, quod ætas non inspiciatur à nobis
ad exercendum hoc privilegium sed tantum ad producendum;
quod vero nonnulli respondent distinguendo an sit concessum
privilegium certo individuo an verò certo personarum ordini; rem
non absolvit *salva tamen eorum auctoritate* cum dentur privilegia
individuis quæ transmittuntur, ut omnia personalia in genere ita
dicta quæ nobis sunt realia, è contra & certo personarum ordini:
imo regulariter omnia si & in ipso exercitio personæ condi-
tionem inspiciamus, quæ nullo modo sunt cessibilia vel transmissi-
bilia; quod apparet ex privilegio *pupillorum, Studiofor. Docto-
rum. Nobilium & c. viduarum* quod habent rationi fori privile-
giati. facit & l. 42. de adm. & peric. tut. ubi privilegium minori-
bus datum ratione hypothecæ tacitæ cessat in heredibus quod et-
iam agnoscit Struv. Ex. 2. n. 29. tacitè refutans communem hanc
responsionem, dicens quod privilegium singulis concessum (ut est
hoc minorum) tamen totis ordinis minorum ad successorem qua-
salem non transeat.

Quod autem in fidejussores non transeat hæc ratio assignati non vero fidejssori. potest, ex prædictis enim scimus quod non nisi cum universalitate transire possit unde in eum qui successor universalis non est transire nequit; & is qui cum pupillo vel minore contrahit, cum sciat sibi ab hisce personis non latis esse prospectum ideo desideret fidejssorem quo hic defectus suppleatur; consequenter privilegio pupillari uti nequit cum accedat ad roborandum contractum *pr. l. de fidejss. l. 1. §. 8. de O. & A. Sfort. Odd. p. 1 q. 50. art. 1 n. 11. & p. 1 q. 48 art. 1 seqq. Perez. ad C. de fidej min n. 1. seqq.* & quidem ex propria obligatione fidejssores non verò principalis adstringuntur juxta *l. 12. C. de fidejss.* alias creditori cum damno vigilantia sua noceret & suæ facilitati impuret fidejssor quod pro tali intervenerit *Perez. d. l. n. 2.* quod in restitutione minoris clare perspicitur, illa enim fidejssori nil prodest. *d. l. 13. de minor. l. 1. 2. C. de fidej. minor. l. 25. de fidejss.* & hoc sensu verum est quod beneficium restitutionis personalis vocetur defensio. *l. 95. §. 3. de solut.* quod tamen fallit si per restitutionem minoris jus ita enervaretur ut nil remaneret ratione cujus fidejssor teneretur, quod fit si minor contra aditionem hereditatis restituatur. *l. 2. §. 1. d. adm. tut. l. 51. de procur. l. 89. de acq. vel am. hered.* aut si alio modo creditori jus sit salvum *d. l. Perez. d. l. n. 2. Donellus lib. 21. com. c. 14. Struv. ad t. de minor. §. 60.* quousque enim creditor jus suum habet salvum non opus est ex hac obligatione infirma & planè enervata (extincta enim omnimodo non est cum tantum effectus quoad minorem ei deductus *Perez. d. l. n. 3.*) contra fidejssorem agere; ex his facile colligimus si dolo adversarii minor sit latus ipsi fidejssori subvenire; *l. 2. C. de fidej min.* cum hoc ex causa communi detur non enim personale sed reale potius est *l. 7. de except. excep. tione doli realis est & omnibus competit non mirum ergo quod & fidejssori; qui a etiam æquius est adversarium qui dolum commisit damnum pati quam fidejssorem qui bona fide intercessit* *Sfort. Odd. p. 2. q. 48 art. 2. Bacch. ad pp. c. 12. n. 2. & Perez. d. l. n. 1.* Hic etiam queritur an si fidejssor minoris heres fiat, restituatur, quod prima facie affirmandum esse videtur & omnes ferè affirmant per *l. 95. §. 3. de solut. Brunniem. ad d. l. norris. n. 5.*

LXXXV

n. 5. Sfort. Odd p. 1. q. 48. art. 3. Siruv. d. l. in fine. Verior tamen videtur sententia Bartoli ad d. §. 3. & Ant. Fabr. l. 8. coniect. c. 4. seq. Et in suo Cod. ad t. de fidej. min. negativa. partim ob rationes jam dictas, partim quod ita injuria fieret creditori & factum alterius ipsi noceret; dein quia nec competit heredibus minorum hoc beneficium qui ratum habuerunt quod minor fecit l. 28. de re b. auct. jud. poss. Et adh. l. Gl. habemus etiam textum & ibi has rationes l. 3. de separar. nec obst. quod per successione hanc & confusionem obligationis extincta sit obligatio fidejussoria, cum unus idemque non possit esse debitor & fidejussor, Resp. enim hanc jurirationem non posse damno afficere creditorem qui sibi diligenter perspexit d. l. 3. Sed tantum tollere respectum qui est inter defunctum & heredem. Creditori vero non præjudicat ut ipse Brunnem. add. l. 3. agnoscit, oportet ergo ut accusemus iniquitatem d. l. 95. §. 3. d. solut. vel illam divinatoriè intelligamus de casu quando restitutio fidejussoris creditori non nocet, vel textum cum Cujac. Obs. 34. corrigamus.

§. 20.

Hæc de priori casu succedit nunc secundus sc. si personæ conditio inspiciatur etiam ad beneficium quæsitum exercendum & tunc beneficiū nec cessibile nec transmissibile nec fidejussori communicabile propriè est & regulariter; exemplum est in tacita hypotheca quam pupillus & minor habent in bonis tutorum & curatorum, quod ita personale est ut nec procuratori in rem suam detur l. 42. de adm. & peric. tut. & in privilegio prælationis l. 19. §. 1. de reb. auct. jud. poss. personis enim datum cum iis amittitur. l. 1 §. 43. de ag. quot. & astiv. l. 3. §. 1. l. 4. §. 3. de censib. Simile est beneficium competentie quod maritus, & jus prælationis quod uxor habet ratione dotis repetendæ. §. 29. l. de auct. l. 12. seq. solut. mater. l. un. C. de priv. dor. l. 24. seq. l. 4. 1. de re judic. Privilegium decurionum. l. 8. de decurion. veteranorum. l. 8. §. 2. de vacat. & excus. muner. legatorum. l. 26. de judic. quamvis quædam horum in liberos sint transitoria hoc tamen fit non ex sua natura sed propter specialem concessionem, præter text. cit. l. 1. C. de priv. eor. qui in sac. palat. milit. l. 6. Et f. C. de Profess. & Med. in rationem inquirere superfluum est cum constet quod qualitas, ad exercitium juris

quandoq;
nec huic
nec illi.

juris requisita deficiens faciat jus cessare *vid. §. 17.* beneficium tamen competentia ut & propter rationis identitatem reliqua omnino defensori profunt *l. 14. pr. Sol. matr. rationem diversitatis inter hunc & fidejussorem tradit Zoëf. ad l. de re judic. n. 162.* ex his satis constat, quod nullum ex hisce privilegiis personalibus fidejussori proficit, *l. 24. de re jud.* sed quaeritur autem annon id fiat in nonnullis per indirectum puta in beneficio competentia &c. & si fingas hoc etiam minori competere in causis ex quibus valide & civiliter obligatur: quod affirmandum puto inde quod alias in effectu nequidem debitoribus principalibus prodesset cum id quod fidejussor solvere cogitur, possit actione mandati, utpote quæ nulli hoc in casu denegatur, repetere, nec etiam ipsi opponi potest beneficium competentia utpote quod tantum personis quibus reverentia debetur, objicitur; hoc tamen intellectum esse volumus in eo casu ubi fidejussori nil imputari potest quod se conjecerit in hanc conditionem, puta quo beneficium competentia competere nequit, vel si pro marito antequam uxorem duxerit, vel pro eo intercesserit cui minor postea successerit, vel si satis fuerint solvendo; alias enim est quod sibi imputet & creditori injuria fieret: consequenter fidejussor non repetet ultra id quod facere potest debitor principalis & ita extruimus regulam quod beneficia personalia ob certam persone conditionem concessa sint incommunicabilia fidejussoribus, in casu quo alias in effectu ipsi persone cui concessa non prodesse.

CAPUT SECUNDUM

Tractans jus singulare circa personas: quod vel ipse pupillus & minor habet, vel alii quidem ita tamen ut ad eos redundet & eorum causam & favorem respiciat.

§. I.

Absoluto jure singulari in genere; nunc illud in specie considerabimus & videbimus quæ specialia vel personis vel rebus pupillorum & minorum accommodentur; & quidem de personis *lorū & mi-* prius *norū ipsas*

*versatur
jus singulare
re vel*

*circa per-
sonas pupil-
& minorum
ipsas*

1726

Priusagemus, arg. §. 12. §. de. §. N. G. &c. Verfatür autem hoc jus singulare vel circa personam ipsius pupilli & minoris vel aliarum. ita tamen ut utilitas ad eos redundet. Illam considerabimus vel in sese vel ratione actuum quos gerit.

§. 2.

Es quidem
i. in sese cõ-
sideratas
ratione de-
fensionis.

Personæ in sese consideratæ competit 1. defensio: non modo communis sed & specialis & propria ita ut hæc uni vel alteri in specie deferatur tutori puta & curator arg. l. 1. de adm. & per. tut. ut & certis magistratibus in nonnullis locis, ad hoc specialiter creatis; inde & defensio de substantialibus tutela & curæ esse dicitur §. 1. §. de tut. l. f. C. de curat. fur. imo tutor & curator hanc solenniter promittere & pro ea cavere debent antequam ad tutelam & curam admittantur. l. f. §. 4. C. de admin. tut. pr. §. de satisd. & sc. æquè judicialem quàm extra judicialem & sive agat, sive conveniatur etiam criminaliter ratio in l. 4. C. de autf. prest. ne ex juvenili calore vel imperitia aliquid dicant vel taceant quod ipsis nocere possit, vide de his tale DD. ad tit. 7. & C. de admin. tut. & auth. prestand.

§. 3.

educationis

2. Educatio, circa quam tam solliciti fuerunt veteres legislatores ut rem hanc certis legibus includere ausi non fuerint, sed statutis regulis generalibus reliquum arbitrio prudentis magistratus & quidem non cujuscunque sed ejus qui imperium & auctoritatem habet Prætoris puta & similis commiserint, l. x. pr. ub. pup. educ. l. f. C. eod. unde fit quod Prætor cognita causa alicui educationem deferat, & quamvis regulariter patris voluntatem sequatur, propter confidentiam quam lex habet de hujus judicio erga negocia liberorum, l. f. C. de curat. fur. Mont. de jur. tut. & cur. §. 32 r. 9. n. 234. seqq. quandoque tamen ab hoc recedit, si illam erroneam vel nocivam deprehendat, & educationem alii committit. l. 1. §. 1. ub. pup. educ. & quidem ut plurimum matri nisi vitri- eum introduxerit. l. 1. C. eod. N. 22. c. 39. lex enim tum præsumit illam sese totam secundo marito dedidisse, & insidias structuram vitæ liberorum; ut & hoc experientia comprobavit quod tamen non semper observari testatur Carpz. p. 2. c. 11. def. 43. habita enim ratione personarum conditionis, temporis, commodi & incomodi

modi à pupillo vel minore sperati & aliarum circumstantiarum, sæpe committitur matri licet vitricum superinduxerit; sæpe etiam non committitur sed aliis cognatis vel etiam extraneis conceditur etiamsi mater vitricum non superinduxerit; de modo alimentandi *vid. d. rit.* quem magistratus causa cognita statuit *l. 3. ff. eod.*

§. 4.

3. Immunitas à personalibus muneribus *l. 2. d. vacat. mun. l. 8. immunitatis de muner.* in tantum ut nequidem volentes hæc subire possint. *l. f. tatis. C. de leg. rur. §. 13. §. 7. de excus. rur.* propterea tamen nomen beneficii non amittit cum nihilominus ratio privilegii militet sc. favor & indemnitas; præterea sunt quedam in jure beneficia quibus renunciari nequit, exinde involuntaria DD. vocata *Barbof. in l. 4. sol. matr.* non obstat quod beneficium invito non detur *l. 69. de R. l. & quilibet jure pro se introducto possit renunciare. l. pen. C. de past.* Resp. enim hoc unice procedere in eo qui dissentire, sibi in effectu nocere & conditionem suam deteriorem reddere potest, hoc autem pupillus & minor non potest *pr. §. de auct. rit.* præterea & dicta regula fallit si toti ordini beneficium datum: Sunt tamen nonnulla quæ minor modo sit 17. annor. suscipere potest, ut est 1. *Procuratura arg. l. 1. §. 3. de postul. §. 5. §. 7. qui ex quib. caus. manum.* sive judicialis sive extrajudicialis per generalitatem *d. §. 5. §. l. 2. de min.* facit quod ex neutra procuratura damnum sentiar; *Franzk. ex. 2 q. 1. Ekolt. ad t. de proc. n. 8.* quamvis jure can. aliud obtineat *c. 5. §. fin. de procur. in 6. Vngep. ad t. X. de proc. n. 22. 2. officio judicis per l. 57. de re judic.* hoc enim major 18. annis invitis etiam litigatoribus minor verò 18. annis nonnisi volentibus suscipere potest: habent enim litigantes quod sibi impurent, cur in talem consenserint. *Hænon. ad l. 2. de R. l. cum ibi cit.* non obstat quod arbitrium suscipere nequeat. *l. 4. 1. de rec. qui arbitr.* licet enim arbitria ad similitudinem judiciorum recepta sint *l. 1. eod.* in tantum ut etiam arbitrii judices appellentur *N. 22. c. 11. in fin.* magna tamen adhuc inter hæc est differentia, illa enim appellabilia sunt hæc contra non, illa ex publica hæc privata auctoritate dependent ita quidem ut arbitri ad compromissum judex verò ad formulam præscriptam sit adstrictus. *l. 1. §. pass. C. d. t. Ekolt. ad d. r. n. 6.* Jus tamen canonicum hic iidem aequaliter divertit dum mi-

C 2

norem

norem 20. annis ad munus iudicandi in vitis litigatoribus non admittat iis verò consentientibus non nisi majorem, 18. annis per c. 4. X. de posses. & off. iud. deleg. Ungep. ad d. t. n. 13. Subdiaconatum tamen anno 18. accipere potest clem. f. de etat. & qual. ord. prefic. imò infans si se religioni devoveat ad infimum ordinem admittitur c. f. de temp. ord. & qual. ord. in 6. Ungep. ad t. X. de ar. & qual. n. 2. non tamen obligatur voto minor 14. annorum ad religionem intrandam & sumendum habitum monachi, c. 11. seq. X. de regular. ad beneficia verò pueri in idonei sunt c. 35. de prabend. & digni indecorum enim est ut hi ecclesias regant qui non sciunt gubernare seipfos.

§. 5.

2. ratione
actuum quos
gerunt & 1.
judicialium
quos nomi-
ne proprio
expedit.

Consideratis personis in sese sequitur earum consideratio ratione actuum quos gerunt qui sunt vel judiciales vel extrajudiciales arg. l. 33. §. 1. de procur. illi vel proprio vel alieno nomine geruntur l. 1. §. 1. seq. de postul. à iudicio autem secernimus arbitrium cum speciem habeat contractus adeoq; pupillus indistinctè compromittere nequit arg. l. 34. §. 1. de min. l. 35. de rec. qui arbitr. recep. quia se obligat ad servandum ea quæ etiam injuste arbiter profert citra appellationem l. 27. §. 2. de rec. qui arbitr. quod facere nequeunt qui tutori vel curatori subjacent per pr. §. de auct. tut. quod si tamen minor curatorem non habeat cum invito non detur §. 2. §. de cur. bene in arbitrum compromittere potest. arg. l. 3. C. de integ. rest. fallit si statutum vel consuetudo id admittat vid. Sichard. ad Cod. in l. f. de rest. min.

§. 6.

vel in ge-
nere.

De judiciis in genere notandum quod eorum pupilli & minores non sint capaces & quidem infantes nequidem auctore tutore arg. l. 5. de R. I. l. 2. de adm. tut. reliqui possunt, quidè stare in iudicio sed non nisi interveniente tutore & curatore l. 1. seq. C. qui leg. pers. standi in jud. atque ita minor licet non cogatur habere curatorem, §. 2. §. de cur. non tamen in iudicio solus stare potest. et C. si advers. rem judic. d. l. 1. 2. C. qui legit. pers. sed sibi curatorem à iudice petere debet l. 3. de tut. Unius ad proc. judic. d. 1. n. 21 & d. 13 n. 41. quod si verò hoc omittat refert an minor agat an verò conveniatur pr. casu sufficit si adversarius opponat exceptionem mino-

minorennitatis qua opposita repellitur ab agendo usque dum cu-
 ratorem sibi petierit. *l. 11 f. C. qui dare tur. imò putamus iudicem*
posse & debere si sc. ipsi sit notoria minorenntas, (ne minor in
justa causa ex levitate in jure suo periclitetur) curatorem ex officio
dare, quod si verò adversarius nil opponat, iudici verò constet de
minorenntate ex officio eum repellere vel ipsi curatorem dare potest
ne forte iudicium propter sententiam contra ipsū latam reddatur
eiuloriū arg. l. 4. C. si advers. rē jud. Gail. 2. obs. 108. ab initio. si verò
minor convenitur aut ipse comparet sibi petens curatorem quod
facere debet d. l. 3. de tur. aut non comparet nec sibi petit, tunc
actor petit ipsi curatorem dari Mev. p. 4. dec. 95. Vuls. de jud. l. 1.
c. 6. n. 23. vel hoc non petente iudex ex officio constituit. d. l. 3. l. 1.
C. qui pet. tur. l. 5. § 1. ex quib. caus. in poss. eatur. l. 1. §. f. de min. uti
hoc in Camera servari tradit simulque modum constituendi addit
Gail. 2. Obs. 108. n. 3. Vmm. d. l. d. 5n. 40. Sunt tamen casus exce-
pti, ubi pubertati proximus & minor sine curatore agere possunt
nimirum 1. cum mortem patris vindicant & suam suorumque in-
juriam prosequuntur. l. 8. l. 11. de accusat. 2. de thoro violato agunt
l. 15. §. 6. ad L. f. de adult. 3. de libero homine exhibendo. l. 3. §.
11. de lib. hom. exhib. 4. de recuperanda possessione. l. f. C. qui leg.
pers. stand. 5. in causa matrimoniali c. 14. X. de rest. spoliat. & in
genere in causis spiritualibus & ab iis dependentibus c. f. de jud. in
6. c. 10. X. de procur. beneficialibus sc. d. c. f. & in voto c. 1. 2. c. 20. 9.
2. 5. 6. in actione populari quoties res ad ipsum pupillum spectat
l. 6. de pop. act. 7. in bonorum possessione petenda. l. 7. C. qui ad-
mir. ad B. P. 8. in alimentorum petitione si de facili curator haberi
nequit l. 1. C. de alim. pup. prest. 9. si minor veniam ætatis impetra-
vit l. 2. C. de his qui ven. at. impetr. & ult. pro conjunctis personis.
l. 12. C. de procur. Brunnem ad d. l. 1. 2. § 3. C. qui legit. pers. & quod
idem notat in processu suo c. 1. n. 56. Vmm. ad proc. jud. d. 1. n. 21.
quod si causa sit privilegiata minor & pupillus pubertati, proximus
possunt officium iudicis nobile implorare; quo & refert Vultej. de
jud. l. 1. c. 5. n. 16. seqq. possessorum summariissimum de mo-
nibus.

vel in specie.

*considerantur 1. prae-
dentia ut
supplicia.*

In specie verò de judiciis multa possint singularia tradi ne tamen nimis sumus prolixi principaliora addemus circa illa quae vel praecedunt iudicium vel in iudicio fiunt vel illud sequuntur: quod antecedentia attingit constat quod 1. supplicam pro processu impetrando iudex aequè ab adversario quam à nostris personis privilegiatis recipere debeat, modo rectè sit concepta *Vmm. in l. prec. jud. de s. n. 8. seqq.* alias Iudex eam rejicit, *Vult. d. jud. l. 2. c. 1. n. 48. & pass.* quamvis defectus circa substantialia non deprehendatur. iudicem tamen eum in supplicia pupilli vel minoris supplere posse existimamus; & quae de supplicia diximus de libello exaudienda etiam esse volumus; hoc addimus quod minor in expensas non condemnetur licet mutaverit libellum *arg. l. 1. §. f. de ed. Vmm. d. l. d. 22. n. 24.*

§. 8.

citatio.

Sequitur 2. citatio & sc. ad impetratam à minore citationem citatus comparere debet *l. 5. de judic.* potest tamen ut §. 6. diximus objicere exceptionem & eo ipso repellere pupillum & minorem ab agendo, ita etiam contra ab alio contra minorem impetrari potest citatio *l. 22. d. in jus voc.* quamvis si non compareat citatus non incidat in poenam contumaciae & deserti vadimonii *arg. l. 54. de re jud.* unde qui metuit ne minor compareat statim ab initio ipsi petit curatorem quem omnino hoc casu accipere debet *l. 3. §. 2. d. tur.* & minores vocari possunt ad hoc ut curatores sibi petant *arg. l. 1. C. qui pet. tur.* *Vmm. proc. Ind. d. 5. n. 40.* in nonnullis verò casibus ubi comparere tenentur, si vadimonium deserant in integrum restituantur *l. 7. §. f. de min.* etiam si quasi contumaces condemnati sint *l. 8. de min.* nisi sint in vero & expresso dolo *l. 9. §. pen. eod. Berlich. p. 1. concl. 17. n. 100. Bach. ad arg. t. de min. c. 6. n. 2.* hoc enim beneficium restitutionis etiam ad aetus judiciales extenditur licet curatorem habeant. *l. 2. C. si tur. vel cur. interv. l. 1. 4. & f. C. si advers. rem jud. Bach. ad arg. c. 6. n. 2. Mev. p. 7. dec. 206.*

§. 9.

*advocati
constitutio.*

3. Advocati & procuratoris constitutio; Iudex enim potest imo debet hisce personis etiam non petentibus & invitis advocatum & procuratorem dare. *l. 9. §. 5. de off. Proconf. l. 1. §. 4. de post. add.*

add. *Gail. 1. obs. 43. n. 10. Carpz. p. 1. c. 1. d. 30. Vult. de jud. l. 1. c. 7. n. 68.* & si ipsi sibi aliquem elegerint, quem iudex non deprehendit satis idoneum illum rejicere potest & debet, cum etiam jam tum iudicis sit providere ut partes peritis advocatis causas suas tractandas committant. *Mev. p. 6. dec. 381.* multo magis hisce personis miserabilibus cum in eo versetur ejus maximè tutelaris magistratus officium ut oppressi in Republ. defendantur: & quum procurator à domino constituatur qui & administrationem habet bonorum *l. 43. §. 1. de procur. l. 8. 11. 23. C. eod.* hanc autem pupilli & minores non habent, necesse est ut prius tutor constituatur quo interveniente procuratorem constituat. *l. 11. C. de procur. l. decreto. de admin. tut.* licet minor curatorem non habeat, absurdum enim esset, si ipse liti præesse non possit, possit tamen ipsi procuratorem præficere. *Umm. proc. jud. d. 3. n. 12.* quod si tamen negotium celerem desideret expeditionem iudex pupillo & minori tutores & curatores non habentibus procuratorem dare potest. *Gail. 2. obs. 107. per tot* imo sine constitutione procuratoris magistratum ipsum & tutoris & procuratoris defectum supplere & dicere posse se bene scire quod non habeat tutorem vel curatorem, ideo hunc defectum velle supplere. *Sichard. ad l. 18. §. f. C. de jur. del. n. 6.*

§. 10.

4. Uti consuevit & jure etiam maximè conveniens est ut iudex antequam partes ad processum admittat prius tentet amicabilem compositionem *l. X de mut. per.* ita quam maximè in causis *amicabilis* harum personarum tentanda, ad sumtus parcendos & propter dubium litis exitum;

5. Cum exceptiones dilatoriæ sapissime opponantur & quod *exceptionum* quidem fieri debet ante *L. C. l. 13 C. de procur. l. pen. & f. de except. dilatoriarum* quaeritur an minori succurratur si talem emiseric, Resp. dist. an *oppositio*. enim est magni præjudicii & facimus cum *Berlich. p. 1. concl. 18. n. 18.* annon & sequimur. *Sfort. Odd. q. 64. art. 5.* negantem succurri; *arg. l. 4. de rest. in integr.*

§. 11.

Succedit ipsum iudicium & quidem de competentia fori hic *2. iudicium* non multum disputabimus cum privilegii pupillorum & minorum *ipsis constituta* ex *t. t. C. qn. Imp. inter pup. vel vid.* & traditis *DD. ad d. t. 1. competentia fori.* Brun-

Brunnem. Perez. &c. satis notum sit: licet ratione feudorum ipsis non detur cum jura feudalia in personis vasallorum litigantium & judicium non distinguant, nec clericus qui alias habet privilegium fori c. 1. & 12. *X. de foro comp. judicium feudale declinare possit per erad. Schrad. sect. 1. n. 28. Vult. de feud. l. 2. c. 2. n. 23.* hodie hoc privilegium planè non esse in usu testis est. *Mev. p. 2. dec. 110. & ab ipso alleg. Paurmeister de Jurisd. l. 2. l. 4. n. 97.* cui ratione iudicii cameralis consentit *Gail. 1. obs. l. n. 46. Obrecht. de Jct. lib. 3. c. 18. n. 22.* in principum verò iudiciis adhuc attendi tradit. *Carpz. l. 2. p. 19. n. 15.* non etiam quæremus qui processus summarius ne an ordinarius sit servandus, cum constet harum personarum causas summarie esse agitandas *Vultej. l. 2. Invispr. c. f. Gail. 1. obs. 78. n. 3.* quid sit summarius processus docet *Carpz. p. 1. const. 2. d. 18. Rosbach. process. civ. l. 21.* quod tamen perpetuum non esse experientia testatur, illud autem facilius est quod ex consensu partis adversæ omnis pupillorum & minorum causa etiam hodie summarie tractare possit *Brunnem. process. Ind. c. 1. n. 18. segg.* imò putamus iudicem, ex justa causa pupillaria negotia summarie decidere posse etiam si alias causam ordinariam summarie tractari non possit *Mev. p. 1. dec. 188. Carpz. d. l. def. 18.* cum enim causa peregrinorum summarie tractetur, cur non multo magis miserabilium personarum; è contra vero iudex summarius in ordinarium processum mutare nequit *Mev. p. 3. dec. 16.* cum valde actori interfit summarie procedi *Carpz. d. l. def. 17.*

§. 12.

2. recon-
ventio.

In reconventionem speciale est quòd quamvis quilibet conventus reconvenire possit c. 1. *X. de mut. petit. clem. sape de V. S.* id tamen in pupillis & minoribus fallit; partim quod causæ pupillorum & minorum prorogationem non admittant, prorogatio si quidem est renunciatio aliqua ordinarii fori; cui pupilli & minores renunciare non posse constant, adeoque etiam respuant reconventionem *Brunnem. de processu c. 10. n. 7.* partim quod fiant summarie & celerem expeditionem desiderent quæ itidem reconventionem non admittant, *Brunnem. d. l. n. 6. Rosbach. process. civ. l. 46. n. 5. segg. Vult. de jud. l. 3. c. 5. n. 26.* & hoc adhuc dum procedere existimamus licet pupillus vel minor contra reconventionem

tionem non excipiat quamvis regulariter iudex exceptiones non
 suppleat *arg. l. un. C. ut qua defuncti ad voc. part.* id tamen in hisce
 personis fallit *Brunnem. ad d. l. n. 6.* ratio est in ipsa lege publicè
 enim interest defendere hasce personas, quod vero juri publico
 convenit iudex supplet; De juramento calumniæ notandum quod
 pupilli doli capaces & minores illud præstare debeant *l. 26. de ju-*
ref. modo pro natura causæ personam standi in iudicio habeant
 aliàs potiùs tutores & curatores id præstare compelluntur *per l. 2.*
§. 6. C. d. jurej. propt. calumn. Brunnem. de process. c. 15. n. 11 de ju-
 ramento dandorum & respondendorum ratione minoris *idem*
tradit c. 17. n. 18. Sed ratione pupilli addit quod tutor pro eo
 præstet: quod & forsàn in iuramento calumniæ verius erit. *Vult.*
de jud. l. 3. C. 2. n. 57.

3. Iuram-
 tum calu-
 mniæ.

§. 13.

Probatio expeditur primo per delationem juramenti, circa
 quam quaeritur an minor vel pupillus sine tutore vel curatore jura-
 mentum deferre possit & negamus *per l. 4. C. de R. C. & per ra-*
 tiones 1. quod ipsi solvi non possit *§. 7. quib. al. lic. vel non* quod
 aliàs contradicentes negant. *Vmm. proc. iud. d. 14. n. 9.* ergo nec
 juramentum deferre *arg. l. 21. de jurej.* 2. quia juramentum hoc in
 iudicio defertur ubi stare minores sine curatore non possunt *§. 2.*
l. de curat. Berlich. p. 1. ch. 29. n. 17. ubi & contrarij diluuntur, si
 vero pupillus juramento delato juraverit, tenet juramentum con-
 tra deferentem. *l. 26. pr. de juram. Vmm. proc. iud. d. 14. n. 15.* pu-
 pillus tamen nondum doli capax nec volens admittitur ad jusju-
 randum quia omne juramentum debet habere tres comites.
 veritatem, sc. iudicium & iustitiam *c. 26. X. de jurej. auth.*
que iis C. de nupt. Chass. tit. des fieds. §. 2. in text. sans être
venu faire hommage n. 3. 2. per testes & quamvis regulariter ad
 testimonium dicendum omnes admittantur *l. 1. §. 1. de test.* id ta-
 men in nostris personis fallit; pupillus enim infans & infantia
 proximus à testimonio dicendo arcentur *l. 3. §. 5. de test.* quicquid
 enim vident & audiunt; ignorant. *l. f. rem pup. salu. fore & Bald.*
in l. testium C. de test. dicit horum testimonium esse in effectu sicut
si cæcus de coloribus testificaretur; pubertati tamen proximus cum
 intelligat quid agat recte testatur. *l. 19. §. 1. de test.* modo tamen de-

4. probatio
 que absol-
 vitur vel
 per jura-
 mentum.

vel per te-
 stes.

D

TESTES

ponat deus quæ in ejus sensum cadunt, *Ekolt. ad t. d. test. n. 3. Gothofr. in l. 3. § pen. eod. minores tamē in causa civili possunt esse testes indistinctē l. 1. § 2. de test. in criminalibus verò non nisi 20. annum excefferint l. 20. eod. Vmm. proc. jud. d. 16. n. 31. Ekolt. d. l. Carpz. tr. crim. p. 3. q. 114. n. 42. non aliter tamen nisi veritas aliter haberi nequeat & pro rei innocentia deponere velint. Myns. f. O. c. 8. ante annum enim 20. solummodo facit præsumtionem. Monr. d. tr. c. 30. n. 150. Vmm. proc. jud. d. 16. n. 9. nostræ autem personæ etiam post publicatas attestaciones novos producere possunt testes*

vel per instrumenta.

Vmm. d. proc. d. 16. n. 49. & Berlich. per auct. cit. p. 1. concl. 40. n. 23. quod regulariter fallit per cl. 2. de test. N. 90. c. 4. 3. per instrumenta quæ quidem regulariter actori non edenda l. 1. 4. & f. C. de Ed. quod tamen fallit in pupillo & minori quibus actor instrumenta edere tenetur. arg. l. 2. §. 1. de jur. fisc. licet enim durum sit se proprio jugulare gladio, favor tamen harum personarum hanc duritiæ mitigat. Vmm. d. proc. d. 17. n. 34. Berlich. p. 1. concl. 45. n. 42. §. 14.

per confessionem.

4. Per confessionem: hæc siquidem omnium probationum excellentissima est l. 13. C. de non numer. pec. c. 15. §. nos prior. X. de rest. spoliat. non attentis quorundam subtilitatibus qui de verbis potius solliciti confessionem relevare potius è probando quam esse probationē volunt inter quos *Wesemb. r. de prob. n. 4. & plurimi alleg. ap. Vmm. d. proc. d. 13. n. 3. ita ut nequidem post confessionem opus sit sententia cum confessus pro judicato & condemnato habeatur. Lun. C. de confess. l. 1. l. 6. pr. eod. bene tamen hoc singulare in jure nostro statutum quod pupilli & minores sine tutore & curatore confiteri nequeant. l. 6. §. 5. de confess. cum in judicio standi personam non habeant sine curatore §. 2. f. de curat. nec judicari soli possint ergo nec confiteri; Vmm. proc. Ind. d. 13. n. 41. & licet sit in tormentis facta confessio ut tradit *Marth. de Afflict. dec. 208. n. 4. dicens se sæpe impregnasse confessionem minorum etiam in tormentis factam & obrinuisse per l. 4. C. de auct. prest. vid. Mont. d. tr. c. 32. r. 9. n. 67. & licet confessio sit facta cum curatore nihilominus læsus restituitur l. 6. §. 5. de confess. illud adhuc notandum quod judex confessionem factam ab adversario absente pupillo & minore acceptare debeat etiã non rogatus arg. l. 1. §. 15. de magistr.**

conuicti.

conven. licet *Hahn.* id generale esse dicat & *d. confess. n. 1.* speciale autem esse in pupillo exinde satis patet quod ibi plura singularia addantur, quæ alias pupillo facere non licet; sc. contrahere &c. in genere autem circa probationes notandum venit, quod minor re-stituitur contra omnes probationes *l. 18. 36. de min. c. 3. X. de in-itr. res. Bach ad ap. c. 6. n. 2.* quæ restitutio etiam prodest majoribus si unam eandemq; causam & cum minoribus communem simulq; institutam habent. *Berlich p. 1. cl. 38. n. 57. seqq.* & in hoc casu læsionem non probare tenetur cum per lapsum probatorii termini satis se læsum esse ostendat. *Carpz l. 3. 74 n. 10* & quum multa solemnia circa punctum probationis adhibenda sint multa quoque occurrant quæ vel facta vel omissa insigne afferant præjudicium, ne ergo nostræ personæ damnum sentiant iudex hic defectum supplet, v. g. si minor nulla interrogatoria vel imperfecta exhibuerit; testi juramentum remiserit, se ad onus probandi adstrinxerit, contra attestaciones nihil dixerit, dilationem ad offerendum articulos & examinandum testes prætermiserit, & alia nonnulla, tunc iudex supplere potest & restituendo ipsi succurri in quo tamen non tam facilis esse debet, *Berlich. p. 1. cl. 38. n. 61. 66. & pass.*

§. 15.

Succedit tandem ultimum iudicii sententia quamquidem pu-
 4 *sententia*
 pillus & minor audire potest. *arg. l. 12 & 14 C. de procur.* si tamen contra ipsos sit lata ipso jure nulla est, cum totum iudicium cum illis agitatum nullum sit. *l. 4 C. si adv. rem jud* quod adhuc verum est licet non ipsi sed per procuratorem litigaverint *d. l. 12 & 14. C. de procur.* modo tutor nec iudicio nec procuratoris constitutioni inter-
 4 *sententia*
 tervenerit, aliàs valet sententia licet restitutioni obnoxia sit. *l. 1. C. si advers. rem jud.* è contrario pro ipsis lata valet, *arg. add. text.* æque si ipsi sine tutore vel curatore litigaverint quam si hic vel etiam pro-
 4 *sententia*
 curator intervenerit: *Gl. in l. 1. C. qui legit. pers. Panormit. in c. 9. X. de iud. Vmm d. l. d. 1. n. 21. & d. 19. n. 27. Brunnem. ad d. l. 14. Carpz. p. 1. c. 26. d. 13.* An verò contra sententiam in possessorio latam restituantur, quæri solet, quod aff. licet enim primo intuitu damnum possessionis videatur momentaneum & modicum *arg. rubri & nigri C. de moment. poss.* tamen cum enormiter illædan-
 D 2
 tur

tur 1. propter fructos quos tunc adversarius percipit, 2. propter commodum quod ipsi aufertur, & incommodum quod ipsi imponitur, dum dominium in petitorio probare debeat *arg. §. 4. l. de interd.* merito ergo iis succurritur *l. 44. de min. c. 1. X. de rest. in int. l. 13. §. f. C. de jud. Sfort. Odd. q. 68. n. 43.* id adhuc singulare est quod quamvis sententia lata ob noviter reperta instrumenta non rescindatur *l. 35. de re jud.* hoc tamen fallit in causa pupilli & minoris; exceptionem enim in *d. l. omnes DD.* explicant de fisco, civitate & Ecclesia, nostræ autem personæ Ecclesiæ comparantur *l. 4. §. quib. ex caus. major. Vmm. d. l. d. 19. n. 58.* & non contra magistratus solum sententiam sed & Principis restituuntur. *l. 18. §. 1. de min.* quamvis hæc sententia per appellationem retractari nequeat *c. 1. de constit. in 6.* diversa enim est ratio. Appellatio enim petitur propter injustitiam quæ in Principe non præsumitur, restitutio verò ex errore & juvenili imprudentia; cum ratione timoris & reverentiæ in probandis iuribus suis coram Principe facilius labi poterint.

§. 16.

3. *Judicium consequentiant executione.*

Judicium quæ sequuntur respiciunt vel executionem vel suspensionem, illa ut alias fit in bonis condemnati *l. 1. C. quand. ex fact. tur.* & quidem regulariter & frequentius per capionem pignorum *l. 2. §. f. C. de execut. rei jud. r. C. si in caus. judic. pign. cap.* cujus forma & ordo describitur in *l. 15. §. 2. seqq. de re jud.* ita & potest fieri in bonis pupillorum & minorum *arg. l. 9. pr. de min. l. 1. C. si advers. vend. pign. ubi & Brunn. Berlich. p. 1. cl. 80. n. 31.* ut tamen læsi restituantur *d. l. 9.* imo & interdum victor in bona eorû mittitur, *l. 2. 3. C. qui pot. in pign. Brunn. de proc. c. 29. n. 4.* exinde tamen læsis succurritur *arg. l. 44. de min.* Si verò condemnati vel nulla sint bona vel non sufficientiudicatio, ex *L. XII. Tabl.* dispositione detrahatur in carcerem, *l. 1. f. C. de his qui bon. ced.* minor tamen ob tale debitum non incarceratur, carcer enim illi decernitur qui contumax & solvere cessat, contumacia verò in pupillo & minore non deprehenditur. *l. 34. de re jud. Chaff. r. des rents vendu §. 2. text. son principal obligé n. 15. Berlich. p. 2. cl. 28. n. 37.*
 & appellationes aut. vide ap. *Car. de Grassis r. de except. prelud. n. 98.* Hæc autem fit plerumque appellatione (licet & alia remedia sint suspensionis

tionis, ut nullitas, restitutio, supplicatio, revisio, sententiæ retractatio, syndicatus & Jure Sax. leuteratio. *de quib. vid. Eckolt. ad. de appell. n. 14. Vult. de jud. l. 4. c. 3. seqq.*) quam interponere, introducere & prosequi pupilli & minores omnino debent: aliter enim modo sententia ipso jure valeat, non sunt tuti; si verò fatalia labi passi fuerint, in integrum restituantur *l. 7. §. 11. de min. l. 8. c. eod. Bach. ad op. d. c. 6. n. 2.* non obstat, quod habeant actionem contra tutorem, melius enim *est tutius est servare sua jura intacta. l. f. C. in quib. caus. rest. non est nec. l. 3. C. situr. l. cur. interven. Et Brunnem. ad d. l. 3.* & licet appellatio debeat fieri gradatim, *l. 21. pr. Et §. 1. de appell. c. 66. X. de appell. ratio in l. 4. C. de jurisd.* hoc tamen non adstringit nostras personas sed omisso intermedio iudice rectè appellant ad Imperatorem *arg. l. un. C. qv. Imp. inter pup. vel vid. Berlich. p. 1. cl. 50. n. 84.* quod exaudientum tam de divitibus quàm pauperibus, cum hoc privilegium ratione miserix personarum sit concessum; non autem soli pauperes sed & divites expositi sunt injuriæ hominum imo majori periculo propter divitias: licet alia sit ratio si hæ personæ in eminentiori statu sint constitutæ ut præjudiciis confirmat, *Carpz. l. 2. R. 19. n. 26.* ampliationes habet *Mench. de arb. jud. l. 2. c. 1. c. 66. n. 28. seqq.* an verò huic privilegio renunciare possint inter *DD.* quaritur & nos affirmamus ex generalitate *l. pen. C. de pact.* quod & præjudicio Camerali firmat, *Vmm. proc. jud. d. 4. n. 62.* & hoc in appellatione speciale est, quod tutores teneantur appellationem persequi donec rationes redditæ *l. 27. de appell.* & licet in fatum concesserint heredes eorum causas appellationis nihilominus persequi debent *l. un. §. 1. si pend. appell. mors interv. l. 2. situr. l. cur.* etiam si rationes reddiderint. *Eckolt. ad r. si pend. app. §. 1.* Quandoque autem minor etsi jure condemnetur, ejus fidejussor tamen, cui alias competit privilegium exceptionis *N. 4. c. 1. eo uti non debet nec potest;* is enim non juvatur ordinis beneficio, qui pro naturaliter obligato intervenit *l. 25. de fidej.* & quidem eo, qui propter privilegia ipsi concessa difficulter convenire potest. *Carpz. p. 2. c. 18. d. §. Berlich. p. 2. cl. 24. n. 31.*

Expetitis judiciis tam petitoriis quam possessoriis; de criminibus quoque quaedam addenda; vicem enim accusatoris sustinere minor nequit *l. 2. §. 1. de accusc. 2. q. 1. l. 4. C. de auct. praest.* nisi in criminibus enormissimis puta haeresi &c. vel si suam suorumque injuriam prosequatur: cum tutore tamen & curatore bene accusat *DD. add. l. 4. Cod. Carpz. pr. crim. p. 3. q. 10. 4. n. 25 seq. Umm. proc. jud. d. 1. n. 21.* hodie tamen in judicio criminali legitimam standi personam habere docet *Perez. ad Cod. l. de auct. praest. n. 4.* imo nequidem accusare valent, si delictum incidat in contractum, pupilli enim indistinctè non possunt tutores suspectos accusare, minores verò non nisi cum consilio necessariorum. *§. 4. 7. de susp. tut. necessarii enim hic curatorum sunt loco; cum agant contra curatores injuriamque suam vindicent, quod etiam in talibus terminis accusare judicio publico minores possunt arg. d. l. 4. C. de praest. auct. ubi DD. comm. Bach. ad d. §. 5. de susp. tut. Menoch. cons. 100. n. 150.* Et quae diximus de judiciis in genere illa etiam applicanda sunt judiciis feudaliibus; commune enim jus sequimur ubi nil speciale in jure feudali constitutum reperitur *c. Obertus 2. F. 1. Rosenthal c. 12. d. 10. n. 10.*

§. 18.

*Succedunt
actus ex-
trajudicia-
les & qui-
dem absol-
uti ut
votum &
pollicitatio.*

pañum.

Succedunt actus extrajudiciales qui sunt vel liciti vel illiciti. *arg. §. 2. 7. de oblig. illi vel inter vivos, vel mortis causa & sunt vel nudi vel obligatorii l. 15. de praes. verb. l. 10. C. de pact. Nudos quod attinet constant vel tantum unius facti & promissione, ut votum & pollicitatio, utriusque puberes quidem sunt capaces, & exinde sese possunt adstringere. l. 2. §. 1. de pollic. licet habeant curatores, modo tamen votum sit personale, puta si sese ad sacrum ordinem, ad perpetuam castitatem, ad jejunia, & similia obligent *arg. l. 20. de rit. nupt.* minor enim 14. annor. profitendo non obligatur religioni nisi factus pubes approbaverit *c. 11. X. de regul. & transeunt. ad relig.* realia verò demum cum curatoris consensu effectum habent *arg. l. 3. C. de in int. rest. l. 3. de auct. tut.* impuberes verò indistinctè obligare se voto nequeunt *arg. d. l. 2. §. 1.* propter judicium adhuc suspensum: vel duorum facti & conventionem, de quo constat quod impuberes pacisci nequeant nisi de se liberando*

rando l. 28. de pact. nec etiam minores si curatores habeant l. 3. C. de rest. in int. Struv. ex. 6. n. 40. non obstante quod in contrarium movet Colleg. Argent. ad r. de pact. Id quaer. an ex promissione jurata obligenter pupilli & minores? quod neg. arg. l. 5. C. de leg. quia tamen pubertati proximus doli capax est & intelligit quod agit, ideo per indirectum eum obligari ad evitandam perjurii poenam tradit Struv. ad r. de jurej. n. 15. quod admittendum esse putamus si malitiosè & praemeditate juraverit non verò si inconsultò ex lubrico atatis aliquid promiserit jurato arg. c. 2. c. 22. q. 12. sec. c. quaer. etiã c. 1. X. de del. puer. intelligendum, add. can. 14. seq. c. 22. q. 5. c. 1. caus. 4. q. 3. & in simili Sichard. ad rubr. Cod. de reb. cred. n. 13. seqq. nec transigere cum in eo magnum veratatur praedictum l. 65. de reb. ant. jud. poss. ita ut nec tutor vel curator possit nisi ob rei incertitudinem & ubi de justitia pupillorum plurimum dubitatur. l. 54. §. 1. de furr. Struv. ex 6. §. 55. quod si tamen fiat transactio cum decreto, valet l. 4. C. de praed. min. l. 1. C. si adverb. transact. Menoch. arbitr. jud. l. 2. c. 171. n. 40. laesio tamen restitutio datur r. r. C. si adverb. transact. idem obtinet in divisionibus: arg. rubr. d. r. non quidem ad res divisas revocandas in communionem; ratione divisionis enim in sese considerata nulla laesio allegari potest, modo socius ad divisionem provocaverit, cum haec obligatio sit à lege & divisio in bonum publicum tendat l. f. C. comm. divid. sed tantum ad inaequalitatem corrigendam, licet enim favor transactionum & divisionum sit maximus, nemini tamen debet nocere, vid. DD. ad r. de transact.

transactio.

divisio.

§. 19.

Nec 3 donare: quod impuberes & minores nec cū auctoritate & consensu tutorum vel curatorum imo nec cum decreto possunt. l. f. C. si major fact. alien. in decreto enim debet subesse justa causa. l. 5. §. 9. de reb. eor. qui sub tut. hic autem nulla subesse potest, cum donare sit perdere, l. 28. §. f. de pact. l. 7. pr. de donat. tutores verò & magistratus rem pupilli servare debent, ita ut donationes contra hujus juris prohibitionem factae ipso jure non teneant l. 22. de admin. tut. Tutores verò & Curatores Regum, Principum, Personarum Illustrium etiam sine decreto donare possunt. arg. l. 12. §. f. l. 13. de adm. tut. ut sc. dignitas regalis conservetur cujus pro-

donatio.

EST

proprium est donare. *Carpz. p. 2. c. 11 d. 48.* itē si Ecclesia sit donatū, pietatis enim intuitu quæ sunt donationes sustinentur. *l. 1. §. 2. de tno. & rat. distr. & quia cessat ratio d. l. f. C. si maior. Simonc. tr. de decret. l. 1. §. 2. n. 19. Mev. ad jus Lubec. p. 1 t. 7. art. 10. n. 9.* itē in causa remunerationis; naturaliter enim obligati sumus ad remunerandum *l. 25. §. 11. de per. hered. l. 4. nb. pup. educ. & propter nuptias, quia hæc donatio fit ex necessitate auth. dos data. c. de don. ante nupt.* *Mont. d. tr. c. 33. n. 338.* si sc. fiat in aliqua pecuniarum quantitate cum pecunia sit de rebus quæ servari nequeunt. *l. 1. §. fuit quæsitum ad Scr. Trebell. l. 1. C. si advers. dotem.* quod si tamen juramentum accesserit donationi valet *auth. sacram. pnb. C. si adv. vend. c. 3. X de probat.* quando autem detur restitutio vide *l. 1. §. 8. de acq. her. l. 3. de R. I.* imo nequidem solus tutor repudiandi potestatem habet. *l. 5. C. de jur. delib.* minores verò curatorem habentes sine decreto repudiare possunt ante acceptionem enim sine sollemnitate repudiatio procedit *arg. l. 11. C. de transact.* aliud in legato obtinet quod quis per alienationem repudiare non potest *l. 5. §. 8. de reb. eor. qui sub tut.* legatum enim jam est acquisitum hereditas verò non. *Simonc. de tr. l. 3. t. 8. n. 69. Menoch. de arbitr. jud. l. 2. c. 171. n. 52.* curatorem verò non habentes ad aditionem restituuntur *l. 1. C. si ut omis. hered. & rursus contra aditionem possunt restitui l. 7. §. 9. seq. l. 24. §. 2. de minor. Bach. ad ap. c. 4. ad. actus nudos quidam etiam referunt & matrimonium & alia sed nos hæc fortan rectius colloceamus inter negocia obligatoria.*

§. 20.

2. obligato-
rii qui vel
respiciunt
solum per-
sonam ut
nuptia.

Negocia obligatoria quod attinet vel respiciunt solum personam puta principaliter & directo, ejusque conditionem & qualitatem inde & ex jure personarum oriuntur, vel respiciunt res sc. finaliter & objectivè *Bach. ad pr. §. de oblig.* quo sensu ad jus rerū recte referuntur: ad priora pertinent 1. nuptia circa quas insignis singularitas statim sese ostendit, quod sc. pupilli hæc contrahere nequeant *arg. pr. §. de nupt.* cum nec consentire nec generare possint;

fint; vis enim generandi post pubertatem se exercere incipit; nuptiarum autem finis est sobolis procreatio *l. 20. de V. S.* qua contractum hunc habitualiter, intentionaliter, imo juridicè loquendo essentialiter ingreditur; quamvis sponsalia rectè contrahant. *l. 14. de spons. & pass. in t. X. de spons.* modo tamen non sint minores *7. annor. c. 7. X. de spons. impub. c. 1. c. 30. q. 2.* cum tamen moderamine ut puberes facti ea approbaverint. *Vngep. ad t. de spons. n. 5. & tr. d. de spons. impub.* diversitatis ratio ex jã dictis apparet sponsalia enim non tam magni præjudicii cum retractari possint; nuptiæ verò requirunt perfectiorem consensum *pr. 7. de nupt.* qui in impubere non deprehenditur. *c. 8. X. de desp. impub.* & retractabiles minimè sunt, minores tamen licet curatorem habeant sine ejus consensu rectè & sponsalia & nuptias contrahunt *l. 20. de rit. nupt. l. 8. C. de nupt. Alber. Gent. de nupt. l. 4. c. 14.* Curator enim datur rebus non personæ, remoto etiam beneficio restitutionis: matrimonium enim nil dissolvit quam adulterium *Matth. c. 19. vers. 9.* & quæ ei similis malitiosa desertio. *c. 7. 1. ad Corinth. vers. 15. junct. vers. 8. c. 5. 1. ad Timoth.* quod enim Deus conjunxit homo separare nequit. *Odd. d. tr. p. 2. q. 60. art. 1. seqq.* licet dolus tacitus intervenit quo quodammodo alliciantur ad contrahendum *arg. c. 1. 29. q. 1.* si tamen dolus manifestus probetur resque adhuc sit integra aliud obtinet per trad. *Miller. hypomn. de annul. pron. §. 25. n. 11.* si autem integra esse defuerit, tunc puniendi illi qui auctores infelicium nuptiarum exiterunt, cum nil aliud struxerint quam scalas ad gehennam, & inter conjunctos nil nisi rixæ, iræ, odia & minæ audiantur, pax ibi nulla ibique neuter instar hæcticæ febris avelli possit. *Miller. d. l. n. 14.* imo quandoque rescinduntur modo ad concubitum insignibus fallaciis, & technis inducti sint minores ut trad. *Richter. tr. de sign. ad verb. verb. civiliter q. 2. Cyprens. de Spons. c. 13.*

§. 21.

2. *Arrogatio* quæ licet fieri possit impuberum & minorum *arrogatio.*
 §. 1. *7. quib. mod. tr. fin. l. 14. de tut.* cum tamen hoc implicet respectum bonorum quæ transferuntur, & sit de statu civis Romani, ut & de magno rei & personæ præjudicio agatur, ideo nec à pupillis nec minoribus sine debitis requisitis, quæ recenset *Ekolt. ad r. de*

E

MS. B.

de adopt. §. 8. celebratur, inter quæ etiam refertur quod si plures sint, tutores vel curatores omnium requiratur consensus, quia arrogatione finitur tutela, ne ergo illa pereat ignorantibus aliis, omniū auctoritas est necessaria l. f. C. de aut. prest. quod enim omnes tangit ab omnibus debet approbari; imo olim nequidem cum tutorum auctoritate permittebatur ut didicimus ex A. Gell. l. 5. c. 19. additrationem quod tutoribus tanta potestas in pupillos non sit, ut caput liberum fidei illorū commissum alienæ ditioni subicere possint. & licet videatur non posse arrogatum pupillum lædi hisce adhibitis sollempnitatibus, quod si tamen se læsum esse probetur, restitui ut l. 1. §. 1. l. 3. §. 6. de min. datur enim etiam hoc beneficium propter status mutationem arg. l. 2. de rest. in int. Odd. d. tr. q. 55. art. 1. Poterit tamen minor 20. annorum pati sese venundari & dominicæ potestati subijci l. 1. seqq. qui ad. libert. procl. §. 4. f. de jur. pers. (ubi DD. comm. tradunt requisita) non obstante quod plus sit dominicæ quam patriæ potestati subijci, quia enim minor doli capax est merito punitur, si levi precio se aestimet licet enim libertas non sit in commercio l. 3. si quadr. paup. sec. odio tamen ejus qui in æstimabile beneficium tam vilipendit, alterumque defraudare cupit, pœna hæc statuta: indigni enim beneficio legum sunt qui id negligunt. l. f. §. 12. C. de fr. delib. & dolus nemini debet prodesse. l. 12. de d. m. nec restituitur quippe qui cum fingatur mortuus, non potest restitui ut vivat; à privatione enim ad habitum non valet consequentia; Sfort. Odd. d. tr. q. 55. art. 1. n. 5.

§. 22.

domicilii
mutatio.

3. Domicilii mutatio, hæc autem eo facilius procedit cum tam magni non sit præjudicii, quia enim sine domicilio nostræ personæ esse nequeunt, parum refert hic an alibi id habeant, quamvis enim impubes non habeat plenum intellectum adeoque nec animum constituendi domicilium, qui tamen necessario adesse debet. l. 17. §. 5. l. 27. §. 2. ad munic. Carpz. 2. r. 22. n. 20. seqq. nec in ejus arbitrio sit ubi velit habitationem instituire. arg. it. ubi pup. morari vel educ. sed domicilium paternum retineat arg. l. u. n. C. ab. per. tut. atque ita etiam secundum domicilii requisitum deficiat habitatio sc. l. 20. 27. §. 2. ad munic. id tamen unice in regula exaudiendum est, fallit verò si de facto alio se ex consilio tutorum &c.

& curatorum conferat, & majorem honorum suorum partem transferat, venditis in patria bonis immobilibus, lex enim tunc domicilium magis ex re ipsa & facto quam ipse sibi constituit. *Franzk. libr. 1. res. fol. 16. n. 29. Seruv. ad t. de jud. n. 27.* hoc addendum, quod juramenti præstatio differatur usque dum pubes factus sit *arg. c. 26. X. de jurej.* quod si tamen probaverit domicilii mutationem ipsi fuisse nocivam restituitur ex generali clausula, imò adhuc amplius licet jam restitutus sit denuo tamen si læsio appareat restituendus erit *arg. eorum quæ dicta ad §. 19. inf. quod tamen ultra secundam restitutionem extendas caveas. Sfort. Odd. q. 58. n. 2.*

§. 23.

A. Manumissio & emancipatio. prior hisce personis cum pro- *manumissio*
fit indistinctè fieri potest, beneficium enim nemo renunciat *pr. 7. §*
de libert. cum manumissio non solum ciues faciat *Rom. §. 3. 7. de*
libere. sed & libertatem tanquam rem inæstimabilem attribuat.
l. 122 de R. I. Posterior vero cum nocere possit i. non omni conce- *emancipa-*
ditur, licet enim sit honor filio emancipatio, tamen læsio si præ- *tio.*
ponderat honori non toleranda & ergo contra hanc restituitur
Odd. q. 55. art. 2. seq. minor verò 17. annorum aliumè potestate
non aliter dimittit, quam sollemnitate interveniente §. 4. 7. *quib.*
ex caus. manum. contra quam manumissionem minor non resti-
tuitur, libertas enim semel concessa non retractatur. §. *semel 7. quib.*
ex caus. manum. de *capitis deminutione maxima & media* frustra
quaritur, cum has inviti ob delictum patiantur §. 1. & 2. *d. C. D. de*
dotis datione & tutelæ administratione quæ DD. comm. ad perso- *vel res; ut*
nalìa eorum referunt, rectius nos ad quasi contractus referimus. sunt contra-
ctus 1. uni-

§. 24.

Succedunt actus liciti qui respiciunt res: contractus sc. tam *laterales*
veros quam quasi repræsentantes, illi sunt vel unilaterales vel *in specie sic*
bilaterales, & priores vel in specie sunt contractus vel distractus; *dicti, qui*
illi vel principales vel accessorii: Principales vel à parte pupilli vel *vel princi-*
alterius contrahentis producant obligationem, priori casu pupilli *pales &*
modo infantiam egressi (infantes enim furiosis comparantur *l. 5. quidem 1. à*
de R. I.) si non habent tutores licet naturaliter propter consensum *parte pup.*
obligentur. *l. 21. pr. ad L. Falc.* sine tamen effectu ipsos respiciente *& min. ob-*
l. 59. de O. & A. civiliter enim planè non obligantur *pr. 7. de auct. lig. produ-*
unt. cunt.

E 2

tut. Bach. ad Wesenb. 2. de pact. n. 5. an vero detur contra obligationem naturalem restitutio quaeritur? quod affirmandum videtur cum Odd. q. 51. art. 2. quia haec obligatio multas parit effectus ad favorem creditoris ut impossibile sit quod non aliquo modo laesio occurrat: de minoribus curatorem habentibus quam alias nonnulli tradant, quod ipso jure obligentur sine curatorum consensu, laesi tamen restituantur in integrum hocque probare conantur ex l. 101. de V. O. & l. 3. C. de in int. rest. addentes curatorem rebus dari obligari verò sit personale quid, in personalibus autem consensus curatoris non desiderari; idem tamen etiam in minoribus obtinere credimus cum communi DD. schola arg. l. 3. C. de rest. in integr. l. 13. pr. de excus. tut. l. 6. de curat. fur. l. 6. de V. O. Frantz. ex. 3. q. 5. Dn Struv. ad. de pact. n. 44. quod si verò curatorem non habeant sine dubio obligantur, salvo tamen beneficio restitutionis: ex hoc nunc fluit, quod haec personae mutuum pecuniam dare nequeant & si dederint nummos accipientis non faciant, vel extent vindicari possint, si verò dolo malo consumti ad exhibendū agi, sin bona fide condici §. f. quib. al. lic. vel non. l. 11. §. f. de reb. cred. quae autem detur condictio an ex mutuo an sine causa disceptatur, & quamvis prius multi asserant, quod sc. consumptio faciat mutuum convalescere arg. l. 24. pr. de O. & A. l. 19. §. 1. de R. C. & ex facto dantis res ad accipientem pervenerit peræque ut si quis alienos nummos mutuo dederit; imò licet pupillus non obligetur contrahens tamen cum eo efficaciter obligetur pr. §. de auct. tut. posterius tamen mihi cum Struv. ad. de R. C. n. 16. placet æque ut in calu si quis alienos nummos mutuo dederit arg. d. §. f. quib. al. l. 11. §. f. l. 12. 13. l. 19. §. 1. l. 23. de R. C. ad mutuum enim duo requiruntur consensus & traditio ejus qui rei tradendae potestatem habet puta domini, quorum utrumque in his personis deficit.

2. à parte
alterius cō-
trahentis in
his obligan-
tur nostrae
persona

§. 25.

A parte verò alterius contrahentis si producit obligatio actus hactenus validus est ut pupillo acquiratur, non vero ut hic damnium incurrat arg. pr. l. de auct. tut. unde pupillo si mutuo datur pecunia haec ipsi acquiritur, non tamen inde ad restitutionem obligatur, alter enim non potest queri cum debeat gnarus esse ejus
con

conditionis l. 19. de R. I. nisi pecunia adhuc extet, hæc enim vindicatur, consumta vero quatenus inde pupillus factus locupletior condicitur, & eatenus pupillus ex constitutione D. Pii obligatur l. 5. pr. de auct. tut. l. 2. ad L. Falc. l. 6. 4. ad Sc. Trebell. quam obligationem non nativam sed dativam esse putamus, non obstante quod sit ex consensu; non enim quivis consensus facit obligationem nativam sed ille qui sufficiens est ad inducendam eam; unde etiam hæc actio dari non nasci dicitur in l. 3. commod. l. 66. de solut. l. 1. §. 15. de pos. Hæc ad Wesf. de pact. n. 5. & ad r. de cond. ex leg. n. 3. quando vero locupletior dicatur factus pupillus? quaeritur, nos id non ex eo quod adversario aliquid absit, sed eo quod minor quam utilitatem senserit determinamus, utilitas autem consistit vel in re vel in actione pr. n. per omne id quod ad pupillum pervenit vel ex contractu, vel dolo ejus factum quo minus perveniret, ut si hereditatem deterioraverit l. un. §. f. C. de reput. que sunt in jud. Perez. ad d. r. dicimus illum esse locupletatum, item si hereditatem paternam quidem omisit, aliquid tamen ex bonis paternis tempore mortis que penes se habuit retinuit, & hoc communicare heredibus debet si contra aditionem restitutus sit. l. 2. C. si sit omiss. hered. l. 7. §. 5. de min. item lucrum est in fructibus, precio sive toto sive partiali, melioratione rei, puta si adversarius rem meliorem fecerit vel fructus ex re lucratus sit pupillus, item licet rem non habeat precium tamen penes eum sit; l. 3. §. 4. de neg. gest. unde si minor restituatur contra emtionem rei & fructus restituere velit; debet venditor precium simul cum usuris refundere licet pecuniam otiosam habuerit, quod & obtinet si minor fructus malè consumsit quo tamen casu minor nil nisi quod adhuc habet restituit cum sibi imputare debeat qui cum eo contraxit Bach. ad ap. c. 13. n. seg. quod si verò minor precium pro re a se vendita accepit licet adversarius fructus restituere debeat, minor tamen usuras non nisi quas percepit restituit, quia hic nil nisi lucrum restituit, ita & si ipsum precium malè consumsit nihil restituit, obst. l. 24. §. 4. de min. non placet r. Placentini in Cod. ad r. C. de reput. que. nec Ant. Fabrice Bach. d. l. utpote cui posteriori refragatur l. 27. §. 1. de min. sed aliam ex dl. 27. petimus disting. sc. an imputandum sit adversario quod temere minori precium solverit, an nihil: ut post.

quatenus
locupletior
res facti.

locupletatio
explicatur.

MS
E

casu locum habeat *l. obst. pr. verò l. 27. §. 1. de min.* Iucrum in actionibus est, si sc. pupillus vel minor cui res vel pecunia tradita est eam alii licet etiam egeno crediderit, adhuc dum locupletatus dicitur ad hoc ut hanc actionem cedat *d. l. 27.* quæ cessio necessaria vocatur *l. 2. C. de divid. tur. Brunnem. ad d. l. 27. & de cess. act. c. 3. n. 71. Franzk. ad t. de proc. n. 46.* habet & utilem actionem adversarius in casu si minor cedere non possit, imo & hanc cessionem obtinere putamus ut minor beneficium restitutionis alii cedere debeat v.g. minor alterius negotium gessit convenitur à domino negot. gestorum hic dominus quidem nihil à minore conficitur, sed ne in damno ponatur debet minor ipsi cedere restitutionem; non enim cum alterius damno indemnifandus; *l. 24. pr. de min. Sfort. Odd p. 1. q. 49 art. 2. Bach. ad op. t. de rest. p. 970.* ubi eleganter evincit quod beneficium restitutionis non solum cedi possit, sed quod & aliquando cedere minor debeat.

§. 26.

occasionaliter requisita restitutionis adduntur.

Et quum hic ut plurimum facta sit mentio beneficii restitutionis puto non male nos facturos si principaliora requisita paucis adjiciamus: est autem *restitutio minorum* auxilium extraordinarium *l. 16. de min.* qua prætor deceptis vel læsis succurrit reponendo eos in statum quo ante læsionem & deceptionem erant. *l. 24. §. 4. de min. & t. de rest. in integr.* non dando actionem, sed ipse ex officio ejus nobili de causa cognoscit & causa cognita restituit, ut unus quisque suum recipiat. *l. 1. §. 1. de min. in causa cognitione* autem venit probandum à minore i. ætas, *arg. l. 3. §. 5. de min. l. 4. C. eod. 2. captio l. læsio l. 11. §. 3. eod. l. 9. §. 4. de jure j.* modi læsionis habentur in *l. 4. de min. 3. læsionis qualitas l. 4. de rest. in int. 4. defectus remedii ordinarii l. 16. de min. 5. quod læsio vel dolo adversarii vel facilitate minoris contigerit. d. l. 11. §. 3. l. 24. §. 1. de min. & 6. quod negotium habile & restitutioni obnoxium sit: effectus petitæ restitutionis est ut suspendat executionem vel implementum contractus. *Carpz 2. B. 94.* impetratæ verò, ut omnia in priorem statum reponat, quo & ille quantum fieri potest servetur indemnus qui cum minore contraxit; *Eckolt. ad t. de rest. in int. §. f. Struv. ex 8. §. 65.**

§. 27.

Quæ diximus de obligationibus vera sunt si res maneat in terminis contractus, si vero traditio ex contractu accedat solum nitatibus à legibus requisitis opus est; aliàs alienatio nulla, de quibus infra §. 9. seqq. c. 3. Accessorios contractus quod attinet, refert an alius accedat obligationi pupilli & minoris an verò hi aliorum pr. m. res ex jam dictis constat quod valida inde oriatur obligatio l. 7. §. 25. de fidej. us pro mi-
arg §. 1. f. eod. & hoc sine dubio procedit si civiliter hæ personæ sunt obligatæ puta ex quasi contractu l. 49. de O. & A. de quo casu Wiss. bet.
*ad r. de fid. d. l. intelligit. si verò naturaliter solum obligentur fidejussorem intervenire posse negat. per l. 6 de V. O. verum cum naturali obligationi accedat fidejussor §. 1. f. de fidej. l. 6. §. f. eod. rectius in distinctè affirmamus cum DD. schola. quamvis enim in plus obligari non possit fidejussor quam debitor §. 5. f. de fidej. fir-
 mius tamen adstringi potest, quod enim pupillis & minoribus de-
 est hic supplet l. 1. C. de fidej. & hoc etiam intelligimus de infantia proximo cum hic naturaliter obligetur non curante. Zoës ad r. n. de O. & A. n. 50. Struv ad r. de pat. n. 30. & constat ex dictis ad c. 1. §. 2. add. Brunner ad l. 25. de fidej. contra verò hæ personæ pro aliis sese adstringere nequeunt l. 9. §. 5. de R. C. l. 48 §. 1. de fidej. quia suam conditionem facerent deteriozem, & hoc in impubere nullum habet dubium, cum & personæ & bona aliena: subiacent ditioni; quo ad minorem verò dist. an curatorem habeat an non ut pr. casu idem sit asserendum: per trad. ad § 24 h. cap. non obft. quod Zoës ad n. r. de fidej. id negat ad quæ etiam d. §. responsum est, post. verò casu obligatur quidem sed læsus restituitur Brun-
 nem. ad l. 1. C. de fidej. min. procedit tamen hoc in tantum ut ne quidem favor certarum personarum & causarum magis privile-
 giatarum id convellat, licet enim alias si concurrant personæ & causæ diversimode privilegiatæ, magis privilegiata. minus privile-
 giatam vincat, secus tamen est in fidejussione, utpote in quam cre-
 ditor de lucro captando, nostra personæ verò de damno vitando certant, merito ergo harum causa potior esse debet, in alterius enim favorem nemo contrahere cogitur, tantus enim in jure favor per-
 sonæ non est ut aliquid fiat contra justitiam c. un. l. F. 13.*

*vel accesso-
 rii: quate-
 nus vel ali-
 nore fideju-
 bet.*
*vel minor
 pro alio.*

F. 13

Ampliatio I.

Consequenter i. filius pro patre sese obligare solus non potest multominus cogitur nec cum tutoris vel curatoris auctoritate, nemo enim in vitis auctor fieri cogitur. *Struv. ad r. de auct. iur. n. 45*, quod si tutor vel curator interveniant, suo periculo id faciunt, sin verò solus impubes non obligatur per text. gener. quibus accedit arg. *N. 15. c. 3. & Auth. si captiv. C. de Episc. & cler. si verò minor hoc faciat læsus restituitur. l. 1. C. de fidej. min.* non obst. quod filius contra parentes non restituitur. *l. f. C. qui & advers. quos. Brunnem ad h. l.* siquidem hic non tam contra patrem quam creditorem restituitur, cum creditore enim contraxit promittendo indemnitate per stipulationem *pr. l. de fidej.* quamvis enim filius non videatur lædi propter innumera beneficia quæ habet à patre, sed potius solvat aliquantulum quod ipsi debet, nihilominus tamen quia beneficium solummodo ad gratitudinem obligat, ejus natura est ut ad certum quid non adstringat, grato enim animo beneficium etiam agnoscitur, ideo adhuc dum læsionem adesse videmus; exceptionem tamen patitur in casu si pater captivus est tunc enim filius fidejussione ad liberandum ipsum adstringitur, & si omittat ea propter exheredari potest per *d. Nov. & auth. Hering. r. de fidej. c. 7. n. 348. seqq.* & cum à lege hoc ipsi imponatur tutoris auctoritatem non desideramus. *Sichard. ad l. f. C. de rest. min.* nos etiam ad alios similes & majores extendimus casus cum *Sfort. Odd. q. 54. arr. 4 n. 20. nec 2.* cogitur vel potest pro creditore suo, huius siquidem ne quid solvere potest § *f. l. quib. al. lic.* id quod revera debet, quominus ergo fidejubere, quod est quasi pro alio solvere *Zoes. ad r. de fidej. n. 6.* & hoc procedere putamus licet creditor instet & urgeat solutionem, semper enim militat ratio generalis quod suam conditionem faciat deteriore se conjiciendo in periculum læsionis, imò ulterius etiam si creditor pecuniam mutuam accipere cogatur, hancque habere non possit sine hac intermissione, sicuti enim alia prohibita & illicita, ex hac causa licita non fiunt, ita nec hoc admittitur; si tamen æquitatem inspicere volumus omnino contrarium asserendum est; in casu si non plus venit in fidejussione quam debitum, in effectu enim hic in damno minor non ponitur, cum id quod pro creditore solvit ex fidejussione

de jussione compensare possit cum suo debito: nec 3. pro eo qui ante ad preces ejus fidejussit; *edictum enim quod quisq. jur. &c.* unice pertinet ad jus novum & iniquum impetratum, non vero ad justitiam, & id quod jura ratione officii imponunt, & licet subsit aliqua obligatio, illa tamen non adit ringit ad certum quid sed generalis est, nec 4. pro magistratu: & cum hujus officio incumbat augere & promovere commoda harum personarum, non vero in damnum conicere, eo ipso enim dum fidejudent laesi praesumuntur, cum litibus implicentur *l. 6. de min.* ratione tamen summi Imperantis & Reipl. uti omnia civium bona obligata sunt, ita & in necessitate non modo possunt sed & debent se suaque pro utilitate Reipl. obligare: unde & repressalia in bona & personas minorum exercere, ut & eos obsides dari posse arbitramur, quod tamen posterius intelligas non nisi de extrema necessitate. nec 5. ob dotis, debiti fiscalis aut vectigalium favorem; utpote quarum causarum promotioni quidem jura favent, non tamen cum aliarum personarum miserabilium damno, cum Reipl. inter sit has quoque defendi arg. *l. 12. de min.* fallit vero nostrum assertum 1. si pecuniam pro fidejussione acceperit, tunc ut ex omni contractu quatenus locupletior factus tenetur. 2. in causa primipilari quam pater administravit, pro hoc enim filius ipso jure tenetur sive major sive minor sit. 3. si dolose se majorem dixerit *l. 2. 3. C. si min. maj. se dix.* jura enim decipientibus non subveniunt *l. 52 §. 4. de furt. & l. 2. §. 3. ad Sc. Vellej* 4. si in rem suam fidejusserit *l. 8. §. 1. qui satisd. cog.* quando autem in rem suam fidejubere dicatur, vide sis *Odd. d. tr. q. 54. art. 7. Hering. d. tr. c. 7. n. 99. & 104.*

3.

4.

5.

limitatio x.

2.

3.

4.

§. 29.

Succedit distractus & quidem constat quod creditores & alii pupillos & minores debitores suos liberare possint sive id fiat acceptando, sive novando s. aliis modis, nostrae personae vero debitorum suos remittendo debitum liberare nequeunt, nequidem delegando; quoad creditorem enim qui delegat requiritur consensus & libera rerum suarum administratio, quod in personis hisce non deprehenditur. *Eckolt. ad t. de nov. §. 10.* nec novando sc. obligationem qua alius ipsis tenebatur *l. 20. §. 1. de novat.* (suam enim qua alteri adstringuntur, & alterius novare possunt §. 3. *f. bitores suos quib.*

2. distractus
3. quatenus
4. pup. et min.
5. a creditore
6. bus suis li-
7. berantur,
8. vel ipsi li-
9. berant de-
10. bitores suos
11. quib.

quib. mod. obl. sol. l. 1 §. 1 de novat. Ekolt. ad d. 2 n. 4.) nisi adhi-
 beant tutorum vel curatorum consensum, quo tamen laesi resti-
 tutione ex generali clausula gaudent: *Odd. q. 54. art. 9.* per confu-
 sionem vero debitum extinguitur, cum in eum res redeat locum, ut
 obligatio manere nequeat *l. 75. l. 95 §. 2. de solut. & magis lex quam*
ipsi sese liberant. In solutione refert an alii pupillis & minoribus
 an verò hi aliis solvant, prius quidem procedit ut dominium num-
 morum vel alias res in solutum datas acquirant §. 7 *quib. al. lic.*
Et arg. pr. l. de auct. tut. non verò ut debitores suos liberent nisi in
 quantum locupletiores facti *l. 47. de solut. ex ratione l. 206. de R.*
I. illorum enim conditio non fit melior, cum non obligationem
 solum remittant, sed & metuendum sit ne pecuniam prodigant,
 unde rectè dicitur in *l. 15 de solut.* quod hæc solutio effectum libe-
 rationis non habeat, add. *l. 44. de min. l. 46. §. 5 de admin. tut.*
 quod si verò accedat curatorum vel tutorum consensus plenam libe-
 rationem consequuntur, salvo tamen ipsis manente beneficio
 restitutionis *d. l. 46. de adm. tut. l. 1. C. si advers. solut. Carpz. p. 2.*
const. 11 d. 45. nisi decretum magistratus accedat, hoc enim adhi-
 bito debitor plene liberatur excluso etiam beneficio restitutionis.
d. §. f. I quib. al. l. 25. C. de admin. tut. judicialis quietantia autem
 non habetur pro decreto *Carpz. d. l. d. 46.* & in hoc solutio differt
 ab aliis actibus, contra quos datur restitutio licet decretum magi-
 stratus intervenerit, diversitatis rationem tradit *Vinn. add. §. f.*
 iniquum enim est bis eand. rem solvere: excipias tamen solutionem
 annuorum reddituum pensionum &c. quæ pupillo ex tutoris au-
 thoritate sine decreto fieri potest, & facta plenam tribuit libera-
 tionem debitori excluso restitutionis beneficio *d. l. 25. §. 27. C. de*
admin. tut. posterius autem procedit, ut nequidem nummorum so-
 lutorum dominium transeat ipso jure *l. 14. §. f. de solut.* siquidem ex-
 tantes vindicare possunt *l. 11. de A. R. D. in fin. d. §. f.* non oblit-
 quod dominium ex causa putativa transeat *l. 36. de A. R. D.* multò
 magis ergo ex vera re. enim requiri ut illa causa in se valeat qualis
 hic non est *Bach ad d. §. f.* sed quid si nummi consumti sint refert
 an solvat pupillus ex causa ex qua revera debet, an alia sive pro alio:
 pr. casu nummi non condicuntur, modo b. f. sunt consumti *l. 14. §. f.*
de solut. sed nascitur liberatio *l. 19. §. 1. de R. C. Vinn. ad §. f. I.*
quib.

quib. al. sic. post verò casu conditioni locus est l. 29. de cond. indeb. sed quid si minor debitum naturaliter civiliter tamen indebitum solverit an conditioni erit locus? dist. an ex ignorantia juris an facti solverit, ut pr. casu cesset conditio indebiti, detur vero restitutio in integrum per l. 2. C. si advers. solut. l. 110. C. de jur. & fact. ignor. Odd. q. 52. arr. 4. 5. Et. post. verò conditio indebiti detur arg. l. 2. §. 1. l. 3. de cond. indeb. Bach. ad Tr. v. 1. d. 11. l. ff.

§. 30.

Ab utraque parte obligatorii sunt vel æque principales vel 2. bilatè non pr. casu est perpetua regula quod pupilli eximantur obligatores qui tione; alii verò qui cum iis contrahant, obligentur pr. l. de auct. vel princ. licet enim æqua debeat esse contrahentium conditio l. 1. de pales ab u. refc. vend. in favorem tamen pupillorum receptum est ne ullum irrag. parte. damnium sentiant, quod in obligatione propter eorum imbecillitatem ingenii facile accidere posset; & hoc obtinet æque in nominatis quam innominatis contractibus, in quibus tamen id notandum, quod si à datione pupilli ceperit sit in arbitrio tutoris vindicare datum vel ad implementum agere: sin verò alterius contrahentis hic non æque ad implementum agere potest, sed liberum est tutori implere vel pati revocationem, si verò à factio pupilli ceperit & sibi profit ad implementum agere, omninò agere poterit, revocare verò factum non potest, multominus ad interesse agere nisi ad factum dolo adversarii fuerit inductus, è contra verò adversarii si quid fecit ea propter actionem nullam habet; quod verum est si sine tutorum vel curatorum consensu contraxerint & res adhuc integra sit, quod si enim illi consenserint, omnino firmiter obligantur cum beneficio tamen restitutionis l. 2. C. si tut. vel. cur. in. tero. modo tutor contractum ex post facto non approbet §. 2. l. de auct. tut. l. 9. §. 5. eod. in ipso enim negotio auctoritas interveni- enda; auctoritas enim est de sollemnitate actus & pertinet ad in- tegrandam personam pupilli, qui propter defectu judicii inhabilis est ad actus sibi præjudiciales gerèdos §. 9 l. de inut. stip. l. 19. de auct. tut. sollemnia verò ex post facto suppleti nequeunt l. 137. de V. O. l. 7. de interr. in jur. fac. & ita contractum pupilli nullum esse putamus si tutoris auctoritas vel præcedat vel sequatur, arg. d. l. 9. §. 5. de auct. tut. in favorem tamen pupilli à parte contrahentis alterius valet, ita

F 2

ut

ut ex ratificatione tutoris conualeſcat, non quaſi ita retro valeat ſed quaſi nunc denuo ac de novo contractum ſit *L. 2. pr. in fine de cont. vnt.* alias enim id abſurdum eveniret, quod tutor quocunque tempore intervenire poſſit: *Mont. d. tr. c. 30. n. 54. ſeqq. DD. ad t. de auſt. vnt.* illud non refert an contractus ſit ſimplex an reciprocus. *Odd. p. 1. q. 47. art. 12. n. 65 ſeqq.* five cum perſona libera five ſervo fuerit contractum. *L. 24. §. 3. de min. Bach. ad t. de min. c. 10. n. 2.*

§. 13.

Et quidem
jurati.

Quæ hæcenus de contractibus diximus fallunt ſi juramento vallati, tunc enim ita validi ſunt ut nullo modo infirmari poſſint. *L. 1. §. auſt. ſeq. C. ſi adv. vend. & obtinet hæc auſt.* etiam in donationibus & contractibus aliis tam oneroſis quam lucratis *Brunnem. ex Cephal. ad d. auſt. ſi ſc. minor ſpontè juraverit ſecus ſi coactè, vel metu. Zoëſ. ad t. de min. n. 43.* licet non ſit certioratus de beneficio reſtitutionis, quamvis enim nemo præſumatur renunciaſſe ignorato, & de quo quis non cogitat. id tamen non valet ſi quis ſimplicem non verò juratum iniiit contractum. *Zoëſ. d. l. n. 41.* eo ipſo tamen non excluditur aliis remediis & quidem majoribus ut ſunt *L. 2. de reſc. vend. actione de dolo*, quod metus cauſa &c. etiam ſi juraverit ſe nullo modo impugnaturū contractum, cenſetur enim cogitaſſe ſolum de remedio ſibi ut minori competente, adeoque propter verba generalia ultra id extendi non debet, nec Jure Canon. utpote quo juramentum ne quidem ad incogitata extenditur, niſi circumſtantia aliud oſtendant. *Seruv. ad t. de min. n. 54. Et ibi alleg. Franzk.* contra ergo contractum juratum non reſtituitur, eſſet enim aliàs lex verbis non rebus lata, *Odd. d. tr. q. 26. art. 67. Gail. 2. O. 41.* imo nequidem abſolutio datur à tali juramento, niſi laſio ſit graviffima vel dolo & metu adverſarii extortum juramentum, vel cauſa fuerit magnus & eſſentialis error. *Cephal. conf. 405. n. 31. Et 207. n. 65. Bacch. ad Trentl. v. 1. d. 11 §. 9. l. C. & ſtatuta à Zoëſ. d. l. Et Perez. ad d. auſt. allegata* quæ reſtitutionem contra juratum contractum concedunt ſunt irrationabilia cum dent anſam perjuriis & conſtitutionem D. noſtri Imperatoris eludant. *Hartm. Piſt. p. 4. q. 6. n. 12.* optimè hæc de re ſcribit. *Brunn. ad d. auſt. n. 10. conſcientie ſua conſulatur minor ſi enim non*
irre-

irreparabile damnum sentiat, nolim facile auctor esse ut absolutio-
 nem petat. &c. Sed hic i. queritur; an d. auth. extendenda ad
 impubes? quod negamus per d. auth. junct. l. 12. de jud. & arg.
 l. 26. de jurej. non obft. l. 1. C. si advers. vend. illa enim explicanda
 ex auth. quod sc. minor ibi fit qui pubertatem egressus nondum
 25. ann. attingit de jure canonico tamen affirm. venit modo serio &
 praemeditato juratum fit Zoef. d. l. n. 39. 2. queritur an d. auth.
 pertineat etiam ad contractus invalidos? ratione invaliditatis ex
 causa communi; puta quod fit contra bonos, contra publ. utilita-
 tem &c. omnes negant, ratione autem invaliditatis ex aetate mino-
 ris pluriore affirm. ut Franck. ad t. de jurej. n. 42. Struv. d. l. n. 54.
 Besold. p. 1. conf. 26. Bach ad Tr. v. 1. d. 11. §. 9. lit. C. Carpx p. 2. conf.
 11. def. f. Hillig. ad Don. l. 21. c. 13. nos tamen ratione juris civ.
 facimus cum Perez. ad d. auth. n. 6. & Zoef. d. l. n. 40. qui negant per
 verba in auth. retractandis custodiantur; item quod d. auth. po-
 natur in materia restitutionis & sit correctoria; juramentum enim
 tanquam accessorium sequitur principale per l. 5. C. de LL. ratione
 vero juris can. non deferimus in contrarium adductos per c. 28. X.
 de jurej.

§. 32.

Quod jam dictum est id etiam bene applicari potest ad ea quae quorum
 in feudis occurrunt circa has nostras personas; feuda enim acci-
 pere possunt: c. si de feudo §. si minori 2 F. 26. & pro infante qui
 dem solus tutor recte accipit arg. l. 5 de R. §. 9. de inut. stip. pu-
 pillus autem & minor non nisi cum tutore & curatore accipiunt
 arg. pr. §. de autt. tut. in feudi enim acceptione vasallus se obligat
 Domino ad honorem & servitium c. oberius f. 2. F. 23 & non solum-
 modo personam sed & bona adstringit. Ludvvell. de feud. c. 6.
 non tamen ita facile dare possunt quamvis enim cum consensu tu-
 torum & curatorum promittere feudum possint, infeudare tamen
 nequeunt c. 1. 2. F. 3. est enim infeudatio species alienationis quae
 tutoribus & curatoribus sine decreto magistratus prohibita n. C.
 de prad. min. nec decretum simpliciter tantum sed causa bene co-
 gnita intervenire debet, ne gratis feudum novum constituant arg.
 l. f. C. si major fact. donare enim & cum decreto ipsis inhibutum.
 Hwon. ad §. d. 3. §. 23. Ludvvell. de feud. c. 5. Vuli. de feud. c. 3. n.

F 3

6. *Simone. tr. de decret. l. 2. r. 6. n. 31. seq.* quod & obtinet in feudo aperto cum & hujus infeudatio revera sit alienationis species. *Rosenthal. c. 3. cl. 15.* fallit tamen in renovatione, quam indistinctè facere possunt etiam sine tutore & curatore *c. 1. 2. P. 3.* textu enim non distinguente nec nos distinguere debemus, præsertim cura ratio cur alias sine tutore aliquid facere prohibitum sit, cesset non enim deteriorem faciunt renovando conditionem suam pupilli, nec metus est ut deterior fiat. *Vult. de feud. c. 3. n. 7.* non obit quod nullo modo se obligare possint. R. enim hoc ita esse intelligendum si obligando sentiant damnum si verò planè nullum damnum sentire possint, ut sit in renovatione bene se obligant per *trad. Vultej. d. l.* quod tamen non intelligas de infante qui nec cum tutore ullum rectè gerit negocium arg. *§. 9. 7. de Inur. stip. diff. Lud. uvell. d. c. 5.*

§. 33.

vel non; sed
ab altera
parte con-
trario obli-
gant.

Posteriori vero casu ubi ab una parte directa ab altera contraria oritur obligatio: interest an hæc nostræ personæ directo an contrario sint obligata, pr. casu non procedit obligatio nisi quatenus locupletatur ex *d. pr. I. de aut. cur.* post. casu firmiter obligantur, partim quia semper ita locupletiores fiunt; contraria enim obligatio non nisi ad indemnitate tendit arg. *l. 21. de N. G. l. 2. C. cod.* partim quod hæc obligatio magis ex re & lege sit *l. 46. de O. & A.* quæ sine dubio ex infra dicendis eos tenet, fallit hoc quandoque in mandato, quod si enim pupillus alteri mandaverit ut pro se fidejuberet, hicque fidejussor solverit, regressum non habet *l. 13. de min. arg. l. 4. de N. G.* cum cesset ratio lucri, & quia minor mandaverat fieri quod sibi damnosum erat; Ex pignore quatitur si pupillus id acceperit an non obligetur directò? quod aff. videbatur; ne sc. lucrum improbum capiat, cum solutionem recipiat, denegat verò restitutionem pignoris, sed cum hæc directa obligatio non circa solam redditionem versetur pignoris, sed & circa damnum casumque culposum *§. f. I. quib. mod. re contr. l. 23. de R. I. l. f. §. f. de pignor. act.* contrarium nobis placet, nec obit. ratio dubitandi, licet enim actione pignoratitia pignus ab eo non revocetur, alia tamen actio condictio sc. sine causa (quæ ex sola naturali æquitate oritur) locum habet.

§. 34.

In quasi contractibus disting. an à facto minorum vel pupil- *Et his suc-*
 lorum an verò aliorum obligatio incipiat. pr. m. si sc. quippiam fa- *cedunt qs.*
 ciunt, vel negocium gerunt, obligatio nulla nascitur l. 3. §. 4. de neg. *contractus.*
 gest. in hisce enim contractibus semper requiritur factum habile
 ad inducendam obligationem à parte ejus qui gerit & facit ali-
 quid arg. l. 2. de N. G. tale autem factum ab his personis proficisci
 nequit arg. d. pr. 7. & semper qui aliquid obligatorium facit, revera
 consentit, & se magis absenti & ignoranti quam consentienti &
 presenti adstringit, & hoc est quod DD. dicunt quasi contractus
 constare unius consensu: Unde nunc fit quod non possint i. tuter-
 lam administrare, cum ipsimet indigeant cura aliena. l. f. C. de leg.
 tut. §. 2. l. qui test. tut. §. 13. de excus. tut. nec 2. negocium gerere. d. l.
 3 §. 4. de N. G. nec 3. hereditatem adire. §. 1. l. de auct. tut. cum he-
 reditatis aditio certo animi iudicio debeat fieri l. 22. de acq. vel am.
 hered. add. arg. l. 37. d. t. in tantum ut hi actus omnino & ita sint
 nulli ut ne quidem alter cuius negocium gestum est obligetur; licet
 enim supra dixerimus, quod in negociis bilateralibus consensuali-
 bus alter qui cum iis contrahat obligetur, id tamen in hisce con-
 tractibus fallit, ideo quod in illis imputetur ei, qui cum nostris
 personis contraxit l. 19. de R. I. & ita sua culpa damnum sentiat
 l. 203. eod. in his verò cum in contractum incidat arg. l. 31. pro soc.
 l. 25. §. 16. fam. ercis. ipsi imputari nil possit. Illud notandum
 quod si de facto, hæ personæ alterius negocium gesserint & for-
 tan ejus nomine contraxerint, licet nec contrahenti nec domino
 obligentur, id tamen restringendum ad id quod ipsis noceat, alias
 omnino obligantur sc. ut actiones sibi quæritas domino negocii ce-
 dant; si sc. quid emerint preciumque solverint, nondum verò rem
 acceperint, coguntur actionem emti cedere partim ob generalem
 regulam in l. 2. §. 5. de ag. & ag. plur. arc. partim ob l. 206. de R. I.
 quandoque etiam convenire possunt & nisi spontè faciant, con-
 demnantur ut beneficium restitutionis cedant. l. 24. pr. de min. Brun-
 nem. de cess. arb. c. 3. n. 69. & hoc eò magis procedit si rem aliquã
 ex negotio sint consecuti l. 3. §. 4. de N. G. quo sensu verum est,
 quod DD. dicunt pupillum negocia gerere posse. Quod si tutoris
 auctoritas accedat, subsistit salvo tamen rest. beneficio l. un. §. f. C.
 de

de reput. qua in jud. & modo res adhuc sit integra l. 24. §. 2. de min. v. g. si nihil adhuc ex bonis hereditariis distractum sit; rectius tamē & hoc casu restitutionem aequē contra repudiatam quam aditam hered. admittimus per l. f. C. de repud. & abst. her. & d. l. 24. quam non modo de suo cum Richter. ad auth. si omnes C. si min. ab hered. abst. & Bach. ad Tr. v. l. d. II. §. 10. It. B. sed & extraneo accipimus propter rationis identitatem. A facto aliorum obligatio si incipit, veluti si communem fundum quidam habent cum pupillo vel minore, & aliquid in eum impenderit vel damnum dederint, omnino aequē a parte eorum quam horum nascitur obligatio efficax, cum illi sibi imputare debeant, hi verò ex re magis obligentur l. 46 de O. & A. & sc. non tam directo quam contrario; in quo cum aliis contrariis obligationibus hæc convenit.

§. 35.

*contractus
in genere
excipiunt
actus ulti-
marum vo-
luntatum.*

Hac de actibus inter vivos succedunt actus ultimarum voluntatum: & de his generaliter notandum, quod pupillis eos celebrare permissum non sit, §. 1. I. quib. non est perm. fac. test. horum enim iudicium non tam solidum est, ut de omnibus suis rebus in perpetuum possint disponere. d. §. & l. f. C. de test. mil. nec cum auctoritate tutorum, ne sc. testamenta ab aliorum arbitrio dependant l. 32. de hered. inst. & sic cum præiudicio agnatorum bona univēsa, in quibus sacra quoque & familiae iura continebantur, transferantur: Bach. add. §. Minores verò generaliter omnes sive habeant curatores, cum censeantur in ultima voluntate maiores arg. l. 20. §. 1. d. liber. leg. sive non; possunt cujusvis generis actus celebrare, unde ergo liberis suis in potestate constitutis testamento tutores dare possunt, quod etiam iudicandum de aliis actibus arg. l. 110. de R. I. olim tamen hoc fallet in libertatis datione §. f. I. quib. ex caus. manum. quod moderatum quodammodo & media via electa d. §. per Nov. autem 119. c. 2. planè abrogatum: sed me iudice minus recte; argumentatio enim à testamento factioe ratione aliarum rerum ad libertatem non procedit; libertas enim non nisi ob certas causas datur §. pen. I. quib. ex caus. manum. ne ergo promiscuè probus cum improbo, bene cum malè meritò manumittatur, præcavendum Reipubl. multi enim

enim tam mollis sunt cervicis ut libertatem portare nequeant, minores autem propter fragile iudicium *l. i. de min.* & maximè in agone mortis constituti facillimè blanditis, servorum adducuntur ut libertates concedant; quæ & ratio erat quod iure veteri non omnibus plena libertas dari poterat; hic adicere opus non est libertatè revocationi expositos esse hos actus cum & majorum ultimatè voluntates ejus sint conditionis. *et. de inj. rupto & irrit. et. l. quib. mod. test. infirm.* quod si tamen hodie nonnulli ita comparati sint, ex statuto forsan ut revocationi non subjaceant, id in minoribus locum non habere putamus, sed stamus regulæ, quod omne ex quo ipfis læsio imminet sit revocabile, *arg. l. 44. de min. l. i. §. 3. eod. v. c. minor donat alteri mortis causa irrevocabiliter*, quod salva essentia hujus donationis fieri posse mihi persuasum habeo propter *l. 13. §. 1. l. 35. §. 4 de donat. mort. caus. N. 87. pr. & c. i. nihilominus* ope restitutionis hanc evertere potest. *vid. Sfort. Odd. d. sr. p. 2. q. 58 art. 7.* contra actum enim revocabilem non datur restitutio, cum sit superflua ad libitum enim potest revocari, sed tantùm contra actum non revocabilem, qui alio quam restitutionis beneficiis rescindi nequit.

§. 36.

Succedunt actus illiciti delicta sc. in his cum DD. secernimus pupillos à minoribus, in illis à pupillo pubertati proximo removeamus infantem & infantia proximum; hi namque à quavis poena excusantur, cū revera quod agant non intelligant nec jus sciant *l. 12. ad L. Corn. de Sic. l. 50. §. 2. de furt. l. 5. §. 2. ad L. Aquil. §. 9. 7. de inur. stip. Carpz. p. 2. q. 82. n. 3. Menoch. de arbitr. jud. c. 329. n. 5.* nullus enim ad esse potest dolus, cum parum distent à brutis quoad animi iudicium & malitiam; quod si tamen malitia quodammodo in iis deprehendatur, censemus ferula castigandos esse, ad hoc saltem delinquere assuescant, si libere remittatur primum delictum. *Sfort. Odd. q. 80. art. 7. n. 45.* qui autem dicantur pupertati proximi supra *c. 1. §. 3.* diximus ad quem nos remittimus; licet negari non possit, præsumtionem facere numerum annorum, nemo tamen ex præsumtionibus damnatur *l. 5. de per. cum requirantur luce meridiana clariores probationes. l. f. C. de prob. l. 3. §. 4. de suspã. ror. Ekob. ad r. de publ. jud. n. 5.* sed quid si manifestus dolus sit in

item deli-
Etia ratione
pupilli.

G

puber-

pubertati proximo ? non tamen eum puniendum esse ordinaria
 pœna statuimus *c. 1. 2. X. de del. pueror.* licet ita delinquat *l. 111. de*
R. l. l. 23 de furt. præter quam quod generaliter ætatis ratio sit ha-
 benda in delictis *l. 108. de R. J. Ordin. Crim. Car. V. art. 164.* etiam
 ratio in ipso non tam perfecta est, cum uti bruta ad delicta pergant
 quæ malitiosè agunt ut plurimum dum insidiantur aliis animanti-
 bus, & hoc tamen faciunt sine certa aliqua ratione, ita etiam non
 ita punire debent, ut illi qui ex proæresu & ratione certa delinquant,
Carpz. p. 2 q. 82. n. 9. Menoch. d. l. n. 9. nisi tamen circumstantiæ
 delictum aggravent, quo casu etiam ordinaria pœna locum habet
Ord. Crimin. Car. V. art. 164. Carpz. d. l. n. 19. add. Wissenb.
ad l. 111. de R. I. ubi carpit Gomezium, quod liberaverit quendam
11. annis minorem à pœna monstrosâ Veneris, ejusque victoriam
detestatur,

§. 37.

memoria.

Ratione minorum distinguimus inter delicta omissionis &
 commissionis per *l. 2. C. si adv. del. l. 36. ad L. Jul. de adult. l. 14. ad*
Ser. Silan. l. 6. C. de his quib. ut indign. licet *Bach. Petr. Fab. &*
alii cum Wissenb. d. l. hanc distinctionem improbent, in illis enim
 veniam merentur, quæ sunt non fateri damnum culpa sua datu, & sic
 incidere in pœnam dupli; vel asportare merces per loca & non sol-
 vere pedaggiu *l. 9. §. 2. de min.* non vindicata morte defuncti he-
 reditatem adire *l. 1. C. in quib. caus. rest. in int.* nisi dolus sit mani-
 festus & evidentissimus: in his verò magna oritur controversia an
 ordinaria pœna sint afficiendi minores ? quod negant *quinque &*
triginta DD. a Menoch. d. l. n. 12. allegati; per *c. 2. X. de Apost. &*
reit. bapt. l. 37. §. 3. de min. per Pf. 24. ubi *David* delicta juventutis;
 ignorantias appellat; ubi enim minor dolus ibi delinquens mitius
 est puniendus, at minorem ante annum 25. perfectæ rationis ca-
 pœam non esse jam didicimus: alii contra affirmant, adducentes
l. 36. ad L. J. de adult. l. 9. §. nunc vidend de min. addentes ratione
 quod frustra leges invocet qui contra illas faciat *l. 37. de min. l. 1. C.*
si advers. delict. & d. Ord. Crim. vide hæc latius adducentem
Carpz. d. l. n. 28. & hanc sententiam accipimus pro regula; priorem
 autem sequimur si tales circumstantiæ adsint, quæ mitigationem
 suadeant *arg. d. l. 37. §. 3.* ex qua apparet tunc demum mitigationem
 esse

esse pœnam, si sc. imperfecti adhuc sit iudicii. *c. f. X. de exco. m. sent. l. 38. §. 7. ad L. Jul. de adult.* siue delictum sit contra jus civile siue naturale, reo enim favemus, & eo magis si delictum vel pœna ipsi fuerit ignota, in minoribus enim præsumitur inconsulta ignorantia *l. 3. ad Sc. Mac. l. 1. Et. de min. l. 1. §. ult. de edend.* quam ignorantia hæc sit culpa, præmissis si sit delictum contra jus naturæ, non tamen dolus est, qui essentialiter requiritur *l. pen. de adult. l. 53. de furr.* quapropter hoc in casu pœnam magis mitigandum esse censeo. *Berlich. p. 4 cl. 32. n. 33. et p. 5 cl. 41. n. 53. Math. et DD. comm. ad l. 108. de R. I. Carpz. p. 3. q. 143. n. 81. seqq. Odd. p. 2 q. 80. art. 3. n. 14.*

§. 38.

Pœna autem Legis Juliæ majestatis tenet liberos tam impuberes quam puberes etiam infantes. *l. 5. §. 1. Et 3. C. ad L. I. maj.* hujus rei quamvis DD. varias congererint rationes inter quas hæc sunt: quod sc. 1. summa sit erga liberos charitas, & si quid adversi contingere observent liberis, sibi ipsis hæc potius optent & ergo magis patentes quam liberi puniantur. 2. ut amor erga liberos amiciores reddat parentes Reipubl. lex severius in hoc crimine excanduerit. 3. ne filii vel necē patris ulcisci nec 4. criminis paternis vestigiis insisterere audeant, cum in filiis paterni criminis exemplum cœlestis Regis cujus divinam majestatem cum læsisset Adam, non ipse solus sed tota ejus familia morti addicta fuerit *Dietrich. in not. ad Aur. Bull. p. m. 80.* nos tamen forsitan non erramus, si simpliciter dicimus, id quod liberis infligitur, pœnam non esse proprie loquendo, nec dictas rationes DD. iniquitatem hujus pœnæ tollere. *Puffend. d. 7. N. et G. l. 8. c. 3. §. 33. add. D. TESMAR. Antecessor hujus Acad. longè Celeberrimus, in diss. sua de lege irration. §. 13. Bach. ad Tr. v. 2. d. 32 §. 1. lit. K.*

§. 39.

Hæc de actibus quoad personas pupillorum & minorū ipsas succedunt personæ aliæ quorum privilegium redundat ad illorum favorem, ubi distinguimus privilegium jam formatum transferendum & communicandum, à noviter in aliorum personis formatum; pr. m. subdist. an privilegium magis rebus pupillaribus an materiam re-

Et in specie ratione utrorumque L. Jul. Majestatis.

vel circa alias personas statamen ut privilegium ad pup. et min. etiam re-

gis personæ sic quæsitū, prius sine dubio rem comitatur & in quem-
vis transit successorē vid. c. 1. §. 16. post. verò distinguitur, an sit tale
ut in patrimonio esse dicatur annon? & quomodo interdum heredi-
bus, interdum & fidejussoribus quandoque autem nec his nec
illis profit jam evolutum est in c. 1. §. 18. seg. Noviter formatur ali-
quando privilegium in aliorum personis in favorem nostrarū per-
sonarum; ut 1. in tutoribus & curatoribus, qui ab aliis muneribus
& officiis irem ab aliis tutelis immunes sunt §. 5. 7. de excus. tut. quo
eo melius pupillis prospiciant, & ne distracti hisce officiis sine culpa
sua in damnum incidant; quod tamen de tutelis diximus de tribus
demum intelligas l. pen. de excus. tut. vel una quidem tantum, sed
diffusa ut tribus aliis respondeat. l. 31. §. pen. d. r. imò multi dantur,
qui tutelam administrare prohibentur ob dictum favorem, ut est
administrator fisci; isque qui subjacet alterius ditioni. & c. pass. in
2. l. 1. §. ff. de exc. tut. 2. in magistratibus tutelaribus sc. in illis locis
ubi proprii ad hoc negociū creantur, insignes enim ex officio ca-
piunt honores & dignitates sic & jure civili causa tutelarī non nisi
majoribus magistratibus committebatur, quod æque de da-
tione, quam remotione intelligimus: vide Don. 3. com. 7. ibiq. Hil-
lig. lit. C. segq. Bach. ad Trentl. v. 2. d. 9 §. 3. lit. C. & alios ad §. 4.
I de Attil. tut. 3. in tota pupillari familia; perpetuum enim in jure
est, ut tota familia referatur ad jura patris. ejus beneficiis fruatur &
forum sequatur, & c. & hoc de liberis & servis constat ex jure civili
l. §. 3. de munic. l. 5. de rit. nupt. l. 3. 4. ad munic. l. 4. C. ubi caus. stat.
& DD. rectè ad homines proprios & modernos famulos exten-
dunt, ut non modo fruantur privilegiis dominorum puta foro pri-
vilegiato, ne se alibi quam in domicilio dominorum conveniri
possint. Richter ad auth. habit. C. ne fil. pro patr. d. 2. p. 39. retinent
quidem domicilium suum, tamen quamdiu nostris personis infer-
viunt, fruuntur privilegiis dominorū Struv. ad r. de jud. n. 30. in fin.
sed & inviti in foro dominorum conveniri possunt. Brun. ad l. 10.
C. ubi caus. fisc. Matth. Steph. de jurisd. l. 2. p. 2. c. 2. n. 36. & l. 3. p. 2.
r. 6. Hilliger. ad Don. 17. c. 28. lit. K. & hoc uti servat praxis ita ne-
mo qui solam etiam remoto omni jure æquitatem respicit, negabit
maximè procedere in casu si famuli in loco contractus (nam ibi
non nisi deprehensis conveniri posse, certum est de moribus no-
stris.

heredes sc.
fidejussores

tutores &
curatores.

magistra-
tus tutela-
res

et

pupillarem
familiam.

stris. *Gal. 2. Obs. 36. n. 14. Carpz. 2. 30.* non deprehendantur, vel in loco domicilii commodè conveniri nequeant, in domicilio autem domini facilis sit conventio & executio & præterea res in conventionem deducta inibi deprehendantur.

CAPUT TERTIUM

Comprehendens jus singulare pupillarum & minorum ratione rerum.

§. I.

Absoluto jure singulari quod circa personas versatur: nunc ex *Ius singula-*
 methodi lege pervenimus ad jus singulare circa res versans, *re persona-*
 Sunt autè res vel propriæ ipsius pupilli & minoris vel alienæ, illas *rum sequi-*
 distinctim considerabimus quatenus sc. sunt vel corporales vel in- *tur rerum,*
 corporales; ratione harum nihil ferè speciale occurrit nisi circa nomi- *es versatur*
 na, & quidè vel acquirenda vel conservanda vel amittenda; circa illa *vel circa*
 considerandū i. quod per aliū personis nostris acquirantur, quavis *pup. et min.*
 enim per alium, procuratorem, negotiorū gestorem &c. non qua- *propriæ, &*
 rantur nomina, obligationes & actiones *l. i. vers. si igitur C. per quas quidem i.*
per. nob. acq. l. 72. de proc. l. 54. mand. l. 79. de V. O. l. 18. §. f. de damn. incorpora-
inf. l. 10. §. f. de pact. id tamen in hisce personis fallit l. f. C. quan. ex les. sc.
fact. tut. nam ipsis per tutores & curatores actio quaritur utilis, *nomina*
 licet etiam sibi ipsis stipulati sint. *l. 2. ff. §. l. 2. C. d. t. modo ex facto*
 pupilli & de re ejus contraxerint arg. *l. 4. C. eod. sic & actio iudicati qua i. ac-*
 in pupillum transfertur si tutor in iudicio obtinet *l. 6 d. t. sed quid vel contra-*
 si extraneus d. m. contraxerit v. g. pecuniam pupillarem mutuò de- *hendo per*
 ferit nullam inde actionem quaeri nos cum *Carpz. p. 1. c. 28. d. 109. tutores.*
Montan. d. tr. c. 31. ff. 4. n. 7. putamus: illud omnino facilè est quod
 tutori contractus de re vel negotio pupillari nocere non debeat,
 & ne quidem quod ex inconvenientur tutela finita & in eum execu-
 tio fiat *l. 5. §. 1. ff. l. 1 C. d. t. durante verò tutela convenitur quidem,*
 sed tantum ratione officii, ut condemnatus ex pupillari pecunia
 solvat *l. 2. de adm. tut.* sed si antequàm satisfaceret tutela finita fuerit,
 actio iudicati contra eum non datur sed contra pupillum institu-
 enda. *l. pen. ff. l. 1 C. quan. ex fact. tut. l. 26. C. de adm. tut. l. f. C. de*
peric. tut. quod tamen in falso tutore fallere ex *Ant. Fabro recte*

tradit *Brunnem. ad l. f. C. d. e.* ubi addit actorem probare debere cum vero tutore fuisse litem agitatam, non tamen illicò tutori afferenti se de re pupilli & ejus nomine, non vero proprio contraxisse creditur, sed id nisi ex ipso negotio appareat, probare debet. eleganter de his *Carpz. 5. R. 77. Berlich. dec. 13. 14. 15. 71. seqq.*

§. 2.

*quod fallit
1. si dolosè
contraxere.*

Neque etiam quod de contractu nomine pupilli celebrato tradidimus indistinctè verum est, sed fallit 1 si tutor dolosè contraxit vel culpam in contrahendo commisit *l. 3. §. 4. d. e.* nisi pupillus factus locupletior & tutor solvendo sit, ut pupillus ab eo indemnis fieri possit, *l. 1. 3. §. 4. d. e.* quo tamen post. casu pupillus liberatur cedendo auctori actionem adversus tutorem *l. f. de adm. tut. Struv. ad d. r. n. 48. fin.* dolum autem & culpam etiam subesse putamus, si tutor sciat pupillum non esse solvendo & tamen ejus nomine contrahat *Berlich. dec. 73.* si pecuniam nomine pupilli acceptam in rem ejus non convertat *l. 3. C. d. e. Carpz. 5. R. 78.* multo magis tutor solus tenebitur si delinquit in negotio pupillari gerendo v. g. si pupillarem pecuniam arrestatam exigit, tunc enim in pœnam violati arresti incidit, & tenetur ipse hanc pecuniam restituere, vel executionem pati debere, etiamsi in pupilli substantiam rem converterit. *Mev p. 4. dec. 122.* quo etiam pertinet si tutor temerariam litem moverit, vel exceperit ex qua in expensas condemnatur, has enim non ex pupillari sed sua substantia sumere debet *l. 6. C. de adm. tut. huc refero si tutor liti se offerat vel rem pupilli possideat, nec exhibeat l. 7. pr. §. 1 quod fals. tut. l. 2. de adm. tut. fallit 2. si se*

*2. se suo no-
mine obli-
gavere*

suo nomine obligavit de quo tamen vid. *Mev p. 1. dec. 226. §. 228.* vel ad minimum bona sua. *l. 9. C. de pred. min. Hart. Pist. obs. pract. 20. Berlich. d. dec. 14. seq.* vel in re cum pupillo communi contraxit *Brunnem. ad l. 5. d. e.* sic & 3. si pro pupillo fidejussit, vel mandavit alteri ut ei credat. *l. 6. mand. Brunm. ad d. l. 5. §. d. l. 6. mand.* an ex subscriptione instrumenti teneatur tutor vel curator quaeritur? & R. negando si nomine pupilli & minoris subscribunt, secus vero si nomine proprio *arg. l. 6. §. 1. de N. G. l. 6. de fidej. l. 14. C. f. cert. per.*

§. 3.

*vel elocudo
fœnori.*

Secundum quod circa nominum acquisitionem occurrit, est quod tutores & curatores personis nostris ad nonnulla singularia obli-

obligati sint quæ alii rerum alienarum administratores non præstant, sic enim debent pecuniam pupillarem scænorî elocare l. 24. C. de adm. tut. l. 7. §. 2. & 3. l. 10. 13. 33. eod. dummodo non potuerint in emtionem prædiorum bona cõditione impendere. l. 4. C. de adm. tut. l. 5. eod. aliàs enim causa emtionis præferenda, eo magis si pecunia jam ad ejusmodi conditionem à patre pupilli destinata sit. l. 4. & 5. de adm. tut. sed quid si pecunia non fuerit bene impensa? de lata tantum culpa tenetur. cum fecerit id quod lex jubet l. 7. §. 2. eod. & hoc in negotio etiã prudentes falli possunt: quod tamen hodie vix obrinere tradit. *Brunn. ad d. l. 7.* quod si verò pecuniam elocaverit, nec impenderit in comparationem prædii utilis, si commodè potuit; ad usuras tenetur. *d. leg.* quas quamvis *N. 72. c. 6.* aqualiter correxerit tamen hanc Nov. nunquam in usû venisse *DD. comm.* tradunt inter quos *Cottmann v. 4. §. 9. n. 69. Brunn. ad d. l. 7. ubi alleg. & ad auct. novissimè C. de adm. tut.* ubi addit ex *Carpz.* rationem, & in fine dicit quod hod. nil possit tutori imputari, quod non elocaverit: quod tamen vix admittendũ, sufficit enim quod culpa vacet in elocando & exigendo in tempore; vix etiam damnum metuendum si hæc absit, elocare autem potuisse, dicitur etiam tum, quando tutor propriam pecuniam scænorî dedit & pupillarem postposuit *d. l. 10. & 33. de adm. tut.* quod tamen rectè limitat *Brunn. ad d. l. 13.* sed quid si ipse opus habuit pecuniã & ab alio mutuo accepit, quaritur an teneatur propterea quod pecuniam pupillarem non acceperit & sibi adscripsit? id negandum videbatur quia tutor cum pupillo contrahere nequit, nec in propria causa auctor fieri §. 3. l. de auct. tut. l. 5. §. 2. eod. rectius tamen affirmamus, partim 1. quod ratio in contrarium adducta non procedat, si palam & publicè tutor contrahat, multo minus si aliorum auctoritatem adhibeat; partim 2. quod diversum hic obtineat idèò quod tutor non agat de pupillo obligando & ejus conditione deteriorando, nec re ejus alienanda quam potius id faciat quod leges jubeant & ejus conditionem meliorem reddat; hoc autem cum facere commodè possit & omitat, eapropter tenetur, consentit aqualiter *Brunnem. ad l. 9. & 45. de adm. tut.*

debitori ta-
men idoneo

Quod autem de pecunia non elocata diximus, procedit unice si tutor in culpa est puta si idoneum debitorem deprehendere, vel mercatori ad partem honesti lucri securè tradere potuit *arg. c. 7. X. de don. int. vir. & ux. Raachba. p. 2. q. 26. Hart. Pistor p. 1. q. 39. n. 24. Cottm. d. l.* non enim debet cuilibet vilissimo & levissimo homini credere, & si credit in idoneo, periculo suo facit, debet etiam culpa vacare æque in elocando quam exigendo & ita contrahere ut integra nomina salva sint. *Mev. p. 4. dec. 1.* quod si ergo debitor vel ab initio solvendo non sit vel solvendo esse designat, periculum tutoris est, cum debuisset si de jussore vel pignore sibi prospicere, vel in tempore creditum reperere, diligens enim paterf. ita credit & credita exigit: & talis diligentia etiam à tutore exigitur *l. 10. de adm. tut. & quidem non remissivè sed extensivè Brunnem. ad d. l. 10. cum ibi allegat.* non tamen à die delatæ tutelæ usuras statim præstare debet, licet statim sese commoda elocandi occasio obtulerit, sed post lapsum demum 6. mensium si noviter tutor constitutus sit, vel *duorum* si tutor jam fuerit & pecuniam receperit *l. 15. l. 7. §. 11. de adm. tut. Brunne. ad d. l.* quod intelligimus si post lapsum horum mensium denuo commoda occasio sese obtulerit: prior enim mora & culpa ipsis non nocet, imo ante hoc tempus in culpa esse non dicuntur *d. 2.* consequenter nihil etiam ipsis imputatur; & hæc longè expeditius procedunt, si tota pupilli substantia in pecunia vel aliis rebus mobilibus consistat, ut non habeat unde vivat nisi ex ipsa substantia, tunc enim omnia mobilia distrahenda vel etiam immobilia quæ sterilia sunt & pecunia inde redacta scænorè elocanda. *N. 72. c. 9.* quamvis autem in ejusmodi distractionibus tutor utilitatem pupilli semper respicere & intendere debeat, non tamen tenebitur pupillo si frumentum non servaverit usq; dum carius vendi possit cum hoc valdè incertum imò sperare in humanum sit; nec in eum locum mittere ubi plus valeat *l. f. §. f. C. de adm. tut.* & utile est si dies in quo res venduntur scribuntur: alioquin precio quo plus valere eo mense vel anno in quo venduntur, illi supputabuntur, si non constet quo die vel mense sit venditum. quod si autem non modo non elocaverit pecuniam, sed in usus suos convertit, tenetur ad centesimas usuras *d. l. 7. §. 8.*

de

de versione a. constare debet. *Carpz. p. 2. cōst. .30. d. 30.* debent præ-
 terea tutores & curatores usuras pupillares exigere & exactas de-
 nuo impendere; si ergo hoc neglexerint modo tamē potuerint tu-
 to. *Richt. dec. 13. n. 7.* Multo magis si in suam utilitatem converte-
 rint, ad usurarum usuras tenentur, cum hæ usuræ apud eos vera fors
 Ant *d. l. 7. §. 11. l. 58. §. 1. & f. de adm. tut. Berlich p. 2. dec. 268. n. 10.*
seqq. duobus verò prioribus casibus per modum interesse damnū
 datum refarcire debent; quod si a seipso usuras non exegerint an ad
 harum usuras teneantur? affirmantium rationes proponit *Brunn.*
ad l. 7. §. 24. seq. de adm. tut. & Berlich. d. l. n. 13. quibus & nos sub-
 scribimus: negantium *Carpz. p. 2. cōst. 30. d. 32.*

§. 5.

Tertio circa nominum acquisitionem consideranda est co-
 rum accessio & incrementum sc. usurarum: debentur enim pupil-
 lis & minoribus usuræ etiam non promissæ, licet nulla mora à de-
 bitore admittitur. *l. 17. §. si pupillo. de usur. l. 3. C. in q. causis rest. in in-*
tegr. necess. cum illis ex re mora fiat, consequenter hoc obtinet
 tantum in illis causis ubi ex mora usuræ debentur, & positus illis re-
 quisitis, quæ alias moram inducunt, unde nec ex contractu stricti
 juris, nec ante traditionem rei venditæ à minore, nec si ipse debitor
 minor est, nec si minor majori succedit, usuræ debentur: *Brunnem.*
ad d. l. 3. Carpz. p. 2. c. 30. d. 22. seq. quamvis autem in hoc privile-
 giati sine pupilli & minores, in modo tamen usurarum nil speciale
 inductum est, iis enim non concedendum, quod aliis creditoribus
 severissime prohibitum est. *Carpz. p. 2. cōst. 30. d. 3.* unde ultra
 quincunces per *Rev. Imp. de anno 1530. r. von wucherischen con-*
tract. &c. exigere nequeunt.

§. 6.

Circa conservationem nominum notandum i. quod quam-
 diu debitores solvendo sint & idonei maneant, debita maximè usura
 ria ab iis exigere tutores & curatores nequeant, & si exigant suo
 periculo faciant. *l. 24. C. de adm. tut.* quod si verò facultatibus labi
 incipiant debitores, exigere debeant & tandē ad venditionem pi-
 gnorum procedere, alias periculo eorū nomina manent. *l. 18. C. d.*
licet hæc à patre pupilli contracta sint l. 2. C. arb. tut. modo tamē
 pupillus probet, hoc casu tempore susceptæ tutelæ idonea fuisse;
 H sed

ad justas
 usuras, que
 debentur e-
 rit non pro-
 missæ.

2. conservā-
 tur à debi-
 toribus ido-
 neis non e-
 xigendo.

sed quid si negligentes in exigendo sint, & interim debitor facultatibus labatur, quam culpam præstent? quær. & rectè R. DD. dist. inter nomina paterna & ab ipsis tutoribus vel curatoribus nomine nostrarum personarum contracta; ut in pr. tantum culpam latam *l. 2. Carb. tut.* modo pater hoc animo crediderit, ut pecunia apud debitorem maneat, præstitis annuis usuris, secus si crediderit ut statim solvatur, tunc enim tutores non exigendo & relinquendo pecuniam apud debitorem censentur de novo credere, adeoque de levi culpa tenentur. *Mev p. 4. d. 11.* post. verò casu præstent levem non tantum in exigendo sed & contrahendo v. g. si illi credere cui providus pater familias credere non solet *l. 7. Carb. tut.* adeoq; hoc casu probare debent, debitorem tempore contractus fuisse solvendo *l. 1. §. 13. de mag. conv.* & sic pupillus negligentiam tutorum factum fuisse debitorem non solvendo allegans id probare non debet *l. 57. pr. de adm. tut.* quod si autem tutores extra culpam sint nullum etiam periculum subeunt *l. 37. §. 50 d. r. Carpz. §. R. 70. Hartm. Pistor. l. 1. §. 49. Montan. d. r. c. 39. n. 21. 2.* debet tutor non impedire solum ne nomina tempore pereant, sed & præterea facere, ut perpetua fiant, ex temporali nimirum actione perpetuam litem contestando, interpellando &c. reddere debet *Br. ad d. l. de adm. tut.* & hoc non modo adversus alios debitores sed & adversus sese ipsum, quod enim contra alium pupilli debitorem id etiam contra se præstare tenetur *l. 9. §. 2. de adm. tut. Mont. d. r. c. 32. r. 9. n. 26. seqq.* quo ipso tamen non impeditur ne pupillo solvat, cum hoc etiam alii possint, si verò nemo adsit qui recipiat solutum ipse ad effectum plenæ liberationis deponere debet pecuniam *l. 28 §. 1. de adm. tut.*

amittuntur
vero præ-
scriptione;
qua non
procedit
contra pu-
pillos:
nec mino-
res nisi

§. 7.

Amissionem absolvemus enodatione difficilissimæ inter DD. quæstionis: an contra pupillos & minores curret præscriptio: quoad illos quidem res videtur expedita, sc. quod nulla præscriptio nec longi nec longissimi temporis nec incipiat nec cæpta curret per *l. 43. de A. R. D. l. 3. C. de præscr. 30. annor. l. 10. quib. m. serv. am. l. 2. §. 15. pro emto exc. casu l. 4. §. 24. de dol. §. met. exc. §. l. un. C. si adversus suc.* quoad hos verò res longè difficilior, & quamvis nonnulli usucapionis cursum si jam cæpta sit admittant, salvo

salvo tamen beneficio restitutionis: verior tamen mihi *Struvii* sententia videtur ad r. de usuc. n. 6. quod sc. nec incipiat nec currat ulla contra eos præscriptio, & ne quidem temporalis exc. casibus quibus etiam contra pupillos i. usufructio procedit arg. d. l. 2 §. 15. pro emt. & 2. excepta præscriptione 30. annorum l. 3. C. de præscr. 30. annor. & nonnullis temporalibus quas refert *Struv.* d. l. & certis re- præscriptio. gulis includit *Brunnem.* ad l. 5. C. in quib. caus. in int. rest. add. l. 3. & f. C. d. r. l. 3. C. quib. non objic. long. temp. præscr. l. un. C. si adversus iuc. l. f. C. si major. fact. alien. rat. hab. c. 1. X. de rest. in integ. ibiq. Gl. & *Panormit.* in c. constitutus X. eod. *Bach.* ad Tr. v. 2. d. 2. §. 3. lit. G & H. ubi ad contraria respondet & ad op. r. de min. c. 7. n. 3. & c. 14. n. 3. *Eholt.* ad r. de usuc. §. 10. *Sfort.* Odd. q. 88. art. 3. *Donell.* l. 21. c. 9. & 12. alia ab hac est quæstio, an minor contra præscriptionem 30. annor. restituatur? quam distinctione decidit *Brunn.* ad d. l. 3. C. de præscr. 30. ann. an incipiat contra minorem an vera contra alium cæpta periciatur contra eum: & pr. casu negat. post. verò affirm. add. *Carpx.* p. 2. c. 9. d. 2. *Ant. Faber.* in Cod. l. 2. §. 20. def. 2. n. 4.

§. 8.

Succedunt res corporales, quæ sunt pupillorum & minorum vel pleno vel minus pleno jure, puta quod tantum dominium utile vel aliud jus in re habeant; illas itidem in conservatione & amissione pleno jure ne considerabimus, de pr. constat, quod facilius harum personarum res serventur propter multas sollempnitates quæ ad illas alienandas requiruntur; ut ex §. seq. videbimus: in acquisitione nil spectatur, nisi quod inter DD. 1. quæstio moveatur, an dominium ipsis acquiratur sine traditione ex nudo pacto sive contractu ex nudo pacto. quod affirm. jubet arg. l. 23. C. de SS. Ecclesiæ enim datur hoc singulare Ecclesiæ, quæ minoribus acquiratur arg. c. 1. X. de rest. in int. & argumenta ab Ecclesia ad nostras personas & viceversa procedere bene docet *Everhard à Middelb.* in locis suis legal. de pupillo ad Ecclesiam & c. 2. quod res pecunia eorum a tutore vel curatore emta vel aliter comparata ipsi acquirantur. l. 2. quando ex fact. tut. licet alias res emta pecunia aliena ejus fiat, qui eam emit suo nomine l. 5. §. plane de tribut. act. l. 3. C. pro soc. & hoc procedit etiam si nomine non pupilli sed proprio tutor vel curator comparaverit. l. 3. C. arb. tut. nam & hoc casu pupilli nomine emisse præsumitur, licet etiam per alium licet suo nomine emerit.

H 2

licet

MSK

licet contrarium dixerit, ne duplicis culpæ reus fiat & propriam turpitudinem alleget *Mascard. cl. 38. n. 2.* | *Menoch. l. 3. presunt. 49. n. 5.* habet tamen pupillus & minor etiam actionem personalem ad pecuniam cum usuris maximis restituendam si non vult rem habere *l. 38. de N. G.* ut ita sit in ejus arbitrio quam eligere velit, imo concurret cum R. V. etiam actio hypothecaria *l. 7. qui pot. in pign. hocque favore nostrarum personatum l. 3. de reb. cor. qui sub. tut. Zoef. ad t. gn. ex fact. n. 1. Hahn. ad Wes. eod. n. 2.* nil itaque prohibet ipsis & hypothecam & dominium non quidem simul sed alternativè competere *Carpz. p. 2. const. 11. d. 21. § p. 1. e. 28. d. 109.* dantur & alii casus quibus iis acquiritur vel per tutores solum ut in *l. 3. C. de acq. poss. l. 32. § 2. eod.* vel etiam sine tutore iis ignorantibus ut in *l. 1. §. 5. de acq. poss. l. 28. de usuc. l. 61. de A. R. D. l. 16. de O. & A. §. 9.*

Amittuntur v. alienatione ad rem C. si propter publ. pensit. Wesenb. ad t. de reb. cor. n. 4. 2. ut subdit quã requiritur i. tutoris & cur. n. 6 seqq. Mont. d. tr. c. 33. n. 26) l. 13. ff. l. 12. C. de reb. cor. aliàs enim auctoritas 2. ut urgeat l. f. C. de prad. min. Menoch. d. l. n. 66. alienatio non procedit ; ita as alienum.

Ad amissionem verò & alienationem multæ solemnitates requiruntur ; & quidem i. tutoris & curatoris auctoritas. *l. f. §. si alienatione ad rem C. si propter publ. pensit. Wesenb. ad t. de reb. cor. n. 4. 2.* ut subditur i. tutoris & cur. n. 6 seqq. *Mont. d. tr. c. 33. n. 26) l. 13. ff. l. 12. C. de reb. cor.* aliàs enim etiam si sit fiscale debitum & fiscus non instet nec urgeat solutione *2. ut urgeat l. f. C. de prad. min. Menoch. d. l. n. 66.* alienatio non procedit ; ita & non sufficit quod causa allegetur, sed probari debetur, unde & à iudice approbata postea falsa reperta nullam facit alienationem. *l. 5. C. d. t. l. 1. C. si ex fals. alleg. Brunn. ad d. l. 5.* secus est in manumissione à minore facta. *§. 6. 7. quib. ex caus. manum.* sola ergo utilitas causam alienationis iustam non facit *d. text.* ubi exceptio de necessitate firmat regulam in casibus non exceptis. *Roland. à Valle vol. 3. cl. 7. n. 26.* sed quid si res sint inutiles, & pro iis possit fundus utilis comparari, quamvis id neget. *Brunn. ad l. pen. d. t.* cum ibi alleg. æquior tamen est sententia affirm. *Struvii ad d. t. n. 84.* eo magis in casu si in illas res non cadit affectio, vel si alius pupillus & minor res suas, propter ea quod nullos fructus vel redditus habeat, ex quibus vivat distrahere & ex pretio vivere debeat, unde & ipse *Brunnem. in auth. noviss. C. de adm. tut.* vult, ut res mobiles distrahantur, & precium in comparationem prædii vel in usuras collo-

collocetur. 3. requiritur ut iudex cognoscat de causa alienationis vera ne sit an non, & an aliunde res alienum solvi possit, ut & de alienationis modo, an se expediat obligari revocabiliter an irrevocabiliter, distrahi pro parte an in totum; item objecto, res ne mobilis an immobilis, corporalis an incorporalis distrahenda, & ne plus distrahatur quam opus sit ad extolutionem debiti *Gail. 2. obs. 72. Klock. v. 2. consil. 51. n. 15.* uti hoc tradit eleganter *ferus in l. 5. §. 9. d. r. l. 13. ff. §. l. 12. C. eod.* non enim solius tutoris allegationi iudex credere, multominus sine causæ allegatione & sola utilitate prætextu decernere debet; & si decreverit decretum est ipso jure nullum. *Carpz. p. 2. const. 11. d. 28. n. 11. seqq. Ricc. dec. collect. 345.* cum non in mero prætoris arbitrio positum sit an approbare velit *Mev p. 5. dec. 34.* ubi effectum hujus asseri tradit; inde etiã sit quod decretum ad libellum scriptum nullum sit *l. 6. §. 8. C. d. r.*

4. requiritur iudicis decretum, & ejus sollempnis interpositio *l. 6. §. f. C. d. r.* vel speciale rescriptum Principis *l. 2. C. quando decret. non est opus.* in quo tamen præcedat causæ cognitio necesse est; non autem refert an in continenti post contractum decretum impetretur an ex aliquo intervallo; hæc enim alienatio ex intervallo ratificari potest, *Berlich. p. 1. dec. 149.* Quis autem iudex sit competens? *D. D.* quærent non attento quod *Brunn. ad l. 5. C. d. r.* iudicem rei sitæ non admittat; nos sententiam contrariam *Berlichii p. 1. dec. 29. Sichard. ad l. 1. C. de contrab. emt.* veriore esse putamus, & iudicem rei sitæ æquè quam domicilii & administratæ tutelæ admittimus, & quidem ita us præventioni & electioni sit locus: quod quodammodo etiam concedit *Br. ad l. 16. C. d. r.* illud adhuc quæritur an decretum interpositum ad oppignorationem ad alienationem & contra extendatur? quod negatur per *l. 7. §. 3. de reb. eor. v. Hartm. Pist. p. 1. q. 15. n. 56. seqq.* nec obstat, *§. 1. d. l.* loquitur enim de alienatione necessaria non voluntaria, prohibita enim est alienatio, quæ sit à tutoribus & curatoribus; non verò quæ sit ab aliis jure suo alienantibus, puta magistratu executionis gratia, pignus capiente & creditore illud distrahente, *l. 1. C. d. r. l. 3. §. 1. eod. d. l. 7. §. 1. Menoch. d. l. c. 17. n. 71.*

3. causa cognitio.

4. decretum.

iudicis competentis.

§. ut fiat publice & sub hasta.

Et ita tutor emere potest.

§. Requirunt; ut distractio fiat publicè & sub hasta præcedente licitatione l. 7. §. 8. de min. Menoch. d. l. n. 27. Afflict. dec. 249. n. 2. hoc tamen non semper fervari; ex Carpz. tradit. Brunnem. ad d. l. 5. C. d. r. unde quaeritur; an tutor vel curator ipse emere possit; & licet regulariter contractus inter pupillum & tutorem celebrari nequeat. ne tutor sibi ipsi sit auctor, & ne quidem palam, ut vult Struv. ad t. de auct. tut. n. 43. per interpositam personam l. 5. §. 2. de auct. tut. hoc enim fraudem arguit Mascard. de prob. cl. 532. n. 173. Cravett. v. 1. consil. 122. n. 10. hanc tamen emtionem ex decreto maximè si adsit contutor, qui auctoritatem interponit procedere existimamus cum Brunnem. ad d. l. 5. partim quod magistratus hic tutoris officium suppleat Carpz. l. 5. §. 68. n. 11. partim quod fraus cesset si adsit contutoris consensus. Menoch. l. 2. c. 5. §. 459. add. l. 4. §. 5. pr. de auct. tut. Monian. d. tr. c. 30. n. 82. imo generaliter videtur indistinctè tutorem palam ex consensu contutoris quemvis contractum cum pupillo celebrare posse per trad. supr. & ea quæ habet Brunnem. ad d. l. 5. id verò inde longè facilius est quod rem justè & sollemniter alii venditam si venditor in mora solvendi sit, tutor recipere possit & sibi servare, si precium de suo in pupilli utilitatem converterit l. 5. §. 6. de adm. tut. non enim nova tunc celebratur emtio sed antiqua servatur, & non tam emtoris vice fungitur quam ex necessitate emtori substituitur Hill. ad Don. l. 3. c. 12. lit. I.

6. res immobiles & que iis similes.

Res quæ ex decreto & observatis sollemnitatibus supra traditis demum alienari possunt, olim quidem tantum erant prædia rustica; ex constitutione verò Justiniani adjecta suburbana imo omnes res sive 1. sint immobiles sive mobiles modo sint servando servabiles [quales sunt juxta Gl in l. 1. C. si adversus usuc. quæ ultra triennium durant] l. 22. §. f. C. de adm. tut. §. pass. et c. §. C. de reb. eor. hæ enim immobilibus in hac materia comparantur, multo magis si immobilibus coherent Gl in c. 8. X de his que fiunt à prelat. Mont. c. 33. n. 14. seqq. Brunnem. ad l. 7. de contr. tut. act. quæ verò non sunt servando servabiles etiam ab uno tutore inconsultis reliquis alienari possunt, sive 2. sint corporales sive incorporales, hæ enim quoq;

quoque pro immobilibus habentur. *Eckolt. ad t. de rer. div. n. 16.*
 non potest ergo pupillus nomen in solutum dare *Berlich. p. 2. dec.*
296. ubi & contraria diluta; quæ diximus de interdicta aliena-
 tione sine decreto in tantum obtinent ut nequidem patronus vel
 pater alienare possit si libertorum vel liberorum sit curator. *l. 7. §. 2. ff. l.*
11. C. d. t. secus si sit administrator Covarruv. l. 1. var. resc. 8. n. 6.
Gail l. 2. O. 72. n. 14. tunc enim majorennis pater ob necessitatem
 sine decreto rectè alienat *Afflict. dec. 393. n. 2. seqq.* hoc tamen non
 impedit, quo minus pater jubere possit testamento prædium
 alienari ita ut tutores sine decreto alienare possint. *l. prædium. C.*
qn. decr. non est opus. quod adhuc procedit, licet irritum sit patris
 testamentum *l. f. de reb. eor. add. Brunn ad d. t.* sed etiam contra-
 ctum jubere possit *Aff. Brunn. ad l. 1. C. qn. decr. non est op.* ubi ad-
 dit hoc fallere si pater tantum voluerit non verò vendere, promi-
 serit; unde tamen non sequitur, quod pater quæ ipse alienare ne-
 quit aliis imperare possit ut vult *Vasq. de success. creat. §. 10. n. 80.* &
Brunn. ad l. 7. §. 2. d. t. Quæ de nullitate actus diximus vera sunt,
 non modo si minor qui curatorem habet rem suam alienavit cum
 ejus consensu, vel contra curator cum minoris consensu, sed & si
 minor qui veniam ætatis impetravit sine decreto vendidit
l. 2. 3. C. si maj. fact. l. 2. §. 3. C. de his qui ven. ætas. impetr. licet
 enim venia tollat restitutionem non tamen tollit nullitatem actus
Montan. d. tr. c. 33. n. 76. imò adhuc si minor curatorem non ha-
 bens vendidit arg. *d. l. f. C. si major. fact. Brunn ad d. l. ad contrar.*
Zoëf. diss. ad t. de min. n. 46. seqq. interrogati respondebimus.

§. 12.

In quibus autem alienationum speciebus, & in quibus rebus
 obtineant dicta nunc videndum; & se. generaliter in omnibus alie-
 nationibus obtinere asserendum est, sive fiat 1. per venditionem l. 2.
 per permutationem, etiam si hæc manifestè utilis sit, utilitatem enim
 solam non sufficientem esse jam diximus, sive 3. per transactio-
 nem; licet enim tutor ad servandam rem transigere possit. *Mon-*
tan. d. l. n. 247. non tamen id potest ad alienandum *Gail. 2. obs. 72.*
 nisi jus pupilli sit valdè dubium vel de prædio quod non possidet.
Mench. l. 2. c. 171. n. 74. Montan. d. tr. c. 38. n. 289. quam poste-
 riorem limitationem vix admittere possumus, cum ratio prohibita
 aliena-

7. Subjectum
habile.

sive fiat per
vend. per-
mutationem
transactio-
nem

EST

*solu-
tionem
dotis datio-
nem*

donationē

divisionem

*dominii
translatio-
nem.*

*hypothecā
conventio-
nalem*

alienationis non tam à possessione quam potius jure pupilli sit de-
sumenda. *Sive* 4. per solutionem *arg. l. 13. de reb. eor. l. 5.* per datio-
nem in dotem; vel donationem propter nuptias vel sponsalitiā
largitatem *l. 8. C. d. t. arg. l. 22. C. de adm. tut. Petr. Barbof. in l. 6.*
sol. matr. quod adhuc procedit si maritus minor dotem accepit, li-
cet enim tunc donationem propter nuptias constituere debe-
ant, inde tamen non sequitur, quod sine decreto facere
possit. *Sive* 6. per donationem simplicem, sed vix hoc admitten-
dum erit nisi concurrant causae ob quas donatio hæc subsistat, cum
hæc ne quidem ex decreto valeat. *per trad. supr. c. 2. §. 19. Sive* 7. per
divisionē rei communis, dummodo ipse minor provocet, est enim
alienationis *l. 1. C. si advers. transact. & venditionis species l. 1. C.*
comm. ut. jud. quod si verò socius major provocet, divisio sine de-
creto fieri potest *l. 17. C. de pred. & al. reb. l. 1. §. 2. eod.* præsentia
tamen curatoris requiritur *Carpz. p. 3. c. 15. d. 44. & l. 5. r. 68. Me-
noch. d. l. n. 35. Sive* 8. fiat per totalem sive partialem alienationem
quod enim juris in toto id etiam in parte § 9 per dominiū transla-
tionem & alterius juris in re constitutionem, sic nec servitus impo-
ni potest prædio minoris *l. 35. §. 5. C. d. t. Tiraquell. de ver. lign. §. 1.*
Gl. 7. n. 55. seq. nec in emphyteusin dati, vel contractus libellarius
initi, nec annui redditus constitui, hæc enim omnia immobilia sunt,
vel pro illis censentur. *Mont. d. r. c. 38. n. 108.* nec hypotheca con-
ventionalis constitui per *l. 7. §. 3. de reb. eor. l. 5. §. 5. eod. Colleg. Ar-
gent. ad r. de pign. n. 7.* æque enim oppignoratio est alienatio quam
venditio *d. leg. 17. §. 1. eod. Carpz. p. 2. const. 23. def. 18. Menoch. d.*
l. n. 30. Sed quid si minor rem emit in qua venditor sibi hypothe-
cam reservare vult in decreto opus sit? quæritur, missa Zoësi affirm.
ad r. de reb. eor. n. 7. sententia, approbamus *Klockii v. 2. conf. 42.*
n. 120. distinguentis, an in ipsa venditione sit hypotheca refer-
vata, an verò post traditionem & postquam dominium minori
quæsitum: ut pr. casu omnino pignus sine decreto consequetur
venditor, cum non tam à minore constituatur quam à venditore
servetur; post, verò opus sit decreto & ita intelligimus *l. 1. §. f. de
pr. verò casu l. 2. d. r. add. Men. d. l. n. 31. Rauchb. p. 1. q. 6. n. 4.* quo-
modo enim aliàs fieret, ut venditor reservata sibi hypotheca in re
vendita præferretur illi, qui hypothecam anteriorem generalem
habet

habet, quod tamen cum *Gail. 2. O. 12. n. 4. Wessenh. v. 1. d. 49. §. 2. ipse Zoëf. ad r. ff. qui pot. in pign. n. 7.* admittit & ex *l. 7. C. qui pot. in pign.* probatur: licet fateamur, si rationes Zoëf. ex subtilitate juris examinemus; contrarium dicendum esse, nisi etiam constet in materia pignoris multa ex æquitate esse recepta quæ alias stricto jure non valeant; quod de pacto pignoris diximus, etiam in pacto retractus, alterius juris æque in re quam ad rem obtinent, fæcente Zoëf. d. r. in hypotheca vero legali nullo decreto opus est cum ipso jure constituatur sine ullo minoris facti, quæ verò ita fiunt decretum non desiderant, lex enim majorum & minorum res æqualiter afficit. *Mantic. de tac. & ambig. conv. l. 11. r. 21. Mont. d. c. 33 n. 436.* atque ita etiam invec̄ta & illata in prædium urbanum a minore tacito pignore afficiuntur, etiam si curatoris consensus non accesserit locationi, modo sit locupletior factus ut rectè sentit contra *Vinn. & alios Struv. ad r. in quib. caus. pign. n. 15. in f. Præterea etiam 9.* hoc procedit in repudiatione rei legata *l. 3. §. 8. de reb. eor. Berlich. p. 1. dec. 51. n. 4. Peetr. Fab. ad l. 78. de R. l.* imò etiam 10. si nostræ personæ promittendo tantum alienationem sese obligent *l. 7. C. de præd. min.* quamvis enim aliud sit alienare aliud se obligare, quia tamen hæc obligatio in alienationem directâ sit minori interdicitur,

non verò legalem.

repudiatio-
nem legati.

§. 13.

Quod si autem de facto alienatio non sollempniter facta fuerit & vel unum horum requisitorum omissum totus actus nullus est. *l. 22. C. de adm. tut.* ut ex *Carpz.* notat *Eckolt ad r. de reb. eor.* ita ut pupillus vel minor dominus maneat *l. 15. de præd. min. Carpz. p. 2. const. 11. d. 29.* adeoque alienatum vindicare possit cum fructibus omnibus etiam industrialibus & consumptis, si possessor sit primus nullum jus habuit, etiam in secundum nil transferre potuit. *l. 3. §. 4. C. si quis ignor. rem min. esse. Ec. &* quidem vindicatur absolūtè ut onus post alienationem impositum non noceat *Carpz. p. 2. dec. 195.* rei enim alienæ nec potest pignus vel aliud onus imponi, ita ut nequidem precium refundere teneatur modo rem vindiceret à m. f. possessore. *l. 4. 10. C. de præd. min.,* secus si à

his non ob-
servatis a-
lienatio est
nulla & ha-
bet pup. &
min. vel
vindicatio-
nem

I

b. f.

IN
S
E

b. f. possessore; ab hoc siquidem etiam tertio, qui cum minore non contraxit repeti rem posse verius est (minor enim indemnis servandus & licet primus emtor solvendo sit, minoris tamen interest habere rem suam ut in simili materia restitutionis argumentatur *Bach. ad 11. c. 10. n. 3.*) hic tamen opposita doli mali exceptione minorem repellit; si pretium cum usuris ut & sumtus sibi utiles, non lit restituere, *l. 27. §. 1. l. 47. §. 1. l. 39. §. 1. de min. c. 1. X. de rest.* nisi impensa minoris magis damnosa fuerint *l. 25. de pign. act.* cessante enim locupletatione cessat etiam repetitio *Odd. p. 1. q. 47. art. 6. n. 30. vel etiam compensat l. 1. §. 4. de contr. tut. act. l. 40. §. 1. de min. Zoest. de min. n. f. Mev. p. 3. d. 170.* (ubi & de reconventionem quaedam tradit.) quam compensationem minor etiam invitus admittere cogitur arg. *d. l. 1. dummodo probet id in rem minoris esse verum. l. 14. de reb. cor. l. 16. 13. eod.* secus in restitutione in integrum. *Simonc. de decr. l. 3. t. 7. n. 17. Mascard. concl. 1167. add. Seruv. ex. 8. §. 48. Brunn. ad t. C. si advers. credit.*

§. 14.

Sed & an usuras praestare debeat si pecuniam otiosam habuit? quaeritur nos negamus cum non teneatur ultra locupletationem *l. 17. §. 1. de min.* quamvis enim emtor potuisset usuras percipere, & praeterea fructus restituere debeat, non tamen tam ejus quam minoris personam inspicimus, secus se res habet in casu conversi si minor emit ab alio rem, tunc enim restituito minore emtor licet pecuniam otiosam habuerit ad usuras precii tenetur, sufficit enim quod eas percipere potuerit *d. l. 27. Zoest. ad t. de min. n. 63.* Sed quid si reus rem non opposita doli exceptione restituerit an actione aliqua impensas & precium repetere possit? quaeritur, & de pretio res nobis clara videtur, novum enim non est in jure ut si contractus vel rescindatur, vel etiam nullus sit, actio tamen ex illo datur *l. 62. §. 1. de contrab. emt.* sed de impensis res difficilis est, & quamvis regulariter in causis ubi impensas retentione servamus, si rem restituimus non deductis impensis, illas postea repetere non possumus, *Seruv. ad t. de R. V. n. 30* in nostro tamen casu dari adhuc casus ubi actione vel imploratione officii judicis has impensas consequi possumus, nobis persuasum habemus, inter quos principalior rem ponimus: 1. si possessor compensare voluit objectum verò habile

-bile non fuerit; 2. si condemnatus est ad restituenda bona pupi-
 laria non attenda exceptione; ut & 3. si retentio locum habere ne-
 quirit. *vid Brunnem. ad l. i. de contr. rur. add. d. l. i. §. 2. an autem*
possessor si sponte restituit actionem habeat; quod volunt quidā
arg. d. l. i. §. f. C. de contr. jud. quid nos sentiamus in conflictu tra-
demus si datur occasio. quamvis autem dicto modo pupillus
& minor rem suam vindicent, non tamen hoc prodest tutori qui e-
viictionis nomine sese & res suas obligavit l. 9. C. de prad. min. licet
enim venditio sit in totum nulla, adeoque obligatio pro emtione
valere non videatur l. 178. de R. I. tamen hoc hic singulariter fallit,
quia tutor sibi imputet quod contra legis interdictū minoris præ-
diū distraxerit, & res suas pro eviictione obligaverit. Hering. de
fidej. c. 10. n. 259. seqq. hæc tamen vindicatio non ut alia perpetua
est sed quinquennio terminatur, quæ tamen post majorem æta-
tem demum currere incipit, modo possessor sit in bona fide, & ex
causa onerola possideat, minorque major factus id sciverit, si verò
ex causa lucrativa possideat & in b. f. sit sciente id majorennæ, 10. vel
20 annis præscribit, malæ fidei possessor verò nullo modo usucapit
l. i. C. si quis ignor. rem min. l. f. C. si maj. fact. alien. Perez. & Br. ad d.
LL. ubi limitat: tradunt: quæ omnes eo redeunt quod rati habitio
pertineat tantum ad nullitates ex jam dictis causis non verò alias.
Carpz. l. 5. R. 76. Richter. dec. 13. n. 14. seqq. Berluch. p. 1. dec. 112. n.
10. ubi rectè addit lapsum hujus temporis excludere minorem non
per modum præscriptionis sed rati habitiois tacitæ.

§. 15.

Dicta modo obtinent si adversarius qui rem minoris possidet *nisi adver-*
 fateatur, vitium in alienatione commissum esse; sed quid si illud *sarius pro-*
 neger, cui probandum onus incumbet: & quamvis aliàs pro actus *bet sollem-*
 sollemnitate & decreto judicis sit præsumtio, quæ onus proban- *nitates ad-*
 di in adversarium transfert, id tamen hic fallit l. 13. §. 2. *de publ. in suisse.*
rem act. quilibet enim intentionem suam fundans in actu aliquo
 certa qualitate imbuto ita ut conjunctus singularem producat ef-
 fectum, non solum actum sed & qualitatem ejus probare debet *c.*
31. X. de elect. in 6. rectius tamen cū Carpz. p. 1. const. 11. def. 32. §. 1. R.
20. dist. an minor repetens fateatur rem cum cognitione causæ &
decreto esse alienatam, sed nulliter; an verò simpliciter vindicet eā,

de decreto autem nihil dicat: pr. casu probare debet minor per l. 9. §. pen. de reb. eor. post. verò adversarius d. l. 13 §. 2. de publ. in rem act. illud addendum, quod non cogatur præcisè minor rem suam repetere, sed in potestate ejus sit rem nulliter alienatam repetere an contra tutorem vel curatorem vitiosè alienantem ratione interesse & ad pretium agere, si forsitan non in rem ejus sumum sit vel inutiliter consumptum l. 5. §. 11. de reb. eor. l. 10. eod. l. 16. de adm. tut. liberum enim ipsi est contractum approbare, sed quaeritur, an hoc casu tutor possit vindicare loco minoris rem alienatam? & quamvis videbatur consecutus solutione precii dominium rei vendita quod minor ad huc habebat, rectius tamen negatur ei rei vindicatio; cū ipsi exceptio doli obstet, factam enim proprium impugnaire intendit, cui accedit quod contractus non sit nullus, minor enim eligendo actionem adversus tutorem eum approbat, atque sic dominium non retinet & hoc etiam obtinere tradit Sand. l. 2. r. 9. def. 17. si tutor sit hæres minoris: add. Don. l. 19. c. 12. lit. L. ibiq. Hilliger. Præterea & hoc notandum, quod si omnia requisita alienationis adfuerint minor tamen sese læsum sentiat in integrum restitutionem petere possit. l. 1. 11. C. de prad. min. l. 7. de min. quamvis enim pro decreto judicis sit præsumtionem nullam falsitatem intervenisse d. l. 1. hæc tamen præsumtio non est juris & de jure, & ita admittit probationem in contrariū. Odd. p. 1. q. 22. quam & hic desideramus. Cæterum notandum, quod quamvis sit in arbitrio minoris læsi, an contra tutorem actione tutelæ experiri, an vero rem suam repetere restitutionis auxilio velit, id tamen fallere in variis casibus; & quidem 1. in genere si minoris non intersit habere rem potius quam interesse, maxime 2. suis contra quem se restitui petat, sit in b. f. l. 13. §. 1. de min. & tutor solvendo existat, 3. in solutione, non enim debet facilè contra alienationem admitti minor, quando alia ratione ipsi satisfieri potest. Bacch. ad Tr. v. r. d. 11. §. 11. lit. C. arg. l. 16. de min. imo adhuc 4. specialiter in casu nostro, puta si res cum decreto solenniter alienata sit, quia tunc minor nullam læsionem ratione alienationis allegare potest, sed tantum ratione pretii inæqualis, quod verba rursus administratur licitatio l. 7. §. 8. de min. & d. l. 11. satis innunt, & præterea restitutio non plus reddere potest, quam læsio abstulit, unde &

fallit.

& in l. 1. 2. C. si advers. vend. dicitur, quod si minor in precio emtionis læsus sit, id beneficio restitutionis non suppleatur, cum a tutore vel curatore resarciri possit, ita ut ad restitutionem recurrere non sit necesse add. Br. ad d. l. consequens est ut si ad eam recurramus, si sc. tutor vel curator non sit solvendo, non ultra supplementum precii agere possimus; ut tamen in arbitrio sit rei, an velit pretium restituere, an rem cum omni fructu restituere, & pretium cum omnibus uluris repetere. Perez. ad t. C. si major. fact. Zoëf. ad l. de rebus eorum n. 4. ubi etiam de remedio l. 2. C. de resc. vend. agit circa quod l. 1. C. si maj. fact. al. aliter resolvunt: Perez. & Br. ad d. l. 1. C.

§. 16.

Quæ minus pleno jure pupillorum & minorum sunt, itidem Vel minus
facilius conferantur quam aliorum, difficilius vero in totum amit- pleno jure
tuntur; Sic licet alius vasallus feudum amittat, si in personam domi- ut i. feuda
ni peccet sive directo puta eum occidendo. 2. F. 6. 7. c. prima §. 2. qua amit-
y 2. F. 24. c. quedam 2. f. 51. quod in nostris personis fallit si dolus tuntur.
sit præsumtus per Sfort. Odd. p. 2. q. 80. pass. non vero si verus Dominum
arg. l. 37. §. in del. d. min. vel 2. accusando. c. sciendum §. 2. 2. F. 33. occidendo.
quod item cessat, (licet aliud videatur. Ludvv. adjus feud. c. 16.) accusando.
tum per l. 1. §. 10. ad Sct. Turpill. l. 14. §. 2. de bon. libert. tum quod
ex inconsulta potius facilitate ad accusandum profiliat Vult. de
feud. l. 1. c. 11. n. 38. tum per l. 4. C. d. ant. prest. Si tamen in accu-
sando malitia ejus probari possit merito Ludwell. favemus. arg. l.
39. §. 2. d. min. Rosent. c. 10. concl. 22 n. 38. quod & obtinet in re-
stimonio dicendo. Sive per consequentiam, si aliquid in personas
domino subjectas vasallus comiserit arg. §. 11. I de injur. stuprando
sc. filias, vel uxorem domini violando. c. quia supra 1. F. 5. c. sancimus 1. F. 21. in hisce minor non excusatur cum & ordinariâ afficia-
tur pena in hoc delicto per l. 37. §. 1. de min. Si vero occasione re-
tum feudum amittatur sc. si dolo negaverit vasallus c. si de feudo §.
vasallus 2. F. 26. 2. F. 34. videtur ipsi contra dolum non succurri
verum in simili responsum legimus Ulpiani, quod contra inficia-
tionem debeat restitui in l. 9. §. 2. de min. cum pro affirmante
habeatur, idem obtinendum si & deterioraverit: quod si tamen
alienaverit c. clientulus 1. F. 13. plane non amittunt nostræ personæ fe-
u-

feudum per l. etiam C. de prad. min. Et r. de reb. eor. sine decreto enim alienatio non valet *Simonc. d. tr. l. 2. r. 6. n. 28. seqq.* decreto autem hoc casu accedere non posse putamus, cum illud non nisi causæ cognitione & pro utilitate pupilli fieri debeat, quod si magistratus adhiberet, dolo facere videretur & colludere cum domino, semper enim ipsi est damnosa hæc alienatio, merito ergo nulla & hoc casu, licet de facto adhibitum decretum.

§. 17.

delinquendo in alias personas.

non petendo investiturã

Si vero minor perpetraverit parcidium, prodiderit convallum, vel læsæ majestatis sit reus feudum amittit c. prima §. deniq; 2. F. 24. c. si quis 2. F. 37. c. 5. & si qua de pen. in 7. in hisce enim delictis tam atrocissimis ætati non succurritur. *Marr. ad l. 108. de R. I.* Non petendo tamen investituram pupillus etiam tutorem habens ipso jure tutus est, & ad recognoscendum & fidelitatem præstandam nec ipsi nec tutores compelli possunt. c. 4. f. c. 5. 2. P. 26. 1. F. 22. c. 1. *Rosenth. c. 6. concl. 41. n. 1. seqq.* cum etiam pateat vasallum intra pubertatem renovationem investituræ petere non cogi c. si de feudo §. si quis decess. 2. F. 26. *Ludwvell. d. l. c. 11.* minor vero non petendo intra annum & diem amittit feudum c. 1. f. 2. F. 55. restituitur tamen *arg. l. 19. de min. Gl. ad d. c. Rosenth. c. 6. concl. 40.* licet dicatur contra delicta non impertiri restitutionem tamen hoc procedit solummodo in delictis commissionis non vero omissionis *arg. l. 2. C. si adv. del. in Gl. alleg. Rosenth. licet habeat curatorem r. r. c. fitur. vel cur. interv. Befold. p. 2. conf. 39. n. 30. add. Rosenth. c. 10. cl. 1. n. 12.* an autem adhuc hoc obtineat si non directò læsio contingat ex omissione petitionis renovationis, sed tantum per consequentiam ex actu à tertio gesto v. g. si minore non petente in vestituræ renovatione novus fundi possessor domino consentiente id opignoraverit an minor restitutus à pignoris nexu feudum liberare debeat quaritur? negat hoc *Carpz. l. 1. dec. 76.* quod oppignoratio illa non immediate ex læsione minoris contigerit atq; ita restitutio plus reddere non debeat quam abstulit læsio: verior tamen mihi videtur sent *Brunn. ad t. C. de reput. qua fiunt. cum per textum generalem in l. 9. pr. de min. l. 44. eod.* tum quia etiam quoad tertium omnia in pristinum statum reponenda sunt, quod non fieret si restitutio non omnes post contractum secutos actus enec-

enervaret, tum quod negari nequeat minorem per omissionem renovationis investituræ non minus lædi, si ipse quicquam in sui præjudicium omittat vel alienet, quam si in re omiſſa postmodum alteri jus quoddam quaratur, jus enim hoc tertio non fuisset quæſitum si minor juvenili ætate ductus renovationem petere non neglexisset. In *emphyteusi* circa alienationem, deteriorationem eadem obtinent propter identitatem rationis, si vero minor pensionem non solvat intra triennium *l. 2. C. de jr. Emphyt.* non propterea amittit emphyteusin cum ille solvere nequeat *§. 2. l. quib. al. lic.* Si vero tutores solvere omiserint ipsis non præjudicatur, sed restituuntur in integrum, melius enim est intacta jura eorum servare *l. f. C. si maj. fact.*

§. 18.

Sic & *ususfructum* nostræ personæ alienare nequeunt, imò non utendo non amittunt *l. 3. §. 5. de reb. eor.* cum enim im-

2 *ususfructus.*
 non reserventem prædiis non possint nec illam remittere poterunt. *arg. l. 4. de R. J. l. 10. quemadm. serv. amitt.* quo in casu & majori communem fundum cum iis habenti succurritur *dl. add. Carpz. p. 1. const. 16. def. 17 n. 2. possessionem* quoque quam bona fide habent

3. *possessio.*

sine decreto alienari nequeunt. *l. 5. §. 2. de reb. eor.* difficulter enim possessio distrahitur, & judici incumbit prospicere ne amittatur. *l. 5. §. 10. de reb. eor.* unde sine cognitione alienata à secundo emptore vindicatur *l. 3. C. qn quis ign. rem* facillimè autem acquiritur, cum hi qui infantiam egressi sine tutore possidere possint. *l. 32. §. 2. de acq. vel am. poss. l. 4. §. 2. de usuc.* licet infantes tutore auctore quandoq; & sine eo acquirant *l. 3. C. de acquir. & retin. poss. E. Kolt. ad dt. n. 6* à contrario ergo sensu rem quam mala fide possident vel sine titulo, alienare possunt sine decreto. *Menoch. Adip. poss. n. 20.* Quod si tamen pupillus in possessionem sit missus licet illa sola jus percipiendi fructus non tribuat; tamen alimenta ipsi debentur *l. 5. §. 3. de Carb. Ed.* quod & ad sumtus studiorum DD. extendunt.

§. 19.

Res aliorum quod attinet, pupillis & minoribus in illis varie prospicitur, modo per jus ad rem idque vel nudum vel cum privilegio prælationis, vel jus in re; sicut in bonis tutorum vel curatores aliorum, rum habent tacitam hypothecam tam pro male administratis & habent quam neglectis *l. 20. C. de adm. tut. l. pen. C. in quibus caus. p. gn. l. hypothecæ*

111

de bonis tu-
corum.

in § 1. de V. R. A. ita ut praeferantur personalibus debitoribus l. f. de tut. & quidem non solum ratione fortis sed & accessionum arg. l. 18. qui pot. in pign. Carpz. p. 2. const. 24. def. 12. & hanc hypothecam non noviter à Constantino in dl. 20. introductam esse, sed jam ll. ff. ex jurisprudentum responsis cognitam fuisse contra Ant. Fabr. in jurispr. sua. Carpz. Brun. & Ant. Matt. de act. l. 1. c. 19. n. 40. aliosque cum Wissenb. ad t. ff. de adm. tut. affirmamus moti 1. arg. dl. 20 ubi nil est quod arguat novam constitutionem 2. arg. l. 3. pr. qui pot. in pign. ubi datur hypotheca in rebus pecunia eorum emptis: incipit autem hæc hypotheca statim à die delatæ tutelæ l. 6. §. 1. de sec. nupt. Struv. ex 26. §. 2. & pertinet non solum ad res tutorum sed 1. etiã actorum utpote qui illis æquiparantur; ut tradit Barrol. in l. actor. rem rat. hab. 2. procuratorum protutorum; non enim debet esse melioris conditionis qui pro tutore se gerit & ita male administravit quam ille qui revera tutor est c. cum qui x. de prabend. esset enim absurdum plus tribuere putativo quam vero add. l. 19. §. 1. de rebus auct. jud. poss. l. f. de tut. & rat. distr. hæc autem incipit à die demum administrationis dl. & Ord. Nov. Proc. jud. t. 45. v. wann aber Carpz. dl. d. 14. 3. honorariorum dl. 20. 4. matris tutricis arg. auth. scnt. c. de leg. tut. Berlich. p. 1. cl. 67. n. 21. §. 5. curatoris ad litem l. 3. §. f. c. de jud. & ibi DD. Berlich. dl. n. 24. 6. patris administrantis bona filii l. 6. §. 2. f. C. de bon qua libr. l. 8. §. 4. de sec. nupt. & facit l. Imperator. ad Scr. Trebell. quod restringas ad administrationem bonorum adventitiorum maternorum Carpz. d. l. def. 17. & sc. si dolus intervenerit, culpa enim non sufficit dl. Imperator. 7. vitrici; qui pro mala administratione matris tutricis ad secunda votis volantis non restituta tutela tenetur l. 6. C. in quib. caus. pign. excipias tamen magistratum qui tutorem dedit lib. 1. §. 14. de mag. conv. Mont. d. tr. c. 31. eff. 2. Sic & in rebus pecunia eorum emptis habent eandem hypothecam per l. 7. qui pot. in pign. l. 2. qn. ex fact. tut. de qua & supra §. 8. h. c. add. Struv. ex 26. §. 2.

ampliatur.

1.

2.

3. 4.

5.

6.

7.

limitatur.

§. 20.

Datur autem contra hæredes tutorum vel curator. dl. 20. C. de adm. tut. l. 13. §. f. C. de judic. non autem ultra quam ad ipsos pervenit Berlich. p. 1. cl. 67. n. 38. Si enim in generali obligatione bona

na hæredum non veniunt multo minus in tacita *Mont. d. tr. c. 31. eff. 2. n. 36. seqq.* non vero tutor vel curator hæredibus *l. 19 §. 1. de reb. aut. jud. poss. l. f. in quibus caus. pign. tac. l. 42. de adm. tut.* est enim personale quid & ossibus eorum inhæret *arg. l. 68. de R. J. Berlich. p. 1. cl. 67. n. 33.* non obst. rationes *Carpz. l. 4. n. 33. n. 9. §. dl. def. 13. §. Mev. p. 8. d. 393.* ad 1. enim respondemus negando quod competat causæ per text. express. *incl. 42.* ad 2. diversam esse rationem quasi contractuum & privilegiorum in illis enim semper heredi prospicere quilibet videtur, in his verò non, cum plerumq; propter personæ conditionem concedantur *arg. l. 68. de R. J. ad 3. n. 32.* mulierem non transmitti jus tacitæ hypothecæ nisi ad liberos, quibus tamen expresse & ex concessione etiam est datum alias & in his cessaret; pro nobis autem dictæ rationes aliquid faciunt & ex illis contrarium defendimus. ad 4. Dn. *Carpz. n. est in 1.* & hæc datur solum in bonis alodialibus non feudalibus *per c. in § in generali 2. F. 26.* quæ enim alienari prohibita sunt, in hypotheca bonorum non veniunt. *l. 88. §. 15. de Leg. 2.* item cum agnatis præjudicaretur & ita jus quæsitum auferretur *Berlich. p. 2. concl. 31. n. 13. seq. contr. Carpz. l. 4. R. 33. n. 2.* Quid si pupillus ad emendā rem aliquam pecuniam mutuaverit? habet in illa re hypothecam etiam si de ea sibi non prospexerit *l. 7. qui pot. in pig. l. 3. de reb. eor. qui sub tut. Berlich. p. 1. cl. 65. n. 145. Carpz. p. 1. consue. 29. d. 109.* Hic adjici potest quæstio, an minor rem venditam simpliciter tradens aliis creditoribus præferatur & tacitam habeat hypothecam? quod cum *Berlich. p. 1. cl. 66. n. 56. negamus.* tū quod nos deficiant leges, & licet simplicitas & ignorantia videatur hoc indulgeri debere, cum det rustico hypothecam; tamen quia diversa est ratio, & illa ignorantia minoris per curatorem judicisq; decretum suppleatur, curatoribus suis acceptum ferre debent quod sibi de hypotheca in rebus venditis non prospexerint; *Berlich. dl. habent etiam nostræ personæ privilegium personale in bonis ejus qui ex officio amicitias negotium eorum gessit l. 23. de priv. cred. & ita chirographariis præferuntur Berlich. p. 1. cl. 70. n. 20.* possint adhuc plura adjici sed cum nostri instituti ratio non permittat, & scriptum nostrum præter mentionem sub manibus creverit, filum abrumpemus. *Triuno vero nostro Præsidi pro concessa sua gratia in æternum erimus grati.*

FINIS.

K

Aut

2 privilegium.

Aut Tibi, BURGMEISTER, dedit arx aut Curia nomē,
 Aut sponsor spondens: trinaque bina placent;
 Aula gerit curas Regni, & turamina Regis
 Pupilli, ac cura Curia curat opus;
 Tutor agit prædem spondens: Tu singula tractas
 Præstando; nomen clareat, euge! Tuum.

*Nobilissimo DN. CANDIDATO, Fautori &
 amico suo hæc gratulabundus adjecit*

CONRADUS **Frantz** / J. U. D. Consiliarius
 Hassiacus & Judicii Aulici Assessor Ordinarius.

Non est quod calamo decorem Tua nomina largo
 BURGMEISTER, cum sint cognita Saxonix.
 Hassia nostra Tuas operas quoque laudibus ornat,
 Nec deerit capiti laurea digna Tuo.
 Clarum propositum est Cathedram quo scandere tendis,
 Optatos fructus hinc dabit Alma Themis.
 Hinc dabit Alma Themis celeberrima, splendida dona.
 Hinc Patriæ referes gaudia, delictum.

*Hæc Nobilissimo, Pereximio ac Præstantissimo
 DN. CANDIDATO Convictori suo
 jam in quadriennium Suavissimo, Fautori
 Honoratissimo; memorix ac gratulationis
 ergò relinquere & apponere voluit*

JOHANNES HENRICUS **Kleinschmidt** /
 Professor Juris Extraordinarius
 Marburg. Cattorum.

Glück zu! o Wehrter Freund / daß Er mit Ruhm bestritten
 Der Rechten hohe Burg als Meister dieser Kunst /
 Durch wachen Tag und Nacht / ob Er gleich viel erlitten
 So hat Er doch erlangt der Musen hohe Günst.
 Apollo ist bereit sein unverdrossen Schreiben
 Zu heben Sternen hoch mit unverwelcktem Glanz/
 Und der Juristen Zahl mit Ruhm einzuverleiben
 Glück zu! o Wehrter Freund / Glück zu dem Ehren Kranz!

Dieses überschicket in Eil
 Dem Herrn Candidaten Seinem Hochgeehrten Herrn Vetterm
 vermöge schuldiger Pflicht mit dienstwilliger Hand

G. F. Schleich / U. J. L.

PUPILLOS miseros trux & violenta Parentum

A c opulentorum supprimit asperitas.

Undique circumdant hos inclementia fata,

L ucro sed profunt LUBRICA JUDICIA.

Vagitus illi tetigerunt Culmina REGUM

S ummo quæ decorat robore ab axe DEUS.

Banno damnârunt lacrumantia vota perenni,

V t planctus nostrâ nullus in aure strepat.

Rectè BURGMEISTER nobis Oracula monstras

G randia, quæ Cæsar reddidit Imperio.

Miramur genium acingentia dona stupemus,

E xiguos annos, queis SACRA MUSA beat.

Instruis ingenuè PUPILLOS atque MINORES

S emina doctrinæ spargere clara volens.

Tantâ doctrinâ tantis virtutibus auctos

E xornat meritò laus sine fine vigens;

Restituet natale solum TIBI munera digna,

Sicque TIBI PUGNUS digna brabea dabit.

*Hiscæ paucis Nobilissimo & Prestantissimo Dn. Candidato
 amicitia documentum & constantissime ad quævis
 officia promptitudinis symbolum præbere debuerunt*

COMMENSALES.

Quem quondam Musis Vates fecere magistrum
Illorum in cerebro natus Apollo tuit.

Quamque illi sociam Musis posuere regendis,
Ingenii lusus, *Nata Tonantis*, erat.

Fallor? an est melior spes hæc, (mens credere prona est.

Omne nec cassum nomen, *Amice*, geris.)

Te quondam *Clariâ* clarum fore in ARCE MA-
GISTRUM,

Qui *Ducis* eximium munus obire queat.
Militis interea defungere munere, & arctas

Irrumpens fauces culmen honoris adis.

Hac igitur grassare via virtutis ad *arcem*.

Et positas docto rumpe labore moras.

Ifelix, quo TETua laus, quo certa Tuorum

Spes, quo Te *Domini* gloria prima trahit.

oanebat

*Nobilissimo DN. CANDIDATO Fantori. Amico
& Populari suo honoratissimo*

M. DANIEL *Mündler* / Ulma-Suevus.
SS: Theol. Cultor.

Gießæ Haff,
d. 1. Decem-
bris 183.

Vinculum nullum videas in orbe,
Quod queat mentes hominum ligare,

Quodque sic arctâ teneat catena
Corda bonorum.

Ac idem aut compar studium, vel una

Mens & in rebus simul universis,

Ut decet, tandem paritas honesta

Pectora stringit.

Hæc-

Hactenus nosmet VENERANDE AMICE
Mensa, mens, compar studium ligavit,
Contatenatos noviter subinde
nosque tenebit.
Gratulor quando solidè attigisse
Terminum TE nuuc video, & colendis
Artibus jam jam satis eruditum
Sicque beatum.

*Hac sunt, Nobissime Domine CANDIDATE,
Fautor & Amice Integerrime, quibus af-
fectum & observantiam suam ex debito
contestari voluit*

JOHANNES HELVICUS SINOLD
dictus Schütz.

EST aliquid, studio juris pervolvere leges,
Ante labor, post hunc gloria parta venit.
Hinc Tibi cordicitus lætos nunc grator honores.
Quos DEUS omnigenâ prosperitate beet.

Paucis hisce

*Nobiliss. & Praclariss. DN. BURGMEISTER
Fautorem, & Cognatum Estimativiss. absens sa-
lutare, eidemque quavis è caelo incrementa ap-
precari voluit*

GEORG. FRIDERICUS Gaupp/
P. B.

Tubingz d.
18. Novem-
bris 1683.

DUm fera bella movet mundo furialis Enyo,
 Pro patriâque terunt prœlia dura caput,
 Victor ab Urbe Tuis verè splendentibus armis,
BURGMEISTERE, venis. Nomen & Omen habes.
 Parnassi Portas adapertas ecce! paratus,
 Hostibus ejectis, miles honore subis.
 Intrepidè dudum Musarum castra secutus,
 Jam virtute Tua parta trophæa capis.
 Conscendis doctâ certâ quoq; mente cathedram,
 Laurea quò cingat tempora digna Tua,
 Sint tibi perpetui, tribuit quos Pallas, honores:
 En mea vota, vides? Hæc Tibi vota dabo,
QUÆSITAM MUSAM precor ut Superi Tibi servent
 Et mittant porrò, quod Tibi **FINIS** erit.

Animitus gratulatur

J. J. FRAYSS.

IN mundo duo sunt, quæ summum culmen honorum
 Procurare queunt, divitiisq; beant.
 Arma puta ad genios animosos ritè demandos
 Et leges, vigeat jus ut ubique probum,
 Clara doctrina, Fautor Venerande, coruscas
 Quod contestantur Strenua proposita,
 Aspiras meritò summos ad juris honores
 Et scandis Cathedram } quod tua vota volunt
 } quod tua fata jubent
 Gratulor ex animo: maneat tibi prospera fata;
 Te pariter decorent & **VENUS** atque **THEMIS**

*He lineæ Nobilissimo DN. CANDIDATO contesta-
 buntur, quod amicitia & benevolentia ejus
 nunquam immemor erit.*

GEORGIUS Berghoffer.

Als ewig wehren soll der Ruhm den Pal-
las giebet/

Da darff man zweiffeln nicht / weil alles was be-
trübet/

Deswegen man vergißt / so daß die Sterb-
lichkeit

Verwandelt unvermerck sich in die Ewigkeit.

Drum weilen du begehrest dich ganz und gar zugebē

Den Musen / ja dabey aufopffern selbst das Lebē/

So wird die Tugend nicht verbleiben unbelohnt.

Wenn dich gleich **Nornus** haßt / und deiner
nicht verschont.

Was ich dann wünschen hör / daß **GOTT** dir
wolle geben/

Was du dir wünschen kanst und magst in diesem
Leben/

Das wünschet gleichfalls dir / der dich am besten
kennt /

Und selbst von Jugend auff sich deinen Bruder
nennt.

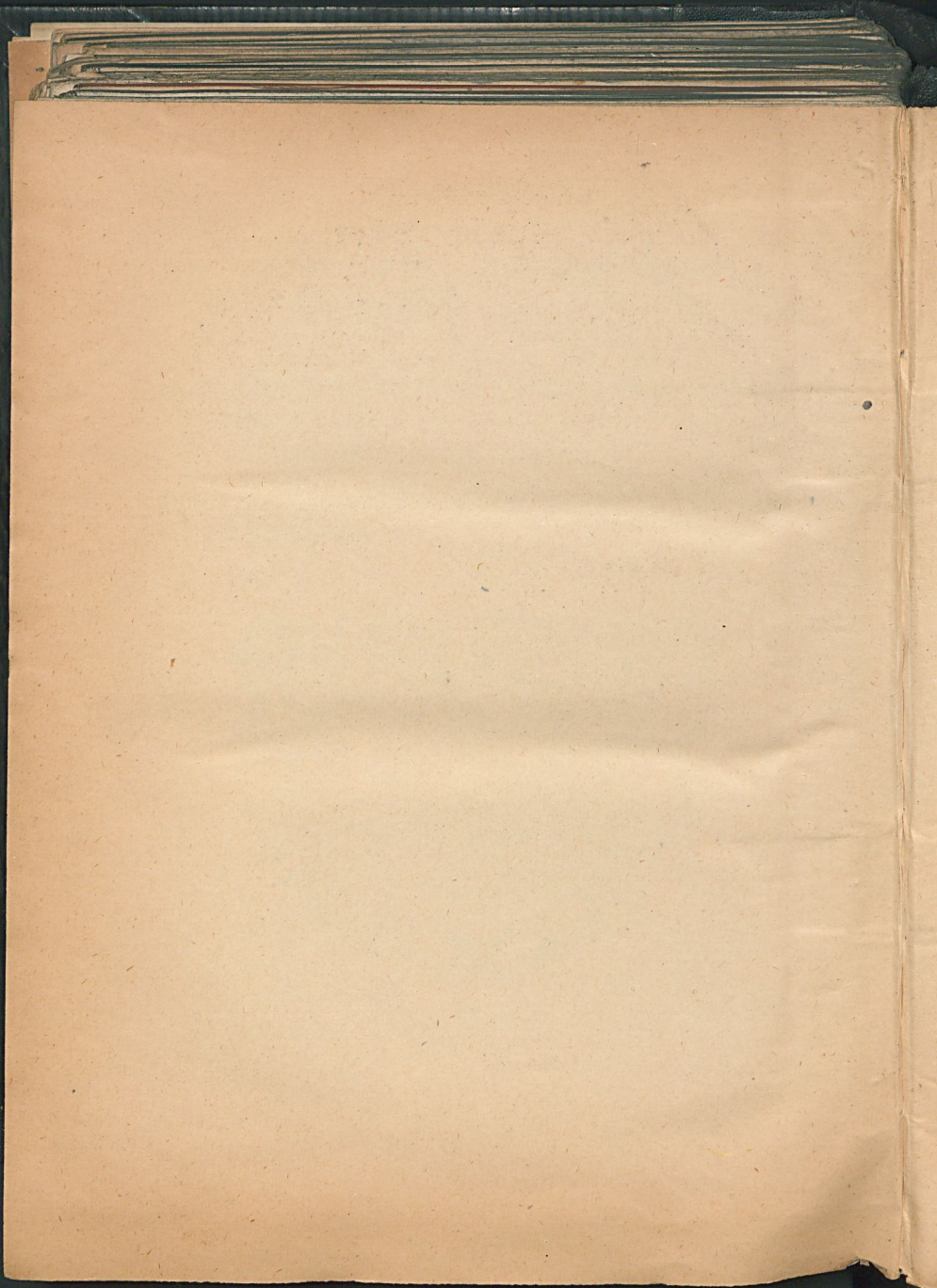
J. S. Burgmeister.

1683

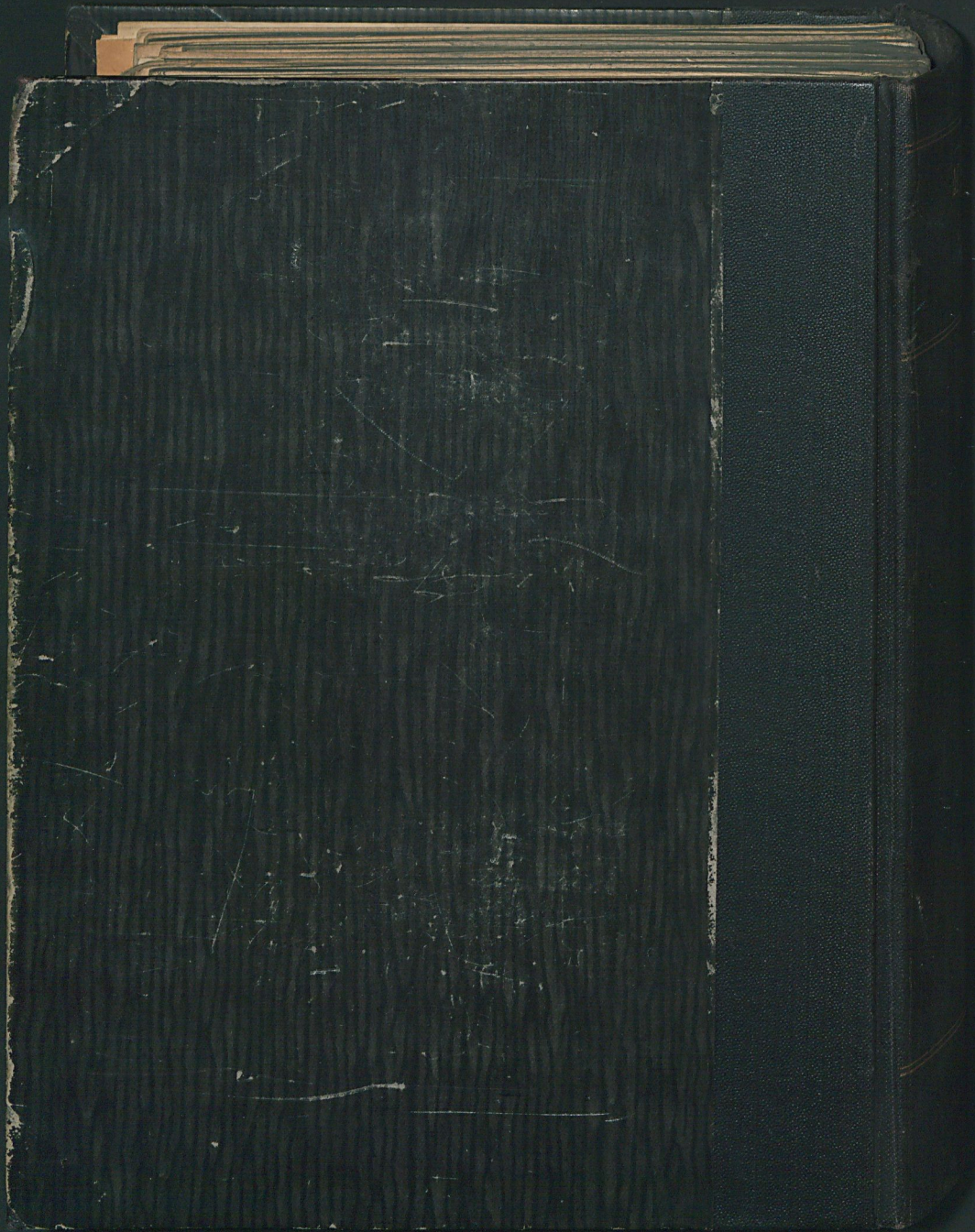

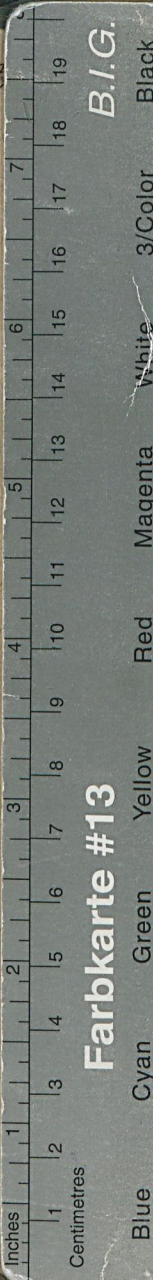

X261.5939

1017

B.I.G.

Farbkarte #13

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

45 7
REGULARE
LORUM

RUM, 1683, 2.

sub
SIDIO

RIUNI,

te & Decreto

AMPLISSIMÆ

S JURIDICÆ

IMA ACADEMIA

MIANA,

RE honoribus & Privilegiis

RALIBUS

btinendis,

TUI ACADEMICO

cutiendum

m 6. Decembris.

RGMEISTER,

IEVUS. 45

CATTORUM,

KÜRSNERI, Acad. Typ.

DCLXXXIII.